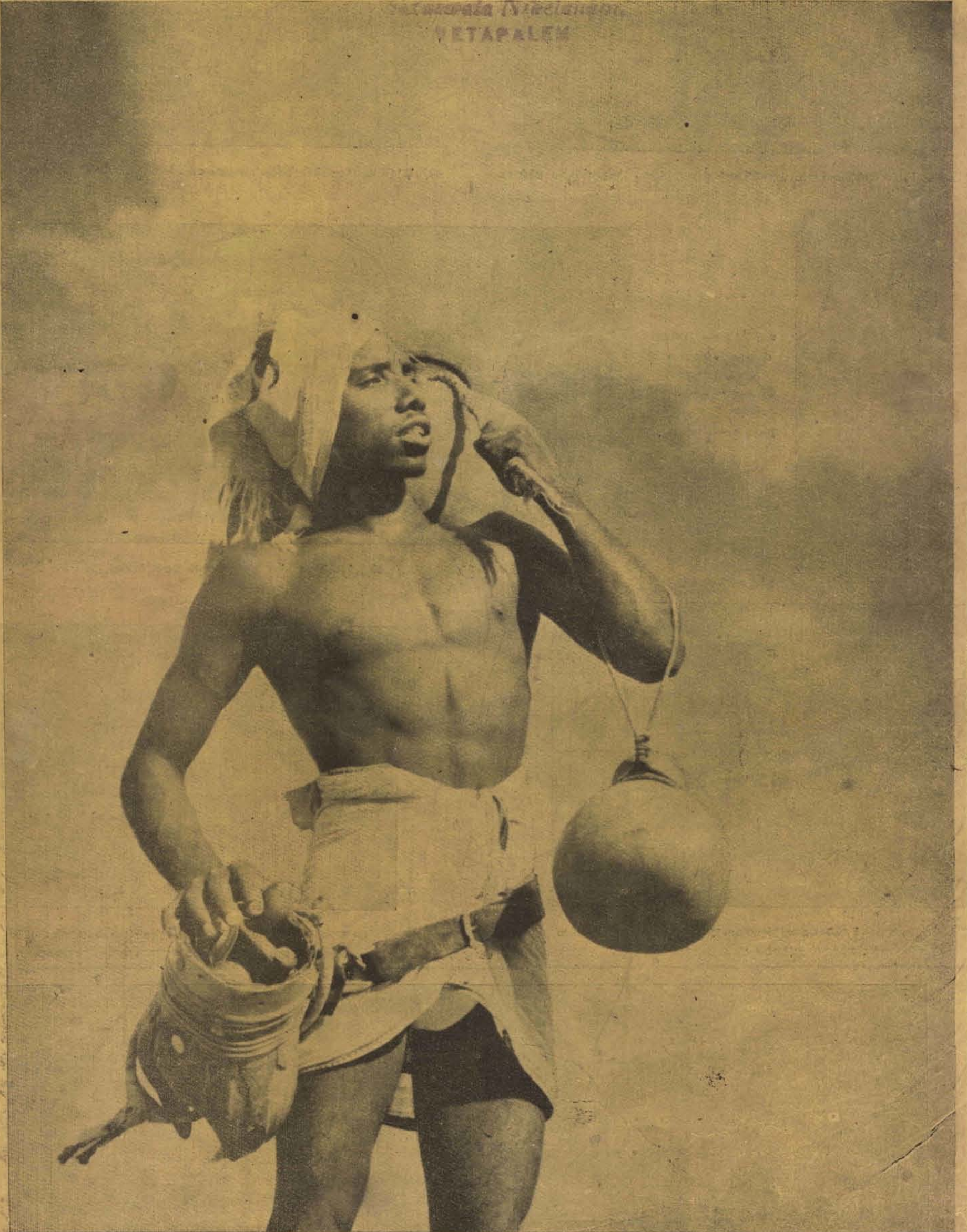

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

‘నష్టజీవనం’

7-1-48

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

వెల 4 అణాలు

అఖిలభారత మహిళాసమావేశ దృశ్యాలు

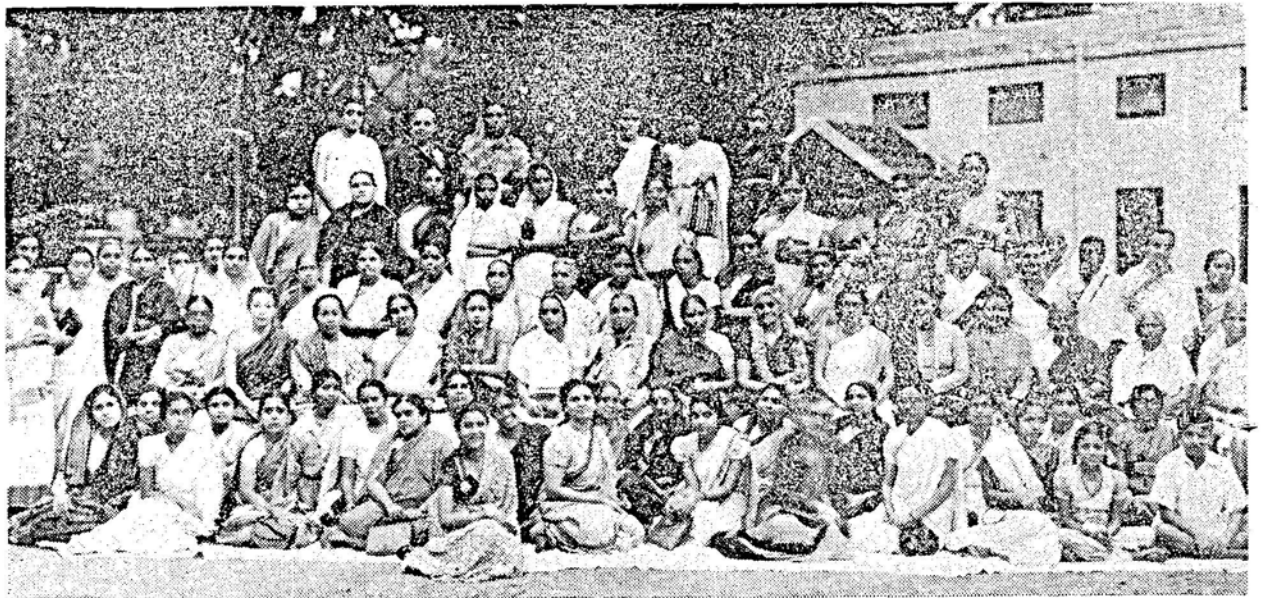
బొంబే షిర్ డి క్రిమి మెరిన్ లాంగారు సమావేశంలో వస్తుప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

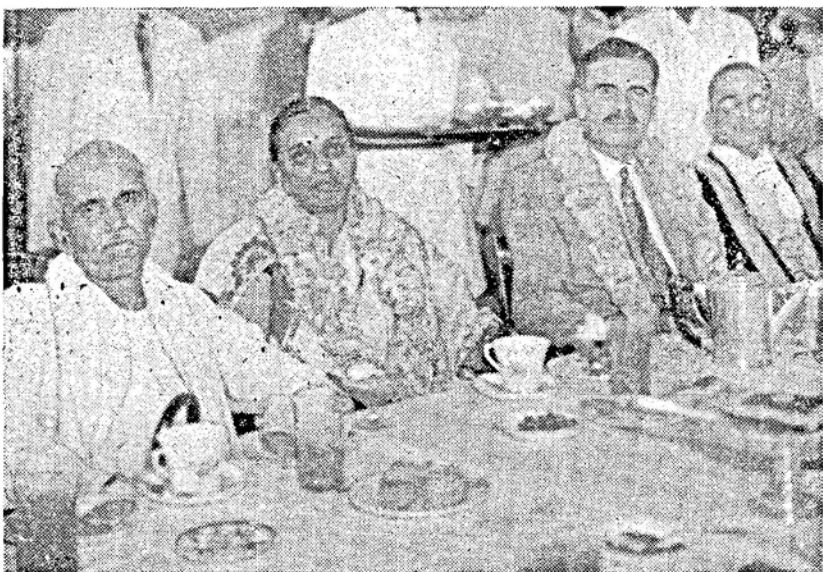
అఖిలభారత మహిళా శిశు దేశము మూలములనుండి వచ్చిన మహిళాప్రతినిధుల సమూహం

ఇండోనేసియా ప్రతినిధి ఉత్తమ నూర్యపర్మ అఖిల భారత మహిళా సభలో పాల్గొని సందేశాన్ని తెలుపుతున్న చిత్రం.

అఖిల భారత మహిళాసభ ప్రతినిధులకు, క్రిమితి మంగళం సీతారాంగారు విందు చేసినప్పుడు తీసిన చిత్రం.

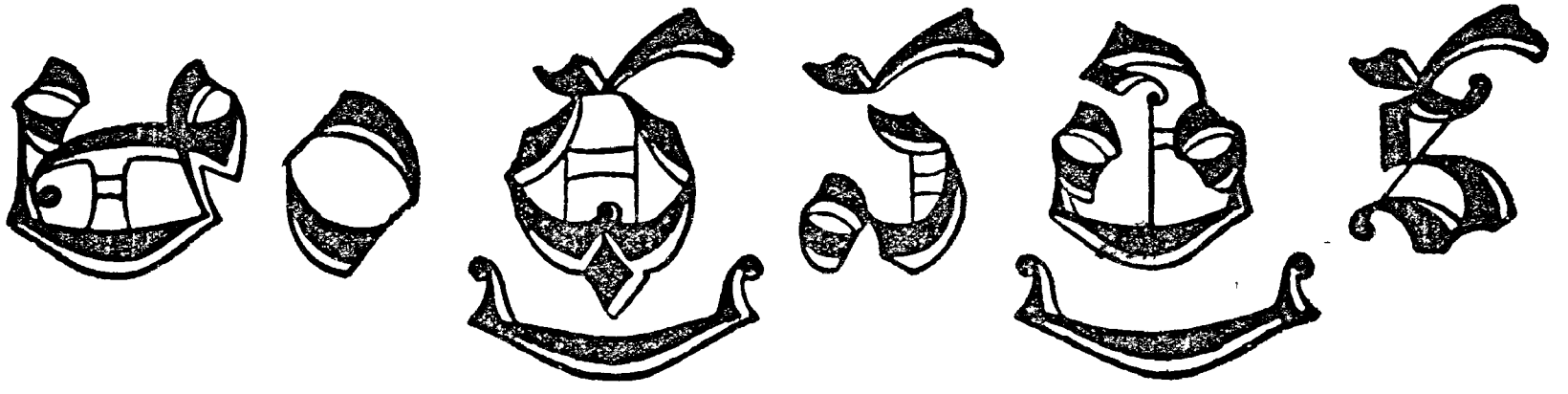
మహిళా సభాధ్యక్షురాలు క్రిమితి అనసూ కూబాయి కాలేగార్కి మద్రాసు మేయరు విందోసంగారు, గవర్నరు ప్రధాని కర్ల విందులో పాల్గొన్నారు.

మద్రాసు మేయరు మహిళాసభ ప్రతినిధులకిచ్చిన విందులో పాల్గొన్న, క్రిమితి కమలాదేవి, మరీ యిద్దగు స్థానిక మహిళా ప్రతినిధులు.

అఖిల భారత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనం వార్షిక సమావేశం ఈమధ్య హిందీనగర్ లో జరిగింది. ఆ సమావేశంలో ప్రముఖులు ఉపన్యాసాలు పుట్టి చిత్రాలివి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు రాధాకృష్ణ కైతాన్ గారు, సభాప్రారంభము యు. పి. ప్రధాని గోవిందవల్లభ్ పంత్ గారు, మఖన్ లాల్ చక్రవర్తిగారు, కె. యం. మున్షీగారు ఈ చిత్రంలో, వరుసగా, కనిపిస్తున్నారు.

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడివ్రతిక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

సంపుటము 40

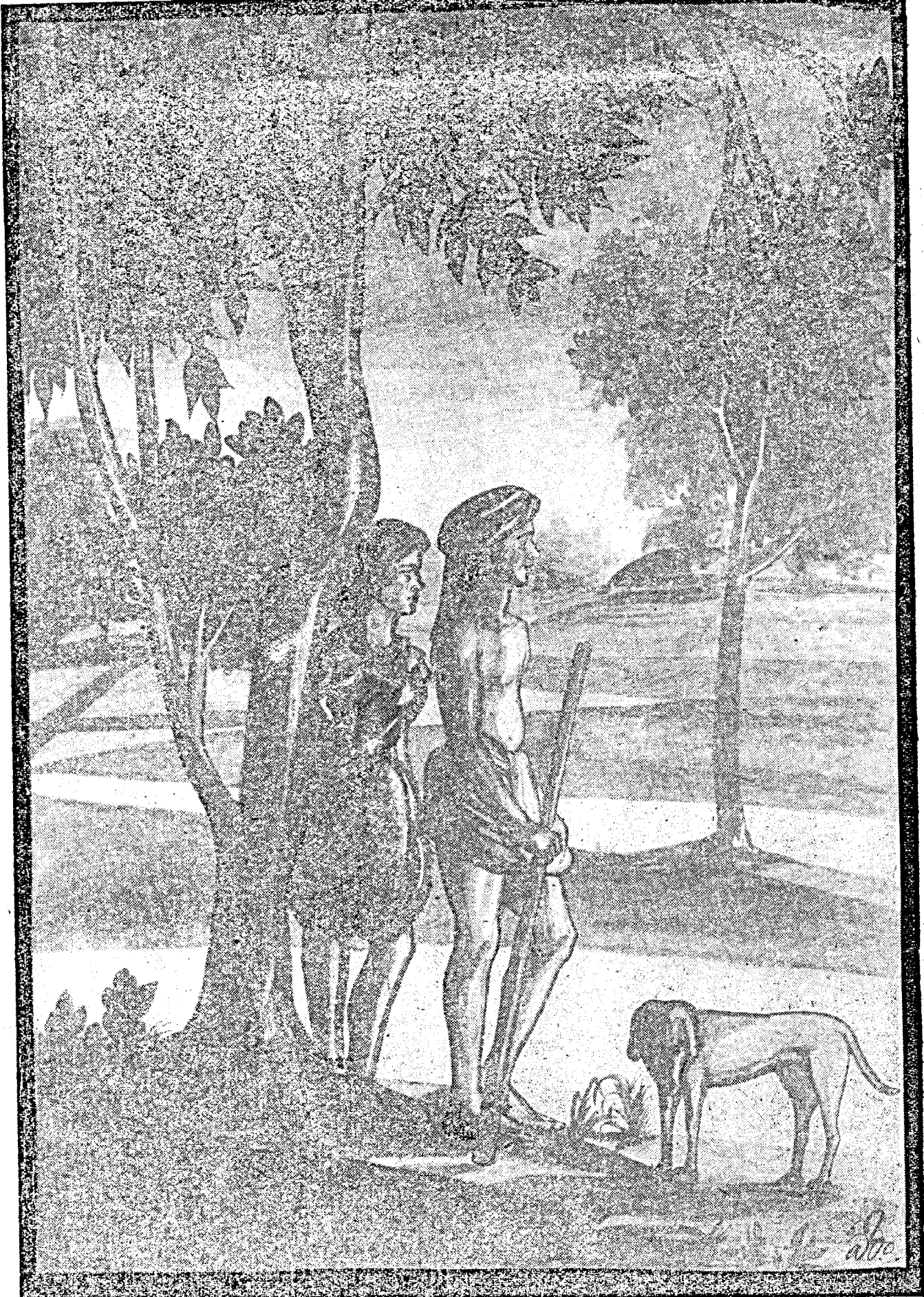
సంచిక 17

ఒరు శేయవి యొనరించిన నరవర! యప్రియము తన మనంబున కగు చా

నొరులకు నవి నేయకునికి ఐరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁ. (మహాభారతము)

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వజిత్తు సంవత్సర మార్గశీర్ష బహుళ ద్వాదశి బుధవారము

సేవకశ్రయము

ఆంధ్రపత్రిక

1948 నవంబరు 7-వ తేది బుధవారము

వికృతజాతి సమితికి ఫిర్యాదు

భారతప్రభుత్వము భద్రతామండలికి ఫిర్యాదు చేయుటతో మొన్నటి వరకు ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యగా నున్న కాశీర్ కలహమునకు అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యత వర్పడినది. గత సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 10-న కాశీర్ పోరాటము ఆరంభమైనది. గత మాసాంతమున జమ్మూఖోరు రంతులు జరిపిన దండగిండ్లు భారత సేనలు తమను వెంటాడినపుడు పశ్చిమ పంజాబు సరిహద్దులో చేరి భారత సేనలపై ఏకభాటిగ తలపెట్టినట్లు ప్రకల్పింపబడినది. ఎదురుకాల్చిన కాశీర్ నుపై పడున కాబట్టి భారత సైనికులు ఊరకుండవలసి వచ్చెను. దండగిండ్లు మాత్రము అక్కడ స్థావరము లేరనుకొనిరి. కాశీర్ నకు వారిని తరిమివేయక పోయిన, ఆత్మరక్షణకారకు కాశీర్ ప్రదేశముమీద ఆయుధములను ప్రయోగించక తప్పదు. దండయాత్రను చేయక తప్పదు. దీనికి తోడుగా కాశీర్ లో ప్రవేశించిన 50 వేల దండగిండ్లకు బదల్, ఇంకనూ లక్షకు పైగా కాశీర్ లో పైకికొనితీరి పొందుచున్నట్లు భారతప్రభుత్వమునకు తెలియవచ్చినది. ఈ అత్యంత కాశీర్ పై ఏ క్షణమున వైన దండయాత్ర సాగింపగలదు. భారతదేశపు కోరికను కాశీర్ మన్నించలేదు కాబట్టి అక్కడ దండగిండ్ల స్థావరములను ముట్టడించక తప్పని నిశ్చితి రాక తప్పదు. అందువల్ల దానికి ముందుగా భారతప్రభుత్వము వికృతజాతి సమితి భద్రతామండలికి ఫిర్యాదుచేసినది. కాశీర్ ను ప్రదేశమును తక్షణము ముట్టడించు ఉద్దేశము భారతదేశమునకు ఏ మాత్రములేదు. అయితే ఒకవేళ పరిస్థితి విషమించినట్లయితే భద్రతామండలి అభిప్రాయము తేలకమునుపే కాశీర్ లోని దండగిండ్ల స్థావరములపై బడ సంఘటించదు.

ప్రధాని పండిత నెహ్రూ వివరించి నట్లు భద్రతామండలి చేయవలసినది, దండగిండ్లకు సహాయము, ప్రోత్సాహము, మార్గసౌకర్యములు ఇవ్వకదని కాశీర్ నకు చెప్పట తప్ప వేరుగ

లేదు. ఆ సంస్థ నిర్వహించవలసినది పరిమితకార్యము. భారత, కాశీర్ ను లకు గల ఇతర విభేదముల ప్రసక్తి అవసరములేదు. కాశీర్ ను నిర్వహించుటకు కాశీర్ అధ్యంతరము తెలుపుట తమ నిర్దేశితమున వారికే విశ్వాసము లేదని వ్యక్తమగుచున్నది. భారత సైన్యములు ఉపసంహరింపబడిన దండగిండ్లు కూడను ఉపసంహరించుకోవలసినదని అడుగవచ్చునని లిఖితానుబంధముల వల్ల గూండలు పర ప్రేరేపణ లేనివారు కాదని బోధపడగలదు. ఇక సమయమున వజీర్ నానునుండి సైన్యములనుపసంహరించుటతో కాశీర్ నేరము మరింత ప్రవహించుచున్నది. సర్ జఫర్ అలీ ఖాన్ గారు జనాగడ్ వ్యవహారమును ఐక్యతాసమితికి సమర్పించెదమని సూచించిరి. కాని యీ రెంటికి సావధానములేదు. ఆ అంశమును పండిత నెహ్రూ విస్పష్టము చేసెను. కాశీర్ లో భారతప్రభుత్వ ఆధిపత్యమును దుండగిండ్లు తిరస్కరించిరి. జనాగడ్ లో భారతప్రభుత్వము తనంతట తాను ప్రవేశింపక, ఆ సంస్థాన దివాన్ ఆధిపత్యమున పాపాలనా బాధ్యతను వహించినది. తరువాత యూనియన్ లో చేరు విషయమున స్టేబిలైటు జరుపదలచినది. అక్కడ ఉత్పన్నమైన తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునకు భారతప్రభుత్వము ఆధిక పైనిక సహాయ మనునది ఏమీ చేయ లేదు. కాశీర్ భారత యూనియన్ లో ఒకసారి చేరిన పిమ్మట దానిని పునఃపరిశీలన చేయవలసినది లేనప్పటికి స్టేబిలైటు జరుప భారతప్రభుత్వము ఇష్టపడినది. అయితే ముందుగా మాత్రము, దండగిండ్లు వెడలిపోవలెను. అదీగాక, తిరుగుబాటు చేసిన కాశీర్ వాసులు వెడలిపోవలసినదని కోరలేదు. కాశీర్ ప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకులు ముస్లిములు అగుటవల్ల కాశీర్ నకు ఆ సంస్థానముపై ప్రత్యేకాధికార మున్నదను లిఖితానుబంధము వాదము అంగీకరించిన, ఇక దండగిండ్లు

ఎక్కడ ముస్లిములు అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్న అక్కడికి దండయాత్ర చేయవచ్చుననే గదా? ఆ లెక్క ప్రకారము భారతప్రభుత్వము తన ప్రజను హైదరాబాద్ పైన, జనాగడ్ పైన దండయాత్రను జరుపవలసి వచ్చునగదా? ఇక ఒక సంస్థానము, ఒక రాజ్యము అనునది లేనే లేదు. అయినా స్థానిక ప్రజానాయకుడు షేక్ అబ్దుల్లా ఆధిపత్యమున ప్రభుత్వము నిర్మించ భారతప్రభుత్వము పూనుకొనినది. ఆతడు పాకిస్థాన్ కు పాతి కా సందువల్ల భారత ప్రభుత్వము కీలుబొమ్మ అని వారి ప్రచారము! తన ప్రవర్తన సర్వవిధముల నిర్దోషమైన కారణముననే భారతప్రభుత్వము భద్రతామండలికి ఫిర్యాదుచేసి ప్రపంచ మంతటికి ఆ విషయము నిరూపించ సాహసించినది. కాశీర్ అయిప్రత వారి దోషము నకునిదర్శనము. అగ్రరాజ్యముల అంతర్గత పాతికముగ నుండిన గాని పాకిస్థాన్ దోషిగా నిర్ణయించ బడక తప్పదు. కాశీర్ సమస్య యెడల అగ్రరాజ్యము కు ఏ విధమైన అపేక్షయుండదని అనుకొనవచ్చును. కాని ఏమి లేని విషయములందు కూడ అపేక్షను సృష్టించు కొనవచ్చును. పాకిస్థాన్ బ్రిటిషు అధిపత్య కూడలిలో ఉండునని ఈమధ్య జిన్నాగారు ఆశిపెట్టుట వల్ల బ్రిటను వారి పక్షము వహించవచ్చును. అదీ కాక రష్యాకు వ్యతిరేకముగ బ్రిటను ముస్లిమురాజ్యములను దగ్గరికు తీయుచున్నది. కాశీర్ ను విభజించిన బాగుండునని కొందరు బ్రిటిషు ప్రముఖులు సూచించిరి. కాశీర్ భారత దేశములకు సమష్టి ప్రదేశముగ నుండవలెనని మరి కొందరు సూచించిరి. బ్రిటను భద్రతా మండలికి ప్రతినిధి నిర్ణయము సంపు విషయమున చేయు సన్నాహము చూచిన కాశీర్ సమస్యను అసాధారణ సమస్యగ చేయ సంకల్పించినట్లున్నది. ఉభయ అధిపత్యము కు సామరస్యము కుదిర్చి, పోరాటము నిలుపుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము సిద్ధముగ నున్నదని తెలియజేయబడినది. కాని దండగిండ్లతో తనకు సంబంధము లేదని సుస్పష్టముగా కాశీర్ లో పోరాటముననే లేదు. దండగిండ్లతో పోరాటము సాగుతునే యుండగలదు. నిర్ణయించ బడవలసినది కాశీర్ దండగిండ్లకు సహాయము స్థావరము ఇవ్వ కూడదనునది మాత్రము. పండిత నెహ్రూ చెప్పినట్లు సలహా నివ్వమని బ్రిటనును ఎవరును అర్థించలేదు. ఇతర ప్రభుత్వములకు తెలిసినట్లే వారికి కూడ తెలియజేయబడినది. స్టేబిలైటు ఏ పరిస్థితిలో జరుగను, అప్పుడు ప్రభుత్వము ఏ పద్ధతిలో నుండుననునది కూడ ప్రస్తుత సమస్యకాదు. దాని విషయమున భారత ప్రభుత్వము తన వైఖరిని ఇది వరకే తెల్పి చెప్పినది. ఈ విధమైన సంకోచములను లేవనెత్తి ఉభయలయెడ తనకు మిత్రభావమున్నదనీ, బ్రిటను పడే పడే చెప్పట వల్ల వారి

ఆంతర్యమును గురించి శోచించవలసి వచ్చుచున్నది. తమ ఆధిపత్యము వదులుకొనినా, భారత ఆంతరంగిక విషయములందు ఇంకనూ ప్రసక్తి వదులుకొనలేదని విచిత్రమగుచున్నది. ఈ అంశమేగాక మరొకొన్ని విచిత్ర విషయములకూడ వెల్లడికావచ్చును.

దేశభాష

స్వాతంత్ర్యప్రాప్తితో భారతదేశమంతటిని ఏక భాషాసామరస్యము దవలె నను విచారణ మినుచు దింపినది. ఆంగ్లభాష, ఆంగ్లభాష, ఈ రెంటికి ఆ విచారణ సంబంధ ముహించుకొని ఆంగ్లభాషయే పాఠశాలమునకు విన్నామను అభిప్రాయపడినది. విదేశసంస్కారమును స్వీకరించుటకును విద్యుదయకును కూడ స్వతంత్రమై నిల్చినప్పుడు, కేవలము తిరస్కృతిహాసముననే మన స్వతంత్ర వ్యవస్థ నెట్లాటిదనవలసిన దుస్థితిలో మనము లేమని గ్రహించుట ఉత్తమము. ఆంగ్లభాషపై ఇంతవరకు మనకు వ్యగ్రతాభావమున్నచో (మనకు భావనతన మేర్పరచిన దను ఉన్నామును మరచుచో) రాష్ట్రములందు మాతృభాషల సంపూర్ణవికాస ముండకొనటకు చాలవరకు అభ్యంతరముగా నిలిచినదన్న కారణముపై ఉండుట మాత్రమే న్యాయము. ఇప్పుడు మాతృభాషలను రాష్ట్రము లభివృద్ధి చేసి కొనవలసియున్నది. రాష్ట్రములలో మాతృభాషలే రాజభాషలే యుండవలసియున్నది. స్వాతంత్ర్య వ్యవహారము లన్నియు మాతృభాషలోనే జరుగవలెననియే ఆందోళన వాంఛించుచున్నాము. కాని నేడు సర్వజీవితరంగములలోను విద్యావంతులు, వృత్తి నిపుణులు అయిన వారందరూ, ఈ నూట ఏబది ఏండ్ల సంస్కృతివలముగా ఉండిన ఆంగ్లభాషా జ్ఞానముతోనే ఆ నైపుణ్యమును, విద్యను సమస్తా ర్థించినవారుగ నున్నారు. ఇంకను అధునికజీవితమున కవసరమైన జ్ఞానము చాలా సంపాదించుకొనవలసినది. ఆంగ్లభాషాజ్ఞానమాత్రమునే అభ్యుదయ స్థితిలో ఉన్నది. అందుచే రాష్ట్రభాషలను పుష్కర మొనర్చుకొని, అధునిక యుగము కన్యాయుగ నట్ల చేసుకొనుటకుకూడ ఆంగ్లభాషాసంస్కరణము విద్యావిధానము లన్నిటిలోను ఇకా చాం కాలము వరకు అవసరముగ నున్నది. న్యాయశాస్త్రపర్యాది విషయములలో కొంతకాలమువరకు ఆంగ్లమును విడ వాడుటపూర్వకమున ఈ రాష్ట్ర న్యాయవాది సంఘమువారు ఇందరులో సమావేశమైనపుడు తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. సాంఘికమూల శాస్త్రముతోనే ఇట్లుండగా, ఇంజనీరింగ్, డ్యాకింగ్ మొదలైన, మాతృభాషా న్యాయములైన సరిగా లేని జీవనరంగములలో ఆయా భాషలను పెంపొందించుకొనువంతవరకు ఆంగ్లభాషకు వివాదోద్యోగ స్థానమంతగలదో వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు; అంత రాజీయభాషగకూడ మన కాంగ్లభాష తప్పకవలసియగుచున్నది. దేశమంతకు ఒక సామాన్యభాష ఉండవలెనను ఆదర్శము సమజసమే. నేడు మన నాయకులు, మహాత్ములూ పాండిత్యాన్ని కాస్తాన మాదేశీయ చున్నాడు. హిందూస్తానీ భాషయే బాల్యంలో ఉన్నది. ఆ భాషకు తిప్పుట రెండుదవలెనో ఒకటి చాలనో తెలియని స్థితిలో ఆ దిగ్గోళములో ఉన్నది. ఈ భాషను రాష్ట్రములో పెంపొందించుట కూడ మాతృభాషల అభివృద్ధి నిరోధకముగ నుండనట్లు, స్వీయమో, తృతీయమో, యైన స్థాన మీయవలసియున్నది. సజీవభాషయై యుండచో ఆంగ్లముపైనే మాత్రమింపకొనగల పాఠశాల్యము, విప్లవ, సంస్కృతి, జీవజలము, సార్యజనిత, భాషాసంపద సంస్కృతభాష కుండియిందేది. ఇప్పటికైనను ప్రభుత్వపరణ మున్నచో భాషాభివృద్ధి ఉన్న హిందూస్తానీ భాషను స్థానమును స్వీకరించి, అధునికకాలమునకు కావలసిన మార్పునంది పెంపొందగలుగుటకు సంస్కృతభాష కున్న పాక ర్యము మరే భారతీయభాషకను లేదని చెప్పవచ్చును. సర్వదేశభాషలలోనూ సంస్కృతముపా తెలుపే. అందుచే ప్రభుత్వపరణమే యున్నచో, దేశభాష యగుటకు తగిన దార్శనము, పురాణజలము, సాహిత్యసంపద, దేశసంస్కృతి విశేషము, సార్యజనితకూడ సంస్కృతభాషకే ఎక్కువగా ఉన్నది. కాలాల్లా విద్యావంతుల వరకును గల విద్యాభోధన మండలము మాతృభాషలోనే ముఖ్యముగా జరుపుకొనుచు ద్వితీయ భాషా స్థానమును, ఆంగ్ల సంస్కృతములకు సమానముగా నిచ్చి, విద్యార్థులుగా నిర్మించవలెననివిగా చేయుటతోనే నేటి మన పురోగమమున కాస్కార మెక్కువ యున్నది.

నేటి ప్రసంగం :

1947 ప్రపంచ రాజకీయాల సింహావలోకనం

క్రీస్తుశక కాలమానం ప్రకారం అనంతకాల ప్రాచీనంగా ఒక సంవత్సరం కలిసిపోయింది; మరొకటి ప్రారంభమైంది. చూసామాగానే 1947 వ సంవత్సరంలో 365 రోజులు గ్రెగొరియన్ క్యాలెండరు, 1948-వ సంవత్సరం ప్రారంభమైంది.

యావద్భారతజాతినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని చూసినా, ప్రశ్నకేంద్రీయ ఆంధ్రప్రదేశ్ దృష్టిలో పెట్టుకొని చూసినా 1947 అతిప్రధానమైన, చరిత్రాత్మకమైన సంవత్సరమనే చెప్పవలసి వుంటుంది. ఇది నలభైకోట్లమంది భారతీయులకు చిరకాలవాంఛమైన స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన సంవత్సరం. ప్రశ్నకేంద్రీయంగా సంవత్సరం యొక్క మూడు దశాబ్దాలనుంచి పరిశీలిస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్నిర్మాణం ఆశాకాంక్షలతో కళింగబడిన సంవత్సరం. ఆంధ్రప్రదేశ్ పాలిటిక్స్ ముందున్న దేశ చక్రవర్తి రాజమార్గం. ముందున్న దేశ జ్వలంతగిరి.

అడిగితేగాని అమృతమీరే. ఇప్పటి వరకు పట్టుదగా అడిగినవారూ లేరు; అడిగినా అలకించినవారూ లేరు పరాయిభ్రతుల పాలన క్రింద ఆంధ్రుల కోదండ అంగురేదల మైంది. పరాయిభ్రతులు, అయినవారికి అమృతం, కానివారికి కంచాలలో వడ్డించారు. 1926 లో మైఖేల్ మింకే వచ్చినప్పుడు, భారతదేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రధానంగా ఎంచి ఆంధ్రులు శ్రమితులైనట్లు జరిపకపోతే, ఏమై వుండేదో మరి! అయిందేమో అయిపోయింది. ఇన్నాళ్లగా గోచరించని మార్గం ఆంధ్రులకు ఈ వాడు కుప్పకూలిపోయింది. అయిదు సంవత్సరాలకు పైగా పరిణమించిన ఆంధ్రరాష్ట్రవాంఛ అచిరకాలంలోనే ఫలించుటకు కాబోతున్నది. ఆంధ్రుల జాతకం ఇంత ఆశావహంగా దొరికితే కాదు అది అధినికే కాక సనసభలో భారత ప్రధాని నెహ్రూ 1947 నవంబరు 27-వ తేదీన చేసిన ప్రధానప్రకటన ముఖ్య కారణం. ఆంధ్రుల ప్రశ్నకేంద్రీయ వాంఛ సంతృప్తిగా సంతృప్తి నడచిన, మిత్ర భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రం స్థాపనవిషయంలో వున్న అడ్డంకులు ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్థాపన విషయంలో లేనీ ప్రధాని నెహ్రూ, ఆచార్య గోగిని రంగాగారు చేసిన అత్యంత ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ తెలియజేశారు. నూతన భారత రాజ్యాంగంలో ప్రశ్నకేంద్రీయ రాష్ట్రాన్ని సమైక్య చేయడం ముఖ్యమంది కూడా అన్నారు. కొత్త రాజ్యాంగ ఆచరణోపాయాలుగాని, లేదా అంతకుముందే గాని ఆంధ్రరాష్ట్ర స్థాపనకు సరికొద్ద నిర్ణయ సంఘ స్థాపన ద్వారా మన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉపకరిస్తుందన్నమాట.

అచిరకాలంలోనే ప్రశ్నకేంద్రీయ వాంఛ సఫలీకృతం కాబోతున్న ఈ సమయంలో ఈ రాష్ట్ర సాధన ఖాళీకి ఎవరికి చెందాలనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతున్నది. ఈ విషయంలో మన ప్రముఖ నాయకుల మధ్య కొంత పొటి కనిపిస్తున్నది. ఒక వైపు రంగాగారు, ప్రకాశంపంతులుగారు, మరొకవైపు మన రెవెన్యూమంత్రి కళా వెంకటరావుగారు, డాక్టరు పట్టాభిగారు అందరూ ఇందులో ప్రశ్నకేంద్రీయ ప్రధానమైన చూపి పనిచేస్తున్నారు. ఎవరు ఏమనుకొన్నప్పటికీ 1946 డిసెంబరు 9 వ తేదీన భారత రాజ్యాంగసమితి సమావేశం ప్రారంభమైనప్పటినుంచి డాక్టర్ పట్టాభిగారు చూపించిన ఆసక్తి, కనబరిచిన శ్రద్ధ, కాంగ్రెస్ అగ్ర నాయకులను నైతం ప్రతిఘటిస్తూ దీక్షతో చేసిన కృషి అందరికీ తెలిసినవే. అందువల్ల రాష్ట్ర సాధన విషయంలో అగ్రతాంబూలాన్ని మన పట్టాభి పీఠరామయ్యపంతులుగారికే ఇవ్వక తప్పదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ వీరికి అన్ని విధాలా కృతజ్ఞులు.

ఇప్పటివరకు ఎవరికి వుట్టిన బిడ్డరా అన్నట్లున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య తలచి తలచుకుంటూ ముఖమెత్తుకున్నదంతే, ఆంధ్రుల ప్రజాశక్తికూడా మరిచిపోతున్నదన్నమాటే. గ్రామీణి మార్గంపై, అడిగిన వి, అడగని వి, అడగదలచుకొన్నవి అన్నీ ఏకకాలాన అవలీలగా సంప్రాప్తించడం సమాజం. దీనికి కాల ప్రభావమే కారణం.

ఒక్క ఆంధ్రజాతికేకావడా సమస్త ఆసియాఖండానికి ఆశాసాఫల్యం కలుగుతున్న రోజులు ఇవి. బర్మా, సింహళ, మలయా, ఇండోనేసియా, ఇండోనేసియా ఒకానొకప్పుడు ఆంధ్రవీరులు సంచరించిన రంగంగాలు. ఆంధ్ర చక్రవర్తులు, మహాపురుషులు మహానృత సందేశాల్తో మార్గమోగిన పుణ్యభూములు. ఇది తూర్పు ఆసియాఖండం పాశ్చాత్య దాస్యబంధాలను తెంచుకొని తన పవిత్రస్వాతంత్ర్యకాంక్షను తీర్చుకోబోతున్న కర్వసమయం.

మన పొరుగు వున్న ఒకప్పుడు మనదేశంలో ఒక భాగమై వున్న బర్మా ఈ నెల 4-వ తేదీన, దాదాపు డెబ్బై సంవత్సరాల బ్రిటిష్ దాస్యం నుంచి బయటపడి స్వాతంత్ర్యాన్ని స్థాపించుకొన్నది. ఇదేవిధంగా వచ్చే నెల 20-వ తేదీన సింహళదీపం స్వతంత్రప్రతిపత్తిని పొందబోతున్నది. మలయాలో కూడా ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి మాసంలోనే కొన్ని రాజ్యాంగసంస్కరణలను ప్రవేశపెట్ట బోతున్నారు.

భారతదేశంలో ఇదివరకు జరిగిన స్వాతంత్ర్యోద్యమం తోనూ, ఇండోనేసియా, ఇండోనేసియాలో ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ప్రజా సమరాలతోనూ పోల్చి చూస్తే, బర్మా, సింహళ ప్రజల స్వాతంత్ర్యోద్యమం చరిత్రలో అంతగా వున్నాగాని, వానిగాని కనబడక పోవచ్చు. వినప్పటికీ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదులు పాలితులక్షేమం కోసమే అనండి, లేదా స్వీయక్షేమం కోసమే అనండి, అడిగాక పోతే ప్రపంచ పరిస్థితుల వల్లనే అనండి భారతదేశం నుంచి తప్పకున్నాడు. బర్మా సింహళాల నుంచి తప్పకొంటున్నాడు.

ఆసియా ఖండదేశాలనుంచి క్రైస్తవజాతి వారు నిష్క్రమిస్తున్నారంటే, ఈ దేశాలు ఈ వాడు ప్రశ్నకేంద్రీయ ప్రభుత్వం తీగినంతగా చేసిన ఘన కార్యా లేమీ లేకపోవచ్చు. దీనికి కారణాల తరబడిగా పాతుకొనిపోయి పీల్చి పీల్చి చేసిన పాలకుల బలమైనా కారణమై వుండాలి; లేదా పాలితుల సీరసస్థితి అయినా కారణం కావాలి. సామ్రాజ్యశక్తుల దాస్యశృంఖలలలో పడిన ప్రజలు తిరిగి ప్రపంచంలో తలపెట్టడం ముఖ్య సాధ్యంకాదు. యధాస్థితికి రావడానికి కొంత కాలం పట్టి తీరుతుంది.

మానవచరిత్రలో 1947-వ సంవత్సరం మహా త్కల్పమైన దీని చెప్పవలసివుంటుంది. ఈ సంవత్సరంలో సంభవించిన సానిక, జాతీయ, అంతర్జాతీయ సంఘటనలు పరస్పరాధీనమైన ఒక దానిలో ఒకటి దూరదర్శిని చక్రాలలాగా ఇమిడి పోయేలాంటివి.

ఇరవైయర శతాబ్దంలో సంభవించిన చరిత్రాత్మక సంఘటనలలో రెండోరెండు అతి ప్రధానమైనవి. ఒకటి: 1917 నవంబరులో జరిగిన మహా విప్లవం ద్వారా రష్యాసాధించిన దాస్య విమోచనం; రెండు: 1947 ఆగస్టు 15 న జరిగిన భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సంస్థాపన. ఇవి రెండూ 20 వ శతాబ్దపు ప్రజావాణిని ప్రతిధ్వనింపజేసే అమాలు సంఘటనలు.

రష్యా మహావిప్లవానికి నాయకుడు లెన్. భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సాధకుడు గాంధీజీ. ప్రళయ జంభూమారుతాలు వీచినప్పటికీ మొదటిదాన్ని నిలబెట్టినవాడు, నిలబెడుతున్నవాడు

మార్స్ స్టాలిన్. రెండవదాన్ని నిలబెట్టినవాడు నెహ్రూ.

లెన్ మహాశయ్యని ఉద్యమం, శ్రామిక లోకానికి ఆశా ఇచ్చిన సందేశం, గాంధీ మహాశయ్యని ఉద్యమం, భారతప్రజానీకానికి ఆయన ప్రబోధిస్తున్న దివ్యసందేశం ఇవి రెండే ఈ 20-వ శతాబ్దానికి విశిష్టచిత్రాంశాలు.

కర్వసాధన సందర్భాన్ని విమోచించి అయినా నీ హక్కులు నీవు నాధించుకోమన్నాడు లెన్. ప్రతిమానపుకీ సత్యం, అహింసా, ఇవి రెండే మహాస్త్రా లంటాడు మహాశయ్య. ఈ రెండు సందేశాలకు లక్ష్యం ఒకటే అయినప్పటికీ పద్ధతులలో ఓపికతో వ్యత్యాసం వున్నది.

లెన్ మహాశయ్యని ఉద్యమాన్ని ఎదిరించింది నియంతృత్వం. గాంధీజీ ఉద్యమాన్ని అరికట్టడానికి ప్రయత్నించింది సామ్రాజ్యశక్తి. ఈ రెండు తత్వాలు ఈ వాడు ప్రపంచంలో పుట్టకముందులేవు. క్రీస్తు ప్రపంచ సంగ్రామం ఫలితంగా దేశదేశాలలోనూ విశ్వంఖలమై విజృంభించిన ప్రజాస్వాతంత్ర్య వైశిష్ట్యమే ఇందుకు కారణం. ఏ స్వరూపంలోనైనా నిరంకుశత్వం, సామ్రాజ్య శక్తి సోపానమైన వాడు ప్రపంచంలో మిగిలింది, మిగిలేది గాంధీజీ, లెన్ మహాశయ్యల దివ్యసందేశాలే. ఇందుకు తిరుగులేదు.

గాంధీజీ దివ్యప్రబోధాన్ని, పవిత్ర ధర్మ సూత్రాలను సంతృప్తిగా అవగాహన చేసుకొని, అందరూ ఆచరించినవాడు దేశం సర్వసృజితమై, శాంతిప్రదంగానే వుంటుంది. వివిధ వర్గాల మధ్య, వివిధ దేశాల మధ్య ఎట్టి సంఘర్షణకూ అవసరంగాని, అవకాశంగాని వుండదు. భారతదేశం పుణ్యభూమి. ధర్మసంస్థాపనార్థం అనేక మంది మహామహాత్ములు అవతరించారు; అవతారాలు చాలించారు. వీలే ఏకైక సందేశాన్నిగాని తాత్కాలికంగా శాశ్వతంగా, సమగ్రంగా అవగాహన చేసుకొని ఆచరణలో పెట్టి చూపగల శక్తిగాని, సామర్థ్యంగాని మానవజాతికి లేవనీ సంగతిని ప్రపంచచక్రే చాటుతున్నది. ఏ ఒక్క మతాచార్యుడి సందేశాన్నైనా సాంకంగా అర్థంచేసుకొని తు, చ, లు తప్పకుండా అనుసరించినవాడు మానవులలో పరస్పర వైరుధ్యానికి గాని, సంఘర్షణకు గాని అవకాశమే వుండదు; వుండబోదు. ఆ విషయం గ్రహించలేకనే భరతవర్షం ఈ సంవత్సరం మధ్యంలో భయంకరమైన రక్తపాతానికి గురి అయింది. తలుచుకుంటే గండలు బద్దలైపోయే సంఘటనలు జరిగినవి. ఆగస్టు 15 భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ప్రాప్తించిన దినం. అదే భారత మాత ముక్కులై పోయిన దుర్దినం కూడా. ఇందులో మంచికి సంతోషించలేక పోయినాము; చెడ్డకు ఆఘోరించనూ లేకపోయినాము. గోరమట్టాడతర్వాత, ఏ నుక్రీస్తు తర్వాత తిరిగి అహింసాధర్మాన్ని అనుదినమూ ప్రబోధిస్తూ

మహాశయ్య మన మధ్యం లో జీవించివుండగానే 'అల్లాహ్ అక్బర్' అనే మహమ్మదీయుల, 'ఎకో నారాయణ్' హరి అనే హిందువులు కురుక్షేత్రంలో కురుపాండవులవలె కొట్టుకొని, ఈ పుణ్యభూమిలో రక్తప్రవాహాలను పారించారు; గుండెలు అలవిటిల్లిపోయే ఘోరదుర్మతలు, దౌర్జన్యాలు దేశమంతటా జరిగినవి. వీటిని తలుచుకొంటే, మహామహుల దివ్యసందేశాలలో, నేటికీ మిలుగు మిలుగు ముందున్న ఆశాజ్యోతి ఆరిపోతుందా ఏమిటో విస్తుంది. లెన్ మహాశయ్య స్ఫుభిషో భవంతు అని

లక్ష్యనిర్వచనం చేసిన మన వేదమంత్రంలో ఇంత దౌర్జన్యంకూడా ఇమిడివున్నదా అని కొందరు ముక్కు మీద మేలు వేసుకోవచ్చు. ఉంది, అని చెప్పడమే సరిచేమో. దాయాదులను చంపననీ, నా కి నెత్తురుకూడుకద్దరి కురుక్షేత్రంలో అత్రు సన్యాసం చేసిన అగ్రమణి శ్రీకృష్ణుడు బోధించిన గీతారాస్యంవల్ల సంభవించిన భారతయుద్ధం చివరకు జరిగింది సర్వనాశం. కురుక్షేత్ర భస్మ రాసులగా మిగిలిందే ఆర్యధర్మం. ఆ సంప్రదాయానుసారంగానే నిర్వహిస్తున్న దమకొన్న ఆర్య మతసంప్రదేశాలలో విజృంభించగలవని రుజువువుతున్నది. ఆసియాఖండ మంతటికీ ఈ ఆర్య ధర్మమే పట్టుకొమ్మ. ఆస్సీరియా, బాబిలోనియా, ఈజిప్టు, గ్రీకు, రోమ్, మొర్రాకో ఇత్యాది ఖండాలంతటాను సంస్కృతిని ప్రసాదించింది ఈ ఆర్యధర్మమే. ఐతే, ఒకానొకప్పుడు అక్కడ విజృంభించి కాల గర్భంలో కలిసిపోయింది. ఐతే ఈ సంస్కృతి పాశ్చాత్యుల దండయాత్రలకు నైతం తట్టుకొని నేటికీ ఒక్క భారతదేశంలోనూ, నైవాలోనూమాత్రమే ఇది నిలచివున్నది. ఈ వాడు నైవా కూడా ఆంతరంగిక ఆశానికి ఆలవాలమై పోయింది. అక్కడా భారతదేశంలో మాదిరిగా త్వరితగర్భ వేగం సాగుతున్నది.

భౌతిక సూత్రాల మీద ఆధారపడిన రష్యా తత్వం ప్రజానీకానికి ఒకవిధమైన వికాససాక్షాత్తులను ప్రసాదించినమాట వాస్తవం. అన్ని కష్టాలకు అక్కడి లోటులేదు. ఐతే మొన్న రెండు బ్రిటిష్ ప్రధాని అట్లీ చేయి ప్రపంచంలో చెప్పింట్లు ఆ ప్రజలకు ఆత్మస్వాతంత్ర్యం, మనశ్శాంతి జిజ్ఞాస ఏపాటి వున్నవో ఎవరు చెప్పగలరు? ఆధ్యాత్మికతత్వాలమీద ఆధారపడిన ఆసియా ఖండతత్వం ప్రజలకు ఒకరకమైన ఆత్మశాంతిని చేకూర్చినదనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ప్రపంచ ప్రజలకు కావలసింది కేవలం వికాససాక్షాత్తులే అధ్యాత్మిక సంతృప్తికూడానా? ఈ సమస్య పరిష్కారంవైతే ప్రపంచ కాంతి ఆధారపడి వుంటుంది.

విశ్వరాజ్యమితిలో మేధావులందరూ కూడి విభిన్న దృక్పథాలతో, అధిపత్యస్థాపన అనా మహామిశ్రో సాధించలేకపోయినా వున్న ప్రపంచ కాంతికూడా కీలకం ఈ సమస్యమీదనే ఆధారపడి వుంటుంది.

శంకరాచార్యుడి మేధావ్యుడు, బుద్ధగవానుడి స్వాధ్యాయాన్ని సమన్వయంచేసి అనుష్ఠానంలో పెట్టినప్పటి మానవజాతికి కాంతి.

భారత లక్ష్మి బ్యాంక్ లిమిటెడ్.,
సెంట్రల్ ఆఫీసు: మద్రాసు 1.

శాంఛీలు : బెజవాడ, బొబ్బిలి, కాకినాడ, గుడివాడ, గుడూరు, గవర్నరుపేట, (బెజవాడ) కావలి, మచిలీపట్నం, మద్రాసు, నరసాపూరు, నూజివీడు, రామారావుపేట, (కాకినాడ) రాజోలు.

చేర్మన్, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు :
శ్రీ బొబ్బిలి రాజా.

మాడు మొదలు తొమ్మిది నెలలవరకు అన్ని శాంఛీలలోను సీజ్ డిపాజిట్లు తీసికొనబడును. వడ్డీ 2 1/2% మొదలు 3 1/2% వరకు యివ్వబడును. వివరములకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

భోగరాజు వెంకటరత్నం,
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

సభా ప్రారంభము

నియమితవిధానమున గోదావరీ తీరములో వెనుక సంకర జరిగిన ప్రదేశమున రాయబారులు విశాలమైన పందిరి వేయించిరి. అందు సమచిత్రమున సన్నతమున వేదిక నిర్మించిరి. ఆ వేదికపై గెండ్ల ఉన్నతాసనము లుండెను. వేదికకు ముందును రెండు ప్రక్కలను వాదనిర్ణయము చేయుటకు పాటుపడుచున్న పెద్ద లందరికి లెక్కప్రకారము క్రిందుగా నాసనములు వేసిరి. వారు తప్ప వేదికయొద్ద కెవరును వచ్చుట కనుజ్ఞ లేదు.

ఇక సభాసదులకు మూడు ప్రత్యేకసానములు నియమించిరి. ఒక ప్రక్క జాగ్రత్తాసనములు, రెండవ ప్రక్క జైలులు, మధ్య భాగమున ప్రేక్షకులకు నితరులు కూర్చుండవలెను. సమావిష్టులైన వారల్లరి చేయకుండ బాచుదక్ష ఆ పెద్దలె యువకుల నెందరినో వేణుదండములతో ననేక స్థలముల నిలువబెట్టిరి. ఆ సభామందిర మెందగు వచ్చినను సరిపోవునట్లుండెను. దాని చుట్టును సాయుధులై తేలివాయకుని యాజ్ఞాప్రకారము రాజభటులు కాపుండిరి. వారితో నాలుగు గజములను పదునా రెళ్ళములనుగూడ గలవు.

అనాదా సభకు చేరిన జనసమూహమును చూడవలసినదే కాని మాటలతో కర్ణింప సాధ్యము కాదు. ఉత్సాహము వీరసము తెలుగువారి రక్తనాళములలో ఉబుకుచున్న కాలమది. జాధులకు తమ ధర్మము ఉత్తమమైన దని విశ్వాసము కలదు. అదియే లోకము నందరించి యశేషజనమును నిర్వాణగాములను చేయగల దని వారు నమ్ముచుండిరి. అది వారికి తమ మత మని యభిమానము కాదు. అని నిజ ! ఆ నిజచేతనే జైనమత మన్న వారి కసహ్యము, కాని ద్వేషమువలనను గాదు. అట్లే జైనులకును తమ మతమందు నిజమే యభిమాన కారణము కాని పక్షపాతముచే గాదు.

ఈనాడు మహాసభాముఖమున నిర్వివాదముగా జాధధర్మములను మైనదని చీనాపండితుడు ఋజువు చేయగల దని జాధుల నిశ్చయము. జైనమతమే అనాదిధర్మమనియు జాధాది మతము లన్నియు మూర్ఖ వాదము లని యా మహాసభాంగమున నా దినమున అశేషజనమునకు అధర్మజాచార్యులు నిరూపింపగల దని జైన మతానుయాయుల విశ్వాసము. ఉభయయును ఇట్టి యద్వైతము పూర్వపుణ్యరేషముచే చూడ లభించిన దని యుద్వాంగుచుండిరి.

ఆ సభకు జైన పండితులను జాధ పండితులను అసంఖ్యాకులు కచ్చిరి. ఒకానొక జాధుడు త్రిశరణములు ప్రారంభింపగా జాధ సంఘమున నా శబ్దము ప్రతిస్పందించును. అంతట నిటు జైన సంఘములో రత్నత్రయ స్ఫుట మిన్నుముట్టును. జాధులు 'మణిపద్మ హం' అని హంకారములు చేయగా జినసంఘము సిద్ధాక్రస్మరణతో పందిరి నింపును. ఈ రెండు ఘోషలును మధ్య చేరిన యితరులకు వినిపించుచుండెను గాని యెల్లరి యాటలకు నిద్రిస్తులైన యువకుల పనిమాత్రము కష్టసాధ్య మయ్యెను.

సభాప్రారంభమునకు నిర్ణీతవేళ సమీపించుచుండెను. అధర్మజుడు మూడు శేకటములపై కోశసంచయములు తెప్పించి వాని వేదికయొద్ద చేర్పించెను. చీనాపండితుడు బీభత్సముగా ఎముకలు దంతములు నరకపాలములు మూడు శేకటములపై దెప్పించి యతనికి నియమితమైన ప్రదేశమునకు వేదిక సమీపమున పేర్పించెను. నియమితకాలము రాగానే ఆ రానుబారులు ఎవమైనా పునుండి చీనాపండితుని కుడివైపునుండి అధర్మజాచార్యులను వేదికపై క్రిందికి యాసనములపై నొక్కసారి కూర్చుండజేసిరి.

అధర్మజుడు బయోలిను, బయోలిను అధర్మజుని ఒకరినొకరు తిరస్కారముతో తృప్తికార భావముతో తీవ్రదృష్టులతో నొక్కసారి తిలకించుకొనిరి. అప్రయత్నముగా చేరిన జన సమూహము చప్పట్లు కొట్టిరి. రెండు గజముల పోరాటము చూచుటకు చేరిన జనల యత్కుతనే యా జనుల యుత్సాహ మనుకరించెను.

సభా సమావేశ కర్తలలో ప్రముఖుడు లేచి సభకు వందనము చేసి యుభయల ప్రతిజ్ఞలు ఆ సభా నియమములు స్వచ్ఛమైన కంఠముతో

నారాయణభట్టు

శ్రీ నరసింహ శాస్త్రి

చదివి వినిపించెను. దాని కందరు సాధువాదములతో నామోదము తెల్పిరి.

చీనా పండితుని ప్రతిజ్ఞ యిట్లు మధ్యధాదు చదివెను:

“నమోతస్య భగవతో అరహతో సమ్యా సంబుద్ధస్య!—బుద్ధుల లోకమునకు పురల మరల బోధించు ధర్మమే ఉత్తమ ధర్మము. దానికి విరద్ధ ధర్మములు తుచ్ఛములు. దీనిని కాదని ఋజువు చేసినవారికి నా తల నరికివేయుటకు ఈ సభా ముఖమున ననజ్ఞ యిచ్చుచున్నాను.”

ఈ ప్రతిజ్ఞ చదువగానే జాధ సంఘము నయజయ ధ్యానములు చేసెను.

అంతట నా మధ్యధాదు అధర్మజాచార్యుల ప్రతిజ్ఞ యిట్లు చదివి వినిపించెను:

“శ్రీమత్సర్వమంగళీర

స్వాధ్యావామోఘ లాంఛనమ్

జీయాత్ శ్రీలోకాశ్రయ నాథస్య

శాసనం జినశాసనమ్!

ఋజుధనాధాది వర్ణమానాథ పర్యంతము గల చతుర్వింశతిసంఖ్యాక తీర్థంకర లే పవిత్రమైన ధర్మబోధలు. జిన శాసనమునకు విరద్ధమైనది హేయము, అనుపాద్యమము. ఇది సరికాదని ఎవరేని ఋజువు చేసినచో నేను ఈ సభా ద్వారములదాటి బయటికి పోకుండ సత్యభావము చేసి ప్రాణము లర్పింతును.”

అధర్మజుల యీ ధీరప్రతిజ్ఞకు జైనపక్షపాతులందరు బిగ్గరగా సాధువాదములు చేసిరి.

సభాసమావేశకులకు అప్పు యొక చిక్కు తలపించెను. ముందవరు ప్రారంభింపవలెను? ఎవరు పూర్వపక్షము చేయువలెను? మధ్యధాదులలో ప్రముఖుడు దాచక తనకు గలిగిన సందేహమును సభకు వెల్లడించెను.

చీనా పండితుడు సర్వమతములలో జాధము సర్వోత్కృష్టము కనుక తానే ముందుపర్యవేష వలెనని కోరెను.

అధర్మజాచార్యులు పూర్వపక్షము చేయుట యొక్క వ శుభముని యెరిగినవాడు గవక ముందు చీనాపండితునిచేత ప్రారంభింప జేయుటే యతనికి సమ్యక్మైనను వెంటనే తా నందు కొప్పుకొన్నచో గౌరవహాని యగు నని నిశ్చయించి, “ఎందరు తీర్థంకరు లుపదేశించినది ధర్మ మగుచు గాని గౌరవిహీన ధర్మము కానేరదు. నేనే ముందుపర్యవేషవలెను” అని సభకు తెలిపెను.

అంతట చీనా పండితుడు తాను సన్యాసి గనుక గృహమునకు ప్రతిపక్షింపె ముందు వాచించుటకు అనేక హక్కు కల దని వాదించెను. జాధులలో వర్ణాశ్రమాచారములే లేనందున జాధభిక్షువులు సన్యాసాశ్రమము గ్రహించిన వారితరలై పూజ్యులు కారనియు, జాధ భిక్షువనగా ద్రుష్టులలో నతిర్హిష్టుడు గనుక అతనికి సభా పూజ్యత లేదనియు, తాను స్వయముగా పండితుడై యనేక విత్తవృత్తులలో జయప్రతికలు పొందినందున తనకే గ్రహించు ప్రారంభించు హక్కు కల దనియు సభకుజ్ఞుడు వాదించెను.

ఆ మాటలకు జాగ్రత్తాసనములలో కల్లోలము ప్రారంభించెను. వారి నిరువుర నిక మాటాడ నచ్చిచో నభయపక్షముల కోవము ప్రజ్వలిల్లెను. ఆ మధ్యఘోషమండి కొట్టికొడుకు రాజపూజ్యమును బుద్ధింతుడును అర గురు నాథశ్రేష్ఠి మాటాడుటకు లేచెను. సభ నిశ్శబ్ద మయ్యెను. అత డిట్లు చెప్పెను:

“ఈ యరువుగను గొప్ప పండితులు. వారిలో నొకరును మరొకరి వాదము నంగీకరింపరు. ఒకరిని మించిన యొక యొకరియొద్ద నన్నది. కాని

నా మూలబుద్ధి కొకటి న్యాయ మని తోచుచున్నది. వాదమునకు రమ్మని ముందు అహ్య నించినది. చీనానుండి వచ్చిన వచ్చిన యా మహానుభావుడు. కాబట్టి ముందు పత్రిక పంపిన చీనా పండితుడే ఉపస్థితులగు సమంజస మని నా బుద్ధి తోచుచున్నది.”

ఒక్కసారిగా జాధ సంఘములోనుండి జయ జయ నినాదములు మిన్ను ముట్టెను. చీనా పండితుడే గెలిచినాడు. చీనా పండితునకే ముందు పర్యవేషించు సభికారము కలదు! జైన పక్షము నుండి అన్యాయమని కొన్ని కేకలు వివవచ్చెను గాని, ఆ పక్షశ్రేష్ఠి నిర్ణయము అన్యాయమని యొక్క గును రూపింపజాలరా. శ్రేష్ఠియు కి ధర్మపక్షము నతనిని జాధసంఘ మంగీకెను.

చీనా పండితుడు ఉపన్యాసము ప్రారంభించెను. అతడు ముందు చీనా భాషలో కొన్ని స్తోత్రములు చదవజూపెను. కిమ్మట పాశీ భాషలో స్తోత్రములు చదివెను. ఆ కైని సంస్కృత భాషలో స్తోత్రములు చేసెను. అవి ముగించి, తాను చీనాభాషలో నవపర్యవేషించు ననియు నక్కడ కూడిన భిక్షువులలో నొకరు తెలుగులో భాషాంతరీకరణము చేయు ననియు సభకు తెలియజేసెను.

వెంటనే యధర్మజుడు దాని కడ్డుపెట్టెను. “ఉభయయును సంస్కృతములోనేన మాటాడవలెను. ఉభయయును తెలుగులోనేన మాటాడవలెను. ఇంతివరకును తెలుగులో మాట్లాడిన చీనావానికి తెలుగురాదా? మరియొక భిక్షువును తెచ్చినచో నాడు చెప్పిన దొకటి, ఇతడు చెప్పినదొకటి కావచ్చును. మాకు విచారించగా ఈ చీనా మహాశ్యకు చీనావాడే కాదనియు పండితు డెంతమాత్రము కాదనియు తెలియవచ్చుచున్నది. అందుచే నతడు సభకు తెలియని భాషలో మాట్లాడుట న్యాయము కాదు. ఒక వేళ నతనికి చీనాభాషలో నవపర్యవేషం ననజ్ఞ యిచ్చు నెడల నాకు కన్నడములో నవపర్యవేషం ననజ్ఞ యియ్యవలెను. ఎవరో ఒకరు తెలుగులోనికి పరివర్తన చేయుదురు.”

ఆ సభకు చీనా భాషగాని కన్నడముగాని రాదు. ఆ యుభయపండితుల వాదములు తెలుగులోననే వివవలెనని యా సభకు కుతూహలము కలదు. అందుచే అధర్మజాచార్యులు చెప్పినది యొక్కియొక్కముగా నున్నదనియు, చీనా పండితుడుగూడ తెలుగులోనే యుపస్థింప వలసినదనియు నా సభివారు నిర్ధారణ చేసిరి. అది విని జైన సంఘములో ఒక్కసారిగా జయ జయ నినాదము లుప్పరిల్లెను. జాధ సంఘములోనుండి అక్రమము ! అక్రమము ! అని కేకలు బయలుదేరెను. ఆ యెల్లరి శాంతింపజేయుట కంతో కాలము పట్టెను.

అంతట విధిలేక చీనాపండితుడు తెలుగు భాషలో నుపన్యాసము ప్రారంభించెను. అతడు తెలుగు కొంత నట్లుగా మాట్లాడుచున్నను మాట్లాడినంతవరకు పుష్కలమునలే మాట్లాడ సాగెను. దానికి అక్కడ కూడిన వారందరు నాశ్చర్యపడిరి. ఎంత మేధ కలవాడీ చీనా పండితుడు!

అధర్మజాచార్యలే యతని భాషాసాధన కాశ్చర్యపడిను.

37

సభా జయము

“దావము, కిలము, నైవేద్యము, ప్రజ్ఞ, వీర్యము, సత్యము, ఔంఠి, అధిష్ఠానము,

వైశ్రాంతి, ఉపేక్ష—ఇవి యత పారమితములు. ఇవి యన్నయు నాలు గసంఖ్యయకల్పములు నిరంతరముగా, అనేక జన్మలలో, సాధించి సిద్ధత నొంది కాక్య గౌతముని బుద్ధు డయ్యెను. ఆ మహానుభావుడు ప్రథమమున దీపంకర బుద్ధుని యొద్ద దీక్షపొంది కాశ్యపబుద్ధునివరకు నిరుపది నలుపురు బుద్ధుల యొద్దను బుద్ధ దీక్షపొంది తుదకు గౌతముడై యవతరించి సమూలం బుద్ధి నధిగమించెను.

“బుద్ధదీక్ష యంత కఠినసాధ్యమైనదో కాస్త్ర మిట్లు చెప్పుచున్నది: ఈ లోకమంతయు సమాద్రమము మైనపుడు ఎవడైనను దానిని బాహులతో నీది తరింపగల సమర్థు డున్నచో నట్టివాడు బుద్ధత్వము సాధింపవచ్చును; ఈ లోకమంతయు మండుచున్న మహాగ్నిగోళమైనచో దానిపై పాదచారియై యీ చివరనుండి యీ చివరకు నడిచిపోగలవా డెవడైన నున్నచో నట్టివాడు బుద్ధత్వము ప్రాపింపగలడు. అట్టి బుద్ధత్వ మనేక జన్మలెత్తి సాధించినవాడు గౌతమ బుద్ధుడు.

“బుద్ధ భగవానుడు బుద్ధత్వము ప్రాపించిన వెంటనే మారుడు వచ్చి నిర్వాణములో ప్రవేశింపుమని యాయన కుపదేశించెను. ఇంత విశాల లోకము దుఃఖసముద్రములో బడి యల్లాడు చుండగా వారికి తరణోపాయము చూపనిది నిర్వాణ మక్కరలే దని భీష్మించిన పరమవర్య ప్రపూర్ణుని ధర్మము మా జాధధర్మము. అట్టి ధర్మ మక్కరలే డువారు అమృత మక్కరలే దని కాలదన్న మూగలు !”

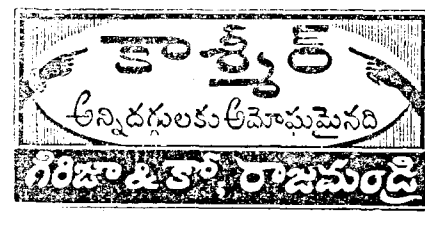
ఇటువచ్చు ‘మూగలు’ అను పదము పెద్ద కంఠముతో నచ్చరించి యీ చీనాపండితుడు నిరసన భావముతో నధర్మజాచార్యునివంకను ఆయన పక్షమున జేరిన జైనసమూహము వంకను కలయ తిలకించెను.

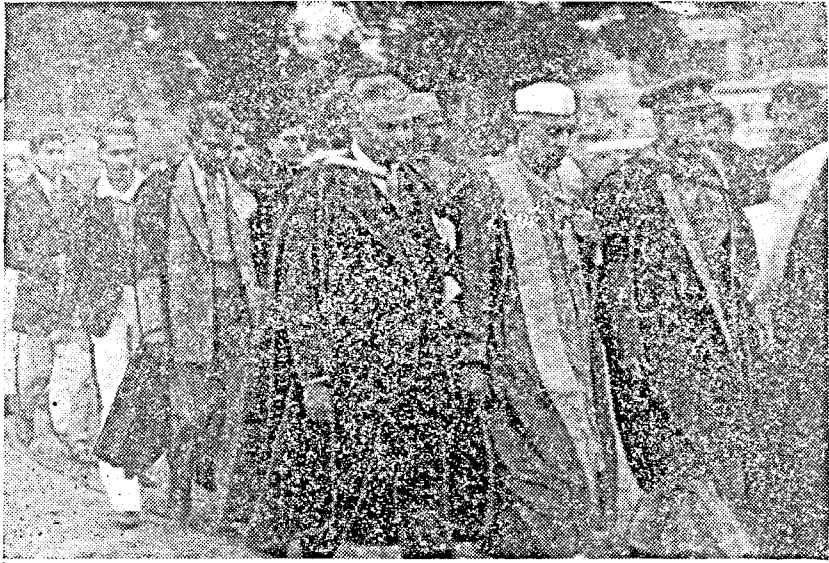
వెంటనే జైనపక్షమున కూడినవారిలో మహాకారములు బయలుదేరెను. “మేము మూర్ఖులమా?”—“నోరు మూయి!”—“శాస్త్రార్థము నకు వచ్చినావా, తిట్టుటకు వచ్చినావా?”—“ఇప్పటికి జాధసిద్ధాంత మే మెద్దినావు?”

(22-వ పేజీ చూడుడు)

కేసరికుటిరం లిమిటెడ్ మద్రాస్
 ఓరిస్సా, వైజాపూర్ మినియమ్స్, ఆంధ్రప్రదేశ్
 తమిళనాడులకు ఏజెంట్లు:
 సీతారామ్ జనరల్ స్టోర్స్,
 ఓరంపూరు. పికింద్రాబాదు. బెజవాడ. మద్రాస్.
 (Jai Hind Publicity)

ఆంగ్లా భారతీయ పైన్సు కాంగ్రెస్కు వచ్చినప్పటి చిత్రం

1948 వ సం. జనవరి 4 వ తేది బర్మా సర్వస్వతంత్రదేశ మయినది. భారతదేశం విభాజ్యమై రెండు అధినివేశములు స్థాపించబడి ఇప్పటికింకా ఆరునెలలు కూడా కాశారు. త్వరలోనే సీంహళం కూడా అధినివేశ స్వాతంత్ర్యం పొంద సున్నది. దూరప్రాచ్యంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం ఈ విధంగా ఒక్క ఆరునెలల్లో అంతమై పోయి, ఆసియాఖండంలోని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య దేశాలన్నీ స్వాతంత్ర్యం పొందినవి. స్వాతంత్ర్యం కొరకు సామ్రాజ్యవాదులతో ఇప్పుడు కూడా యుద్ధం చేస్తున్న ఇండోనేషియా, ఇండోచైనాలు తప్ప, ఆసియా ఖండంలో ఇక వలస దేశమే ఉండదు. ఇన్నాళ్ళుగా వెనుకబడి వున్న ఆసియా ప్రజలు, పశ్చిమ రాజ్యాలతో సమాన ముగా అభివృద్ధి చెందుటకు ఇప్పుడు మహదవ కాశములు లభించినవి.

బర్మా దేశము 1935 వ సం. వరకు మన దేశ ముతో కలసి, ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నండె డిది. బర్మా దేశపు విస్తీర్ణము 2 లక్షల 61 వేల చదరపు మైళ్లు. జనాభా 1 కోటి 70 లక్షలు. ఈ దేశప్రజలందరు మంగోలియన్ జాతికి చెం దిన వారు. వీరిలో ఎక్కువ మంది బర్మీ లే ఆయినప్పటికీ, కా రె కలు, కా ఛె కలు, హా కలు మొదలైన యితర జాతుల అల్పసంఖ్యాకులు కూడ వున్నారు. బర్మాలో భారతీయులు, చైనావారు, చాలమందివున్నారు. బర్మా వర్తకమంతయు ఆంగ్లేయులు, చైనా వారు, భారతీయులు సాగిస్తుంటారు. బర్మా వరిపంటకు ప్రసిద్ధిచెందిన దేశము. వరిపండే పాల ములో 5 వ వంతు భారతీయుల చేతులలోనే వున్నది.

బ్రిటిష్ ఆక్రమణ...

బర్మాకు మొదలు చేసిన విదేశీయులు పోర్చు గ్రీసువారే. వారి తరువాత అన్ని దేశముల లెల్లనా రు బర్మాతో వర్తక మారంభించినను, సామ్రాజ్య స్థాపనకు ఎవ్వరూ పూనుకొనలేదు. భారతదేశ ములో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య స్థాపన ప్రారంభమైన చాలాసార్లుగా బ్రిటిష్ వారి కన్ను బర్మాపై పడలేదు. 1825 వ సం.లో ప్రథమ

థాక్ నూ

1886 వ సం. జనవరి 1 వ తేదీన అప్పుడు భారతదేశంలో గవర్నర్ జనరల్ గా వున్న డబ్ల్యు థాక్ నూ బర్మా భారతదేశములో ఒక రాష్ట్రముగా జేర్చు కున్నట్లు ప్రకటించినాడు. అప్పటినుండి 1935 వ సం.లో బర్మా భారతదేశమునుండి విడిచియ బడు నప్పటివరకు బర్మా స్వాతంత్ర్యపోరాటము భారతదేశస్వాతంత్ర్య పోరాటములో ఒక భాగము మాత్రమే. బర్మాప్రజలలో, ఆకాల ములో, రాజకీయవైఖ్యయు చాల తక్కువగా నుండెడిది. 1918-వ సం.లో మాంటేగ్యు థాక్సెన్ ఫర్డ్ సంస్కరణల సమయములో ఈ విషయము బ్రిటిష్ వారు విశేషముగా గ్రహించిరి. అందువలన, ఒకవేళ భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము పొందినను వెనుకబడివున్న బర్మాతమ ఆధిపత్యము క్రిందనే వుండగలదని ఆశించి బ్రిటిష్ వారు బర్మాను విడిచినారు. కాని వారి ఆసలు అడియాపలే పోయి, బర్మా కూడ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యకూటమునుండి విడిపోవుట తల ప్పించుచున్నది.

భారతదేశమునుండి విడిపోయిన

తరువాత...

భారతదేశమునుండి విడిపోయిన తరువాత బర్మాకు ఒక నూతన రాజ్యాంగచట్టము తయారు చేయబడినది. బర్మా భారతదేశమునుండి విడి పోగానే డా. బామా ప్రధానిత్వముక్రింద మంత్రి వర్గమేర్పడినది. నూతన రాజ్యాంగచట్టముక్రింద

సర్వస్వతంత్ర బర్మా

సామ్రాజ్య కూటమి నుండి విడిపోయిన

వ్యవసాయమంత్రిగములో యుసాప్రధాని అయి నాడు. 1939 వ సం.లో యుద్ధము ప్రారంభమవ టంతో, బర్మాకు స్వాతంత్ర్యం సంపాదించవలె నని బర్మా నాయకులు తీవ్రముగాకృషిచేయ నారంభించినారు. బర్మాకు వెంటనే స్వాతంత్ర్య మొసంగవలసినదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు నచ్చజెప్పుటకు 1942 వ సం. లో ప్రధాని యూసా లండ్ జెల్సినాడు. కాని ఆయన కోర్కె నిరాకరింపబడినది. పైగా ఆయన బర్మా తిరిగి వక్కుండగా మార్గముగములో అరెస్టు చేయబడి, యుద్ధము ముగియనంతవరకు ఆఫ్రి కాలో బ్రిటిష్ వారివలసరాజ్యమైన యుగం దాలో నిర్బంధములో నున్నాడు. ఆయన తరు వాత సర్ పాటక్ ప్రధానిత్వము వహించి మంత్రివర్గము నడిపినాడు. కాని ఇంతలోనే జపాన్ దండెత్తవచ్చి బర్మాను ఆక్రమించు కొనటంవలన బర్మాప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగు లందరితోపాటు ఆయనకూడా భారతదేశమునకు తరలివచ్చినాడు.

ఆంగ్లా

యువజనోద్యమములు...

బర్మా భారతదేశమునుండి జేరు పడిపోయిన నాటికి ఆదేశములో రాజకీయ వైతన్యము అంతగా ఆకీర్షణ కెందలేదు. రాజకీయములలో ప్రజలను సరిహద్దు మార్గమున నడిపించగల మహాన భావు డెవ్వడూ, మన దేశములో మహాత్మాగాంధీ వలె లభింపలేదు. అందువలన రాజకీయ విజ్ఞా నము సంపాదించిన యువకు లందరు దౌర్జన్య వాదులతో తమ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించవలెనని తలంచి, కమ్యూనిస్టుపార్టీ, ప్రజావిప్లవపక్షము, థాక్ పార్టీ మొదలగు పార్టీలలో జేరిరి. కాని ఈ పక్షముల నన్నింటిని ప్రభుత్వం బహిష్కరించి వేసినది. 1940 వ సం. లో ఈ పక్షము లలో ప్రధాననాయకులైన వారి నందరిని నిర్బం ధములో నుంచినారు. ప్రస్తుతము కమ్యూనిస్టు పార్టీకి నాయకుడుగానున్న థాక్ అప్పుడే అరెస్టు చేయబడినాడు. అరెస్టును తప్పించు కొను టకు ఆంగ్లా ఆ సంవత్సరమే జపాన్ పారి పోయెను. బర్మాయుద్ధంలో బ్రిటిష్ వారు ఓడి పోవుచున్న కొలదియ, బర్మాయు వకులు జపాన్ వైపుకు తిరిగిపోయి బ్రిటిష్ వారిని పారదోలిరి.

బామా ప్రభుత్వము...

జపాన్ బర్మాను సంపూర్ణముగా ఆక్రమించు కొనిన తరువాత 1943 వ సం. మార్చి నెలవరకు బర్మాలో జపాన్ సైనిక పరిపాలన జరిగినది.

జపాన్ ఉద్యోగులకు ప్రభుత్వ వ్యవహారము లలో సలహా నిచ్చుటకు మాజీ ప్రధాని డా. బామా అగృహీతన ఒక సలహా సంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. 1943 వ సం. మార్చి నెల లో బామా జపాన్ ప్రధాని జనరల్ టో జో తో సమాలోచనలు జరిపి, బర్మాలో బర్మీయుల ప్రభుత్వ మేర్పాటు చేయు నట్లు చేసెను. ఆగ్నేయ ఆసియా పరస్పర సహాయ రాజ్య కూటమిలో బర్మాను స్వతంత్ర దేశముగా జేర్చుకొనుటకు తా నంగీకరించినట్లు జనరల్ టోజో 1943 వ సం. మార్చి 22-వ తేదీన ప్రక టించెను. 1943 వ సం. ఆగస్టు 1-వ తేదీన బర్మాలో జపాన్ సైనికపరిపాలన అంతమై, బర్మీయుల ప్రభుత్వము ఏర్పరచబడెను. దీనికి నాందిగా బర్మాలోని పెద్దలను 25 మందిని డా. బామా సమావేశపరచి, జపాన్ ప్రభుత్వ నిర్ణయమును తెలియజేసెను. ఈ సమావేశమునకు బందోరాయు నేన్ ఆను నతడు అగృహీత వహించెను. ఈ సమావేశము బర్మా సర్వస్వతంత్ర రాజ్యమని ప్రకటించి, ఆరాజ్యమునకు ప్రధానిగా డా. బామాను నియమించెను. డా. బామా ప్రధానిత్వము స్వీకరించి బ్రిటన్, అమెరికాలపై యుద్ధప్రకటనచేసెను. అప్పటివరకు అతివాదులుగా పరిగణించి, బంధించబడుతున్న ఆంగ్లా సాన్, థాక్ లు గారలు బామా మంత్రివర్గములో ప్రముఖస్థానము లాక్రమించుకొనిరి. ఈ సమయములోనే బర్మా జాతీయవేన ఏర్పాటు చేయ బడినది. కల్పల్ మియామి అను జపాన్ సైని కాధికారి, ఈ విషయములో బర్మా ప్రజలకు చాల సహాయముచేసెను. ఈ జాతీయవైఖ్యము కొంతకాలమైన తరువాత స్వతంత్ర బర్మాసైన్య ముగా గుర్తింపబడి డా. బామా ప్రభుత్వాధికారము క్రిందను తీసుకొనబడి, రక్షణశాఖ మంత్రి ఆంగ్లా సాన్ నాయకత్వమున వ్యవహరించుచుండెను.

జపాన్ పరాజయము...

జపాన్ పరాజయము గాంచుట మొకరిడిన కొలదీ బర్మా నాయకులకు జపాన్ లో విశ్వాసము తగ్గిపోయెను. బర్మా ప్రభుత్వములో రక్షణశాఖమంత్రి ఆంగ్లా సాన్, సరఫరాశాఖ మంత్రి థాక్ లు గారలు, పరోక్షముగా బ్రిటిష్ వారికి సహాయము చేసిరి. బర్మా జాతీయ వైఖ్యముకూడ బ్రిటిష్ వారి పక్షమే వహించి, జపాన్ సైనికులతో పోరాడెను. ఇందుకు ప్రతి ఫలముగా ఆ వైఖ్యము బర్మా సైన్యములో భాగముగా బ్రిటిష్ వారిచే గుర్తింపబడెను. బర్మాను బ్రిటిష్ వారు సంపూర్ణముగా ఆక్రమించుకున్న తరువాత అచ్చట సైనిక పరిపాలన ఏర్పాటు చేయబడెను. బర్మా ఆక్రమణకు పూర్వము గవర్నర్ గా వుండిన సర్ డోర్మెన్ టెట్ బర్మాకు వెంటనే తిరిగి వెళ్ళలేదు.

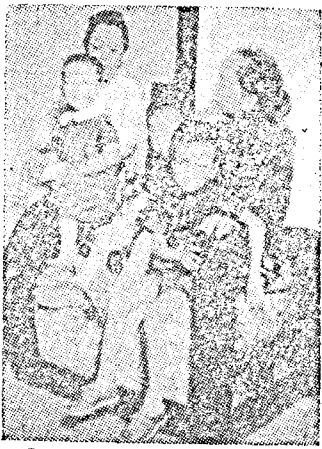

నెహ్రూతో ఆంగ్లా

రిపబ్లిక్ సావన

ప్రథమ దేశ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ చరిత్ర

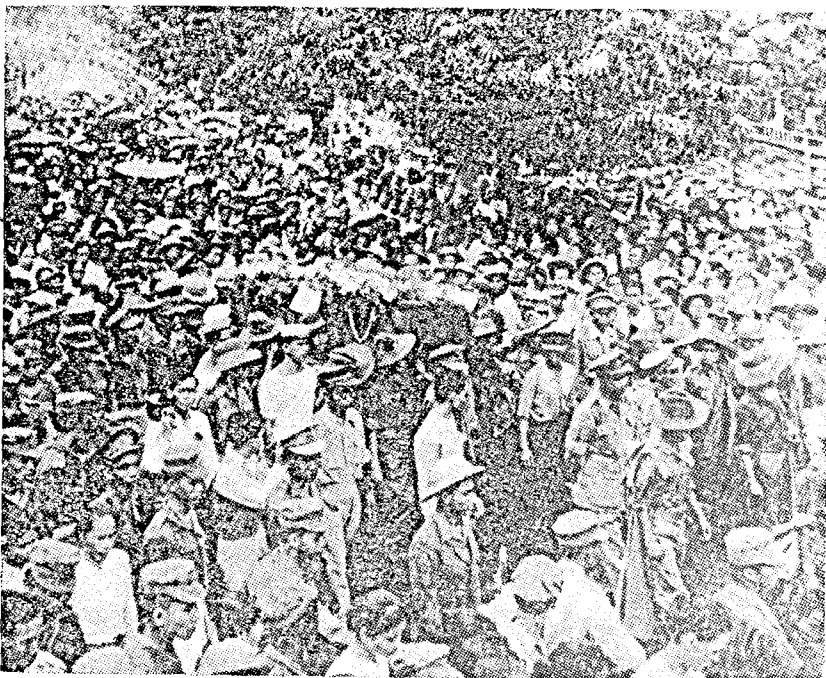
1945 వ సం. మే 7 వ తేదీన బర్మాలో తా మనుసరింపజేసిన విధానమును విశేషింపజేసిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ మొక ముఖ్యప్రకటన చేసెను. బర్మాలో సైనిక పరిపాలన అంతమొందించి సివిల్ పరిపాలన ప్రారంభించిన తరువాత, ఎన్నికలు జరిగి శాసనసభ, మంత్రివర్గము ఏర్పడు వరకు పరిపాలన జరుగుటకు తాత్కాలికపు ట్రైబ్యూలు ఈ ప్రకటనలో విశేషింపబడెను. పిలవనంత త్వరలో బర్మాకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికారమిచ్చుట యే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ లక్ష్యమని ఈ ప్రకటనలో పునరుద్ఘాటించబడినది. ఈ ప్రకటన జరిగిన తరువాత 1945 వ సం. జూన్ నెలలో గవర్నర్ సర్ రెజినాల్డ్ డోర్మెంట్ స్మిత్ రంగూన్ వెళ్ళి, జూన్ 20 వ తేదీన అన్ని రాజకీయపక్షముల నాయకులను సమావేశపరచి ఈ ప్రకటనను విశేషింపజేసి చెప్పెను. ఈ సమావేశములో మాజీ ప్రధాని సర్ పాటక్, ఆంగ్లాండ్ ప్రభుత్వంతో సహా 19 మంది పాల్గొన్నారు. అప్పుడు బర్మాలో మొత్తము 10 రాజకీయపక్షములుండెను. పిలవన త్వరలో సైనికపరిపాలన అంతమొందించి, సివిల్ పరిపాలన ఏర్పాటుచేయబడు ననియు, గవర్నర్ చే నామినేట్ చేయబడిన కార్యవర్గము, శాసనసభ ప్రభుత్వ కార్యకలాపములు నిర్వహించుచు, ఎన్నికలు జరిపించుననియు ఆ ఎన్నికలలో ఎప్పుడొకటి ప్రజాప్రతినిధులు తయారు చేసిన రాజ్యాంగచట్టము ప్రకారము బర్మాకు బ్రిటిష్ వారు స్వపరిపాలనాధికారమివ్వరనియు ఆయన విశేషింపజేసి చెప్పెను. ఎన్నికలు 1948 వ సం. వరకు జరుగక పోవచ్చునని అప్పుడు భావించబడినది. గవర్నర్ తో సమావేశము జరిపిన తరువాత నాయకులందరు బ్రిటిష్ ప్రకటనకు సంపూర్ణ జైందిరి. ఇంతలోనే, బర్మాలోనున్న 10 రాజకీయపక్షములు కలసి ఒక సంయుక్తపక్షముగా ఏర్పడినవి. ఈ పక్షము పేరు ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజా స్వాతంత్ర్యమండలి. దీనికి ఆంగ్లాండ్ నాయకుడుగా ఎన్నుకొనబడినది. గవర్నర్ చే నామినేట్ చేయబడు కార్యవర్గములోగాని, శాసనసభలోగాని పాల్గొనుటకు ఆంగ్లాండ్ రెండు వరతులు పెట్టెను. ఆ సభలలోని సభ్యులందరు తన పక్షమునకే చెందినవారై యుండవలెననీ, ప్రభుత్వవ్యవహారము లన్నియు తనపక్ష కార్యవర్గము చర్చించి, ఆమోదించుటకు ఆవకాశముండవలెననీ ఆంగ్లాండ్ పట్టుబట్టెను. ఇందుకు గవర్నరు అంగీకరించలేదు. ఈ విషయమై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునందకు రాయబారము వెళ్ళవలెనని ఆంగ్లాండ్ ఆలోచించెనుగాని ఈ రాయబారముల చూచుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము అంగీకరించలేదు. అందువలన ఆంగ్లాండ్ పక్షము పాల్గొనకుండానే నూతన కార్యవర్గము, శాసనసభ ఏర్పరచబడెను. సైనిక పరిపాలన 1946 వ సం. జనవరి 1 వ తేదీన అంతమొనూతన కార్యవర్గము, శాసనసభలతో సివిల్ పరిపాలన మొదలైనది.

ఆంగ్లాండ్ భార్యబిడ్డలు

ఈ ఏర్పాటు ప్రజలలో అత్యధిక సంఖ్యాకులకు అసంతృప్తి కల్గించినది. యుగండాలో నిర్బంధములోనున్న మాజీ ప్రధాని యూసా 1945 వ సం. జనవరి 25 వ తేదీన విడుదల చేయబడెను. పారిపోతున్న జపాన్ వారి పోరాట జపాన్ పారిపోయి, జపాన్ ఓడిపోయిన తరువాత కొంత కాలము. హుక్ కెన్ దీవిలో దాగుకుని డా. బామా 1946 వ సం. జనవరిలో బ్రిటిష్ వారికి టోక్యో లో పట్టుబడెను. ఈయన 1946 వ సం. ఆగస్టు 1 వ తేదీన విడుదల చేయబడెను.

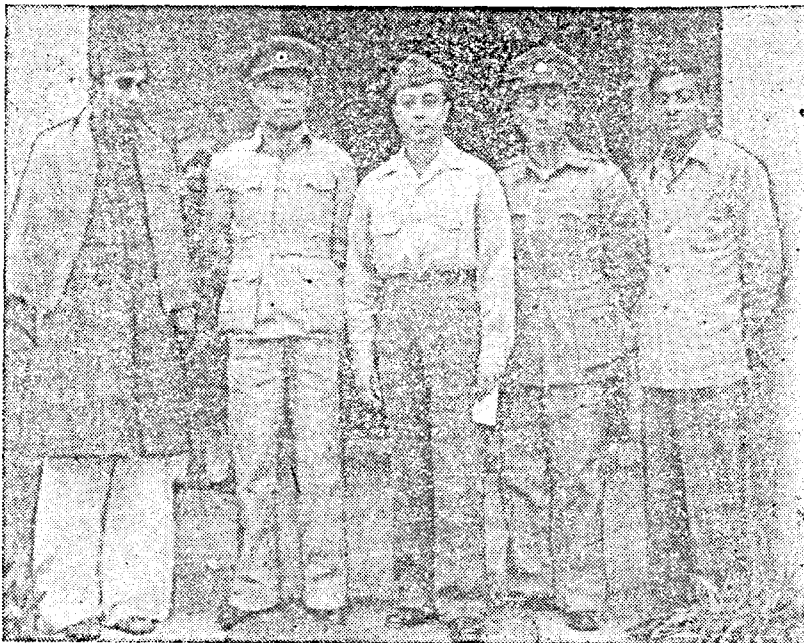
ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజాస్వాతంత్ర్య మండలి ప్రథమ సమావేశము 1946 వ సం. జనవరి 21-22 తేదీలలో రంగూన్ లో స్వేడాగ్ పగ్గాలలో జరిగెను. ఈ సమావేశమున కార్యకర్తల హింసించిన జనరల్ ఆంగ్లాండ్ బ్రిటిష్ గవర్నర్ విధానమును నిరసించి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే తమ లక్ష్యమనియు, తాత్కాలిక ప్రజాప్రభుత్వము, రాజ్యాంగచట్టనిర్మాణమునకు ప్రజాపరిషత్తు వెంటనే ఏర్పాటు చేయబడవలెననియు తమ కోరికలను ప్రకటించెను. విడుదలైన తరువాత కార్యవర్గంలో జేరిన యూసాకూడ, ఆ ఏర్పాటు

ఆంగ్లాండ్ శవమును ఊరేగిస్తూన్న దృశ్యం

పట్ట అసంతృప్తి జెంది, తన వర్గపు సభ్యుల శాసనసభనుండి, కార్యవర్గము నుండి రాజీనామా నివ్వరని బర్మా కార్యవర్గ లాడ్ వెలిక్ లారెన్సుకు 1946 వ సం. మే నెలలో తెలియజేసెను. జూన్ నెలారంభములో యూసా పక్షమును మోచిట్ పక్షమునకు చెందినవారు ప్రభుత్వమునుండి రాజీనామా నిచ్చినచిహ్ని.

ప్రజాభీష్టమునకు వ్యతిరేకముగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వముపై ఆంగ్లాండ్ పోరాటము ప్రారంభించెను. దేశమంతట కమ్యూనిస్టుల ఆధ్వర్యమున సమ్మెలు జరిగెను. ఆంగ్లాండ్ నాయకత్వమున జూన్ నెలలో బర్మా ప్రభుత్వ కార్యాలయము నెదుట గొప్ప ప్రదర్శనము జరిగెను. గవర్నర్ గారును సర్ డోర్మెంట్ స్మిత్ తన పదవికి రాజీనామా నిచ్చెను. ఆయన స్థానే మేజర్-జనరల్ రాన్స్ గవర్నర్ గా నియమింపబడెను. రాన్స్ ఆధికారము స్వీకరించగానే అన్ని పక్షముల నాయకులతోను సంప్రదింపులు జరిపెను కార్యవర్గమును పునర్నిర్మించు విషయములో ఈయన ఆంగ్లాండ్ తో రాజీ చేసుకొనెను. తత్ఫలితముగా అన్ని పక్షముల సభ్యులతో సెప్టెంబరు 17 వ తేదీన నూతన కార్యవర్గ మేర్పడెను. ఈ కార్యవర్గమునకు ఆంగ్లాండ్ నాయకుడు. ఈ నూతన కార్యవర్గము ఏర్పాటైన తరువాతనే కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆంగ్లాండ్ పక్షమునుండి విడిపోయినది. అప్పటినుండి కమ్యూనిస్టులు దేశమంతటా ఆంగ్లాండ్ వ్యతిరేక ప్రచారము చేస్తున్నారు.

లండనుకు పోయిన పూర్వ బర్మా గాయబార వర్గము

బ్రిటన్ లో కార్యకర్తల ప్రభుత్వము బర్మాకు త్వరలోనే సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికారమిచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండెను. ఆంగ్లాండ్ నాయకత్వమున ఏర్పడిన బర్మా మంత్రివర్గము పిలవనంత త్వరలో స్వాతంత్ర్యము పొందవలెనని అభిలషించుచుండెను. అందువలన ఈ విషయమై ఉభయపక్షములు ఒకరి అభిప్రాయముల నొకరు అవగాహన చేసుకున్న తరువాత సెప్టెంబరు 20 వ తేదీన ప్రధాని అట్లీ పార్లమెంటులో ఒక ప్రకటన చేసెను. బర్మా మంత్రివర్గము తాత్క

కాని ఆంగ్లాండ్ పక్షము ఆమోదించినది. అందువలన వారిద్దరు మంత్రివర్గమునుండి తప్పుకుని, ఆంగ్లాండ్ వ్యతిరేకపక్షము నొకదానిని ఏర్పాటుచేసిరి. కమ్యూనిస్టులకూడ అట్లీ-ఆంగ్లాండ్ ఒడంబడికకు వ్యతిరేకులుగానే వుండిరి. ఈ పక్షములన్నియు విడివిడిగా ఆంగ్లాండ్ వ్యతిరేక ప్రచారమును సాగించుచునే యున్నవి. అట్లీ-ఆంగ్లాండ్ ఒడంబడిక ప్రకారం ఏప్రిల్ నెలలో రాజ్యాంగపరిషత్తుకు ఎన్నికలు జరిగెను. ఆంగ్లాండ్ పక్షమునకు 210; కమ్యూనిస్టులకు 4, ఆంగ్లో బర్మీస్ లకు 4, స్వతంత్ర అభ్యర్థులకు 2, కార్మికులకు 24 స్థానములు లభించినవి. ప్రతిపక్షాలపక్షములు ఈ ఎన్నికలలో పాల్గొనలేదు.

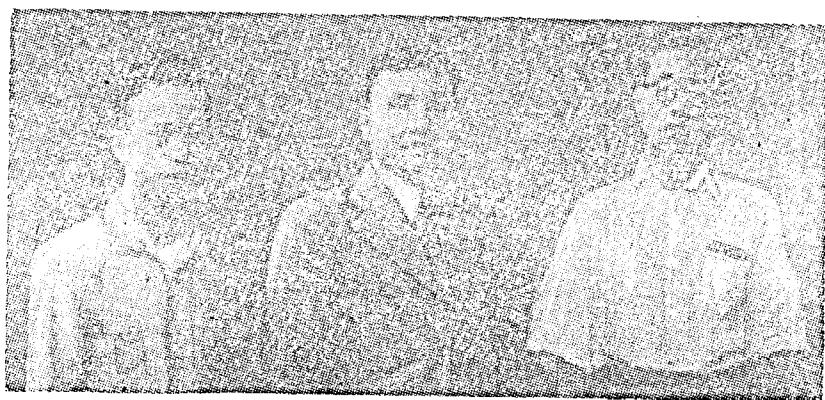
సరిహద్దు కొండజాతులు...

బర్మా సరిహద్దు కొండజాతులు, సంస్థానములను ఛిత్; కార్మి, కాఛి, మెల్ లో కార్మి లొక్కరే కొంతవరకు ఆంగ్లాండ్ వ్యతిరేకులుగా నుండిరి. తక్కిన వారందరు బర్మాలో కలిసిపోవుటకు అంగీకరించిరి. కార్మి లలోకూడ ఆంగ్లాండ్ వ్యతిరేకులు ఎన్నికలలో పాల్గొనలేదు. అందువలన ఆంగ్లాండ్ అనుకూలరే ఎన్నుకొనబడి, బర్మాలో చేరుటకు అంగీకరించిరి. కొండ జాతుల ప్రజలు బర్మాలో చేరుటకు ఇష్టపడుదుకోలేదో తెలిసికొనుటకు ఒక విచారణ సంఘము నియమింపబడినది. కొండజాతుల శ్రేయోభివృద్ధికి ప్రత్యేక మంత్రివర్గము ఏర్పాటుచేయవలెనని ఈ సంఘము చేసిన నూతన అంగీకరింప బడెను. ప్రత్యేక దేశములుగా ఏర్పడవలెనని కార్మిలు, ఆర్మీ ప్రజలు చేసిన ప్రయత్నములు ఫలించలేదు.

ప్రజా పరిషత్తు...

1947 వ సం. జూన్ 10 వ తేదీన బర్మా ప్రజా పరిషత్తు ప్రథమ సమావేశము జరిగెను. ఆంగ్లాండ్ పక్షము ఉపాధ్యక్షుడగు థాకిన్ నూ ప్రజా పరిషత్తుకు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడెను. ప్రజాపరిషత్తు సమావేశమునకు ముందు, మే 19 వ తేదీన ఆంగ్లాండ్ పక్షము సమావేశమై రాజ్యాంగ చట్టమును గూర్చి చర్చించెను. ఈ సమావేశములో చేయబడిన నూతన ప్రజా పరిషత్తు ఆమోదించెను. బర్మా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య కూటమినుండి విడిపోయి సర్వస్వతంత్ర రాజ్యముగా ఏర్పడవలెనని ప్రజాపరిషత్తు తీర్మానించెను. ప్రజాపరిషత్తు ఉపసంఘములు కొన్ని

(17 వ పేజీచూడుడు)

బర్మా స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి తెచ్చిన థాకిన్ నూ రాయబారవర్గము.

గొప్ప వారితో గుసగుసలు

మాదయ్యగారి మల్లన: ఆయ్యల్రాజు రామభద్రుడు

[హంపీ కు తరంగానున్న ఆనె గొందిలో తుంగభద్రనుంచి తీసిన కాల్యగట్టన కూర్చున్న సన్న పమాపిస్తారు. నేను సమస్కరించగా నేనున్న యిసుకతిన్నెమీద నానీను తాతావై యిద్దరు. వారిలో—]

మల్లన: ఏం నాయనా మమ్మల్ని పించావో? మేమా మగ్గుతో కవితాచర్మ చెస్తూ ఫలానిమిషి ప్రకరణాన్ని మంత్రోక్తంగా పిలు కున్నాడు, వెళ్ళినామంటే తిరిగి వెళ్ళండి, వెళ్ళి వారి మనోవేదన దీప్తిరంజని తొంద రించి పంపితే కచ్చా మేంగావాలి నాయనా.

నే: ఆ మగ్గుతో నన్నాడు, నాండు వెళ్ళ మని తొందరించారన్నార, ఎవరండివారని అడగొచ్చనా?

మ: నీ నడక బోయినా మేమే చెప్పే వాండ్లం. నీవు కన్నులనీటితో కన్నులు రాసావట: ఆప్పట్నుంచి వారు నీపే రెడ్డికొట్టా కన్నీరుగారనూ "మనలో కంటా మేమంటే ప్రజా లాటల్లానికి సిద్ధంగా వున్న వారు వారే" నంటువుంటారు. వారెవరో నీకు తెలియ నాయన!

నే: (కంటితడి) తెలిసింది! మా అమ్మలకు నేనంటే యంకా ప్రేమేనన్నమాట.

రా: నాయనా, సీసంగతంతా వాగుచెప్పారు మాకు. నిన్ను ప్రేమించని వారంటారా అని పించింది మా యిద్దరికీ నీ చరిత్రనంతా విన్న తర్వాత!

నే: అదంతా వారి ప్రేమ ఫలం; తమ ఆశీ ర్వాద ఫలం. వారికి తమకూ ఎట్లా పరిచయ మైంది.

రా: అదొక ఘోష! కావాలిను. ఆంధ్ర కవులంటే అప్పుడేల కవయ్యం. ఆకారణంచేత రంధ్ర అండగ్ని కూర్చుంటే రోజూ స్వర్గంలో మావాడ కొచ్చి గండ్రగోళం చేయించి, స్వర్గానికొచ్చి పూర్తి గోతమిటాని ఒక దినం మేమంతా దేవేంద్రుడికి విన్నవించాం. వారు చిరువ్వువ్వు "వారు స్వతంత్రులు. మేమవారి వాజ్ఞు పెట్టకం. మీ రా వాడను విడిచి వుండు పుత్రీ కిథిలానండి. అక్కడికి వాండ్లు రావ దానికి రుడుస్తారు." అని నెలవిచ్చారు. బృహ స్పతి కిథి వాగ్ధేవురం ప్రక్కది. ఆ మగ్గుకూ ఆంధ్రకవులొచ్చారని విని ఒకనాడు చూడొచ్చి వన్నయగారిలో మచ్చుకొస్తూ "స్వామీ మా కాంధ్ర కవులంటే దేవతాముల: అభిప్రాయం. రాకపోకల కనుజ్జ నేయండి", అంటే వారు "ఆన త్వంగా" నన్నారు. నాట్నుంచి వారికి మాకూ పరిచయం.

నే: చిత్తం. వాండ్లు మావాండ్లనాండి?

మ: ఔను. మీ వాండ్ల: ఒక బ్రాహ్మణి, ఇద్దరు రాజకూటంబు.

నే: (దుఃఖా న్నావుకుంటూ) బాగున్నారాండి?

మ: ఊరకో నాయనా, బాగున్నారు: వారిలో బ్రాహ్మణి "అయ్యల్రాజు మా వారే: వారికి దాపరిక మేమాత్రం లేదు. వారేదడిగినా దామరకోకండా చెప్పిరాండి. విమృశ్యుడు రమ్మింది యేదో అడగడానికి. వేం సుఖంగా ఉన్నా మని చెప్పండి" అన్నారు.

నే: రాజకాంత లేమి చెప్పవచ్చేదండీ!

రా: ఏదీ, నీకేదైనా చెప్పనిస్తా! ఆమె ఆపడంతోనే వాండ్లిద్దరు "అయ్య! వేమిట్లా గున్నామని చెప్పండి. స్వప్న ప్రకరణలో వేం జెప్పిన పరిచయమేమీ లీరి పోకుండా పరస్పరం జరిగితూండండి. వారిను ధేదో మారాల! ఆ మార్పు చెడకండా బట్ట మనండి" అన్నారు. నీకేం గావాలి నాయనా?

నే: కృతజ్ఞుణ్ణి. అయ్య. తమరు కృష్ణరాయల వారి ఆ స్థానంలో కక్షింపకలేనా?

మ: } అంటారు మమ్మల్ని.

రా: } నే: రాజశేఖరచరిత్ర, రామభద్రదయం తమరు వ్రాసినవేనా?

శ్రీ శ్రీ శ్రీ వారణాసి

శ్రీనివాసరావు

మ: అ—

నే: రాయలవారి కంటే మిత్రమే?

మ: రా: ఆ పుడు మేం చాలా చిన్న వాండ్లం. సుమారు పందొమ్మిదేండ్లవాండ్లం.

నే: అట్లాగాండి! అయితే తమకా సభల్లో జరిగిందంతా తెలుసుకుంటా?

మ: అ: దేనికి ఉపాధాతం?

నే: ఏంలా, 'ఆంధ్రకవితా పితామహ'వీరు దిచ్చిన్నాడు మీ రక్కడున్నారా?

మ: కేసున్నా, అప్పుటికింకా రామ భద్రుడాలా.

నే: అందరు ఏకగ్రీవంగా నిచ్చారా?

మ: ఏకగ్రీవంగా కేసులాయ్, మీ కాలపు చాదసం! ఆది భ్రష్టమైనకాలం. సభ కందర మెల్లాం. విత్తవెట్లాంటిది చెప్పమన్నారు. మీరంతా విన్న నిజమల్లా అంతా ఊరు కంటే అయినారు చెప్పారు. వరకు రాయల వారు లేచి వారి కాలి కా పెండాం తొడిగ బోలే అందకుని వారే తొడుక్కన్నారు.

నే: వారు వారంటారు పెద్దనారంటే—

మ: వారికగ్గర కాస్త్ర మధ్యసించడానికి మేమిద్దరం విజయనగరం చేరాం.

రా: వారికి మూడ దయం డబ్బటి మన్న ల్లాస్థానంలో కేగ్గార.

నే: (రామభద్రుడితో) భక్తిమూరి తమ పద్యం గొన్నాడన్న కథ నిజమేనాండి?

రా: ఏమీలేని అబద్ధమింకా శృష్టి లో వుట్టలా. నిజమే.

నే: ఆక ధేమిటండి?

రా: ఏమీ లేదు. సంక్రాంతిపండు గింతా యివైరోజు లండగా నేను విజయనగరం చేర బోయినా. ఆ ప్రదేశం వన్య పక్షిం, విదేశపు చిరీ; పగలు రెండు రుమాలులగూడా నేగ క్లేసుకూర్చుంటారా ప్రక్కల. ఆరోజువయం రుమాంబుద్ధునే నా యాద్యైటి అరగ్యంలో నొక నెగడదగ్గరేటి కూర్చుని చలి కాచు కుంటున్నా. కొంతసేపటిక్కడి కొక్కమనిషి, సుమారు నా యాడువాడొచ్చి కూర్చున్నాడు. అక్కడివాడంతో ప్రసంగమన్న నా మాటలు కొంత విని న మ స్కరి స్తూ అయ్య, తమరు బ్రాహ్మలనుకుంటా నన్నాడు. అనకో వడ మేం కర్మం సమస్కరిస్తూన్నా కేను. మీధోంటి చూస్తే కవులగూడా ననకుంటా నన్నాడు దానికి. కవిత్వం జెప్పలేక పోయినా కవులగ మాట్లాడేవాం డ్లంటూ రన్నా. ఆవు న్నేండి, కేను పసుండిగా నన్నాడుకి దాని. ఏమి టది అన్నా. అయ్య, కేనొగ్గింథం రాద్దామని సంకల్పించా. దాన్లో సాయకమక్కను. తుమ్మెలు అని కొంచెం లోచింస్తూ లే—

అయ్య, చెప్పా. చవిమాచే సంకెంలాగుండ వాలని కాదా నీ ఊవా? ప్రేంకుండుక లేవైనా యన్నా. అది విసగానే, అహహ యని మళ్ళీ వళ్ళీ సమస్కరించి కొంత సేకం తర్వాత స్వామీ శ్రీ వరహాన్ని కర్పించరూ అని అడి గాడ. కొంచెం మాటా చించి—

"మాహాదేశితమమత్రమునైన కను డయ్యుమీమాంబులనుపరడ;

త్రమిండుతారికాగమభిన్నకచకోక ముల జంద్రనామంబు దలపరడు;

కీర్తనాకళ్యంతిశిలత సుతంత మనియాడ కివనల్లికూరదు

పటతాపపుటాక ప హీనతమహేమ మింకపల్లక పుటా ద్విడగరడు;

"లలన కంఠిలికలకలప సంతతాధిభాగ్యులపాత్రాంతరార్థ పూరితశ్చేపాపారంబు పొంగిపారల

జలని పరవలెలు జల్లరదు."

అనిచెప్పి, దాన్ని విని అప్పుడోయి యేం వచ్చారని కనకుని వెంట చెట్టుకెల్లి అప్పుడే

సభలేచి వెళ్తున్న రాయల దర్శనం చేయించి ఆనాటికి భోజనపడుపాయ మమర్పి తాంబూలం లో నూటపదార్లు పెట్టిచ్చి, వెంట చెట్టుకెల్లి పెద్దనగారి కొప్పగించాడు. మంచివాడు పాపం! నే: అతనికి బ్రహ్మదేవ మందని మా కాలం వాండ్లంతా అనుకుంటాకే!

మ: ఛీ ఛీ! ఈ వాడ్యం మీకాలంది గాని మాకాలందికాదాయ్! మాకు మెచ్చులో వర్ణ భేదా లేవాయ్! మాల్లాడైనా గుణంతుడైతే కీ రిసియుడే మాకు.

నే: ఐనే ఆ వదం తెంగుకొచ్చింది?

రా: అతడు రాయల వారి ప్రాపక ముండిగ దాని చిన్నతనం చేత కొంచెం కెరేనే వాడు. ఆతేనుట్లు అతడేడు బ్రాహ్మకవులప్పు డప్పు డిబున్నాంజేవాండ్లు. అందుకని వచ్చిందావారు.

నే: చిత్తం. తమరం తా సమకాలికులు కాబట్టి, తమరూ కవులు కాబట్టి అడుగుతున్నా— మను, వసు చరిత్రల తారతమ్యం క్లుప్తంగా నెల వియ్యండి.

మ: నీవు విషమక్రశ్న లేయడంలో మేటి విలాసన్నావ్! ఇట్లాగే సందర్భాం సారంగా మితావార్పంతా ప్రశ్నించావట, వారనకుం టంటే విన్నాం. ఇప్పుడు నీ నడిగినదాని కేం సమాధానమివ్వకు? ఇచ్చేమం కొక మాటడుగు తా, చెప్పు. అసలీ తారతమ్యగ్గయబాద్ధ మెక్కడిది? దేశీయంగానే?

నే: తమరట్లా నెల విస్తే యెల్లా: క్షే యంగానివన్నీ త్యజ్యాలంటారా! మన కవులు మన వాద్యయాంలో నెన్ని క్రొత్తలను, మహావిషయాల్నూ దేశీయాలకాని వాటి నిమిత్త లేదు?

మ: ఇమిచ్చారులే. అయితే యా తారతమ్య నిర్ణయం ఒక మహావిషయమా?

నే: కాకేమిటండి? అది మంచిది, యిది మంచిదికాదు అనుకో వడం పురోకృతికి సాధనంకాదా?

మ: ఆ మంచిచెడుగుల నిర్ణయంకోసే ఆగు తుండా చచ్చ, కవుల గొప్పతనాన్ని కేప్పుడానికి సాగకండా? ఇద్దరు మహాపురాణుల విషయ మెత్తుకుని, అదిట్లా, యిట్లా కాబట్టి యాను కెక్కనా, ఆయన తక్కువా అంటే ఆ పురు షుల వన్నెవాని తిరగడ ముగ్ధావుంచి, వార్ని గురించి చిల్లరప్రసంగం వుండదా? అందులో కవిత్వ విషయం! అవి అనుభవవేద్యుని కెద్దల మతిం: అట్లాగే దిగించి ననపించి వుంటుంది. వాకొకటి గుచ్చిస్తే, నీ కొకటి రుచ్చిస్తుంది. చక్కెర కేళికి మామిడిపండుకు తారతమ్యం: గర్వ యించప్రయత్నిస్తే యెంతమాత్రం సాగుతుండా యద్యమం? పులపు తీపుల్లో భేదం నిర్ణ యించా లనకోవడంకంటే శృధా ప్రయా సుదా?

నే: తమవంటివారితోనాగాదని నే వాదించ గలనా?

మ: ప్రకృతం పెద్దన భట్టమూర్తి యిగ్గు గొప్పకవులు, గొప్పపండితులు, వారి వారి కాలాల్లో పే కొగ్గినవారు. వారి యొక్కవ తక్కువనిగ్గయానికి పోవడం పులుసుతీపులమధ్య తీర్పు చెప్పడానికి సామానంకదా.

నే: అట్లాగే జ్ఞానాభివృద్ధి యెట్లాగండి?

మ: జ్ఞానాభివృద్ధిమేటి పులుసంటే యిది, తీపంటే యిది అని తెలుసుకోవడం జ్ఞానమా, వాటి తారతమ్యనిర్ణయం జ్ఞానమా! పులసు పుల్లగా వుంటుంది, తీపి తియ్యగా వుంటుంది. పులసుకంటే తీపి బాగుంటుందనడం అభిరుచి నిర్ణయం. ప్రస్తుత విషయం: పెద్దన కవిత్వమిది, భట్టమూర్తి కవిత్వమిది అని తెలుసుకుని మన కున్న కవిత్వజ్ఞా నాన్ని కృద్ధిచేసుకోవచ్చు. రెంటికీ తారతమ్య మిది. అని కూడా తెలుసుకో వచ్చు. అదంతా జ్ఞానమే. వారి కవిత్వకంటే వీరి కవిత్వ బాగుంటుందనగ్గు. తారతమ్యం టూకీగా జెప్పామను. ఇద్దరూ సంకేతకవు: నీ ఆంధ్ర మిడ్లలో నెవర్నీ కరుణకోశదని గమనించు ముందు. తర్వాత, పెద్దనవాణి సర్వవిషయాల్లో తనకు సాఫీతనం, పరిపూర్ణతా వుందాలేదా అని చూచు

కుంటున్నట్లుంటుంది, భట్టమూర్తి వాణి సమస్త విషయాల్లో తానందంగా వున్నానాలేదా అని చూచుకుంటున్నట్లుంటుంది. ఒక మీమి అభి రుచిలనబట్టి యేది బాగుందో యేరుకుని ఆంం దించండి. కాని దాన్ననుసరించి వా రెక్కువా వీరు తక్కువా అని రాధాంతా బైయ్యకండి మీకు పుణ్యమంటుంది.

నే: రామభద్రుడయ్యగారూ, తమ అభిప్రాయ మేమిటి?

రా: మా యిద్దరికీ కేస్లే భేదం లేదు. మాకు కెద్దర గా రెంతి అవశ్యులైనా ఆ కారణంచేత భట్టమూర్తిని నిరసించం.

నే: కొన్ని సందర్భాల్లో మనవాణ్ణి మనం వెనకేసుకురాకుంటే యెట్లాగండి?

రా: నాయనా, అదంతా మీ కాలం వాండ్లకే చెల్లుతా టుంటుంది. మీ కాలంలో నే మేం జరుగుతూంది మాకు తెలుస్తూనే వుంటుంది. అదంతా రాజకీయవేరి బైపాల్వీన విషయాలు; మా కంకుకు కట్టికవుకు. అయినా యీ పిచ్చి మా కట్టకూడా ప్రసించింది కాబట్టి యీ మాత్రం చెప్పక తప్పదు. ఆ మగ్గు యిద్దరు జంట కవుల కందుకో వివాద పెరిగింది: ఒకటి కైడి కపు జంట ఒకటి నియోగపు జంట. వాండ్లు వివాదపడడం మొదలెట్టగానే మా కొడి మంచిది మా కొడి మంచిది అని కొళ్ళ పందాల్లో వారు లాడే గ్రామ్యుల్లాగా ఆంధ్రంలో కొన్ని సీమల్లా వైదికులు నియోగులు గండ్రగోళంగా పెనుగులాడి స్వర్గంలో మాకంతా వికారం బుట్టించారు. "పండ్ల గోల కాలా, కవిత్వమే మిటి వైదికం నియోగమేమిటి," అని మేమంతా నొచ్చుకొని తలవంపులై ఆ సందడి గర్వ కున్నదాకా బృహ స్పతి గారి మొగం జ్ఞానానికి గాని యింద్రసభల కెళ్ళిదాని గూ: ఝు:సిపోయాం.

నే: అట్లాగే మారంతా భట్ట మూర్తిని కూర్చుకు కూర్చు ఉని అహహించి చెప్పిన పద్యాల్నూ, మిగ్గిల్లాకొస్తూ ఆయన చెప్పిన పద్యాల్నూ ఏం జెమ్యుండి?

రా: ఉహూ, ఎన్నాన్నాయేం అవి? దానికి సమాధాన మిండాకే కావాలి. అతడు ప్రభువు అండపుండికానని చెలరేగి జగద్విసుత క్షిరంనే పరిపాసిం న మొదలెట్టై ఆ అవివేకా న్నగపదాని కేవో కొన్ని బహుదేరాయ్. అందు కని యిందా కతని కవిత్వా స్మైమనా నిరసిం చామా?

నే: చిత్తం. తమిడ్లలో గొప్ప క పరరండి?

మ: ఇట్లా అవేగే వాద్యమంది వాడికి, జాగ్ర ద్ని మానాండ్లంతా చెప్పారించే పం వారు! అహహ! ఇంవాక చెప్పూ మాయ్యికి భేదం లేదని? ఏదో మాకొచ్చిన నాలుగుక్కల్లో కని గ్యం జెప్పకుని గౌరవంగా కాలతేపం జేసు కున్న వాండ్లగాని, మేమ గొప్పవాండ్లమని గాని, మాలో, నే గొప్ప నీవు కొద్ది, అని వివాద పడ్డవాండ్లంగాని కామ మేం. నిజానికి మేం జేసిన కించిద్దామనెవా సమద్ర మలో బడ్డ రెండు మంచు బొట్ల మాత్ర ముండదు. మాకట్ల కట్లాటి పెద్దెద్ద విషగా రెండుకు ప్రయోగిస్తూ నాయనా, వట్టిత్రమ!

రా: ఇక జెల్లివస్తాం.

మ: నీ కెప్పడైనా మమర్పి చూడా లను పిస్తే ఆపివీనించు వస్తాం.

నే: చిత్తం. తమర్నొక మాటడుగుతా— మెల్లగ్గుగా రెక్క డుంటారండి!

మ: అదేమిటా క్రశ్ని? స్వర్గంలోనేవుంది. మాకు రోజూ కనకమంటుంది. ఆ మెతో మాట్లాడా లని వుందా? పిలు, తప్పకొనుంది. పిలు పాపం! ఏదో మేరుగా నా:గ్రంలలో కవిత్వం జెప్పిన శ్రీ ఆమెక్కలే.

నే: అందుకనే ఆమెతో కొంచెం సంభా పిస్తామని.

రా: తప్పకుండా,

నే: చిత్తం. ఇద్దరి కీ సమస్కారం. మా వాండ్లని అడిగానని చెప్పండి. ఒండరి తనం చాలా సంకులంగా వుందన్నానండి. ఈ మగ్గు నొకప్పుడొచ్చి నాకు కికించి నాతో నెంతో కాలం మచ్చుటించి వెళ్ళారు. మళ్ళీ ఒకసారి కనబడ మన్నానని చెప్పండి. మగ్గు మాట నిజమే. అది జారిపోకుండా బట్టా లని దేవి నమతణం ప్రార్థిస్తూన్నామని ముమర్ చెప్పండి. ఇద్దరు: అవశ్యం. (నిమ్మ)మర్చి

తెన్నె పట్టిన కఠిన్ కాల్ని నడుమనె... నాలుగు బొమ్మలు, వెన్నెల నీడల్లో నాగు తున్నె. మెరిసే మిణుగురు పుగగు కళ్ళల్లో గుచ్చుకుంటూ, నెమరకు తెప్పిస్తోంది, జరిగిన కాలాల్ని. సంగీతచెట్టు ప్రియురాలి సిగలో మల్లెనా వొడ్డును కావలించునన్నాయి.

రెండ్రులు గూళ్ళు, వెలుగు చీకట్లల్లా రంగులు వేసుకున్నాయి. ఎర్ర సిపాయిల సునిశిత త్వర కనిశ్యం పంచాండువుల్లో నొక్కుకుంటుంది. వీధిగాలి గాలిబుడగల్లా వాసనల్ని చల్లుతోంది.

“మధురంగా వుందికాదూ లక్ష్మీ!...రోజూ ఇల్లాంటి రాత్రిల్లో నీతో...మానంగా నడుస్తామని...మాట్లాడుదామని...రోజులు చిముత్ర కుంటాయ్!”

నవ్వింది. “నాకూ అంతే అన్నట్టే శబ్దం చీకట్లల్లోని వెన్నెల్ని చూస్తోంది. దొరికిన వాతావరణాన్ని సన్నిధిలో పృథ్వీత చూపుకుంటూ ముసలిమా-ప్రణ్ణి యువకరికైల వేడి తెలియజేమా!”

“నిన్నరాత్రి వచ్చే మందరాల్లో నువ్వు నడిచినట్టే అనుకుని గేటు దగ్గర కూర్చున్నా... కాని రాతేను. ఒస్తావేమా అని ఎంత ఆశించే ననుకున్నావ్...ఎన్నోళ్ళో...”

తర్వాత...అడుగు ఆలోచనతో పడుతోంది. విపరీతభావాలి సమాధానం అందుతోవుంది. అది ఏమిటో తెలిసివున్నా, ఆతని నోటమృతే వివాలన్న ఆశ, ఆనందం. చంద్రుడు చెల్ల ఆకలో సరసా లాడుతున్నాడు; అనుకుంది, చూచింది...ప్రక్క రోహిణి రూపిని మెరుస్తోంది.

“అమ్మో! ఉత్తరం. వ్రాసే. అంతా నిన్ను గురించే. చదువునుదానిది. ఉద్యోగం చేస్తున్నావ్. మంచిదానిది. గుణవంతురాలివి. పేరు ప్రతిఫలు సంపాదించుకున్నది...అని...ఎన్నో...కాని లక్ష్మీ...అప్పుడే మాటలే సరిపోలేదు. నిన్ను గురించి వ్రాయడంలో.....”

“అల్లాగా చెల్లి నీంట్ని ప్రశ్న వేసినట్టే నవ్వుతూ గోరింటాకు వేళ్ళని నెమ్మదిగా ఒత్తుకుంది. ఎకరే పృథ్వయం ఎన్నోళ్ళకీ తర్వాత ఆ ముక్క వినబోతోంది. ఎదురు చూచిన దివ్య ఘడియల్ని శృతివేస్తోంది...”

“అమ్మ ఒప్పుకుంటుంది. నేనేం చేసి నా, అంత తెలివి తక్కువగా, న్యూనత పంచడానికీ చేసానని అనుకోదు. నిన్ను చూడలేదు కాని, చూచివుంటే ఒక్క తుణుం కూడా ఒదిలి పెట్టి వుండదు. అసలు...నాతో మాట్లాడ నివ్వకుండా...సర్వం తనే అనుకుని బిగ్గం చేసుకుంటుందేమో అని కూడా భయమే...”

పునః కలికలయింది. చెట్ల మీద దంపతులు మాట్లాడు కుంటున్నాయ్! నిద్రపోయే కిల్లులు కదలుతూ మూలుగుతున్నాయ్, ఆకలేసిన పిల్లాడిలా. పిల్లలు...

అనాథ జీవితంలో భుక్తి గడవక, నర్మ ఉద్యోగంలో ప్రవేశించింది. మానవ పృథ్వయంలోని బాధలంతా తను చిరునవ్వుతూనే చూచింది. చిరునవ్వునే ఇచ్చించి వాళ్ళని ఇల్లకి పంపింది. ప్రతిఫలంగా ప్రతిరోగి తనకి పట్టు కాగ్నిచ్చి కృతజ్ఞత మాపించే వెళ్ళేరు. వెళ్ళేటప్పుడు, వెద్యోగ్య కర్మలూ, పిల్లలతో”

నవ్వు వచ్చేది పిల్లలు...సంసారం తనకు జీవితంలోలే వనుకుంది. కాని, అనుకోకుండానే రాజా కలిసేడు. ఆతని మాటల్లో, చూపుల్లో, అచేతనరాత్రై పోయింది. అతని దగ్గర గా కూర్చుని, ఎన్నికత్తరాత్రైనా, ఆ మృదువుగా, జీవంతో జాలిగా మాట్లాడే శబ్దాన్ని వింటూనే కూర్చోవా లనిపించింది.

మొట్టమొదట్లో ఆతనూ, విద్యార్థుల హక్కుల కోసం పోరాటంలో లాడిట్టులు తినే ఆస్పత్రివచ్చేడు. ఆ రోజుల్లోనే...ఆ వారం పది లోనూ...చిరపరిచితులై నట్టే అయిపోయేరు. ఎన్నోవిషయాలు చేప్పేరు. ఆతనితో ఇంకాన్ని రోజులుంటే తన కవిత్వం రాయడానికీ ఉపక్రమించేనువేమా అన్నట్టే అయింది.

అందరిలాగే ఆతనూ పట్టు పట్టుకొచ్చేడు. బంగి విప్పుతున్నప్పుడే చేతులు వడికేయి సాహ్యక త్వంలో. మడతలు విప్పింది. శ్రమితి లక్ష్మీ గార్ని కృతజ్ఞతతో...తెల్లటి కాగితంలో అంత కంటే ఎక్కువేమా కన్పించలేదు.. ఏం పుస్తక

కథానిక :

విన్న - బాబాయి

శ్రీ కందుకూరి లింగరాజు

మా కూడా తెలియకుండానే తెరిచింది... నల్లగా పెద్దఅచ్చులో “Wisdom And Destiny” By Materlinck...“Wisdom And Destiny” ఆ రోజుల్లా దాన్నిగురించే ఆలోచించింది.

ఆతని రాకలు ఎక్కువైయ్యాయి. తన ఆశోదన... ఈ నిరంతర రాకాయో, బాధా తప్త అలసటకి విశ్రాంతిలాగే తట్టింది. ఏమిటో భావనలు, సంకోషంగా దీవిస్తూ వెళ్ళిన వారి దీవనం, ఎదురుగా గిలిగింతలు పెట్టేవి. యవ్వనంతో ఉబికిన గుండెల్లో విచిత్రంగా చలిపెట్టేవి. శరీరం పరిపూర్ణతల్లెడాన్ని రావాని నిరూపించు కొనేసి.

చూస్తున్నకొలదీ, మాట్లాడినకొలదీ, తన ఊహల్లో దాక్కుపోయి, భర, పిల్లలు, సంసారం-జీవం పోసుకొనేది. రోజు రోజుకూ ఆతనికోసం త్యగంతో సిద్ధంగా కూర్చోనేవి. ఈ రాత్రి...ఇల్లాంటి రాత్రిల్ని ఎన్నో చాటుగా గడిచేయి...కథ జరుగుతూనే, మధుర స్మృతులని పల్లెలు, పట్నాల్లాగ, పట్నాలు పెద్దరి క్రింద మాట్చేసింది.

“అమ్మో! పిల్లలు కావాలిట...నన్ను ఏరోజు కాలోజా ఎప్పుడు వెళ్ళి చేసుకుంటావు...నా ఇల్లంతా పిల్లల్ని ఎప్పుడు తెచ్చిపెంతావు అనేది...కాని...అతను సంతోషించి, వెలుగుల్లోని మొలం వైపు నవ్వుతూ చూచేడు...”

ఉల్కిపడింది ‘కాని...’ తర్వాత అనుకుంది ఆకృతసానే...

“వెళ్ళి చేసుకున్నా...నాకు పిల్లలు అక్కర్లేదు. వాళ్లు సుఖమైన సంసారాన్ని మితిస్వరూపులు. అటు తల్లి, ఇటు తండ్రిని కూడా దూరంచేసి హాలాహాలపోసే యమకీకరణం...”

లక్ష్మీకి ఒక్కొక్క ముక్క పృథ్వయంలో ములుకుల్లా గుచ్చుకున్నాయ్. తను ఏ జీవిగా అమృత్యం ఆపాదించుకుని, ఇన్నాళ్లు, స్వర్గ సీమలు కల్పించుకుందో, ఆతనే, ఆ రాజాలో ఇంత రాక్షసత్వం మిళితం అయివుందా! ఎవరితో ఏ విధమైన అమృతం ఆశించి, పరిపూర్ణ శాంతి సుఖాలు అల్లుకుందో, అన్నీ నీటి వ్రాతల్లా, గాలిబుడగల్లా ఇల్లా...ఇల్లా ఆ మనక వెన్నెల్లో చూచింది. శరీరంగాద పడే ఆ చీకటి మెరుగులు, మానవుల్లో వుండే మంచీ, చెడ్డనీ నిరూపిస్తున్నై. తుంతవ్యత, అనురాగం కడలికల్లో సమాధులు నిర్మించుకుంటూ ఏడుస్తున్నై తెగిన లతలు, మధుకలుపటాపం చలై, ‘ప్రీ’ని క్రూరంగా ఆపాదించే న్యూనత ఎదురు తిరిగి ‘పునః ప్రపంచాన్నే ద్వేషించు’ అని ఎలుగెత్తుతున్నై.

“రాజా!” విరుద్ధభావాల కలయికతో స్వరించింది.

“కాదా లక్ష్మీ! శ్రీ లావణ్యం, శోభ, అందం, అంతా బహిరంగ మిద వైశేష్యం చేసేది కాదా?...అందుకనే నాకు పిల్లలక్కర్లే...”

సగంలానే అందుకునే “నాకూ వివాహం అక్కర్లేదు. అందులోనూ నీలాంటి నాడితో. శ్రీ భోగం, లాలన, ఆదం, నీ పసు దృష్టి తీర్చడాన్ని తయారైన, స్పృహపబడ బొమ్మ అనుకున్నావా? నవ్వు, నీ నీచస్వభావేత భావాల్లో, శ్రీని బానిసగా ఉపయోగించుకుండా ముక్కున్నావా?...ప్రీ, నీకు మల్లె సంసారాన్ని, పిల్లల్ని ద్వేషించే, మహమ్మూరిని చూచే, పశువు కాదు...ఆమె పృథ్వయంలో ఎప్పుడూ, నిరంతరమూ మాతృసాన అలంకారాక్రొదన నిబిడి కృతమై అయి వుంటుంది.....”

వెనుక్కు తిరిగింది. నవవనే నడిచింది. ఈ జీవితంలో మంచీ, చెడ్డా దిగవారినట్టే, కొండ చిలువల్లా నీడలు పాకేయి...

రక్తం విరిగిన తెఱపు వెన్నెల్లో ముసుకు వేసుకుంది. తెరచిన నోరు పాతాళ విలం

నల్లబడింది. ఆశ్చర్యంతో కళ్ళు గుడ్లగుబలయ్యాయి.

“లక్ష్మీ!” ఆగింది. ‘తెగిన మడమ సగంలానే “అటువంటి నీచభావాలుకల శ్రీ నే వెతుక్కో... నేను ఎంతో ఆశించుకున్నా. మానవుడు ఆశించుకోవడంకూడా తప్పేమా...తెల్...”’వెళ్ళి పోయింది.

నీడల్లా రాక్షసులు కీచురా శృంగున్నై. ఆతనికి బ్రతికివున్నాడో. నిర్జీవు రాతిబొమ్మలా పాతుకుపోయేడో కూడా తెలియకు...పురుష లక్షణం విస్తరణ, ద్వేషాన్ని, కోపాన్ని మైత్రాత్మకాస్తోంది...

“పిల్లలు...పిల్లలు...” గుప్పెట్టు మాతలు గట్టిగా పెట్టుకుంటూనే అడుగులు వేసేడు...నడిచేడు...కొన్ని జతలైన తర్వాతనే పృథ్వయం లో వెలితి నిలపెట్టి అడుగుతున్నట్టు ఆశోకించింది...

* * *

ఆ గడచిన వారంలోనూ రెండు ఉత్తరాలు వ్రాసేడు. ఇంకా వ్రాస్తా మనుకున్నాడు. కాని ఆ రోజు తను పృథ్వయంలో వుంచుకునే శ్రీని బానిసక్రింద చెయ్యలసిన విషయం, ఎత్తి చెప్పుకున్న సర్దివేళం, న్యూనతని, కుమిలింపుడు ఇచ్చి మూసిక్రింద చేస్తోంది. రెండు ఉత్తరాల్లోనూ తుమార్గుణ వేడుకున్నట్టే వ్రాసేడు. జవాబు ఆ కలుగుతో పరస్పరాదం అవుతుం దనుకున్నాడు...కాని విధి...వేరుగా వ్రాసిపెట్టింది.

తను ఇదివరకటిలా పూర్ణ సహకారంతో, ఉదేకంతో, ఉత్సాహంతో తన రాజకీయ చరిత్రల్లో వ్రాసుకోలేక పోయేడు. ఎదురుగా లక్ష్మీ! ఆ నర్మ ద్రుస్సులలో కూర్చుని నవ్వి నట్టే అయ్యేది.

ఆ ద్వేషంలోని నవ్వుకూడా, తన పసు త్యాన్ని మార్చుకో...‘సంసారం అంటేనే ఆభరణం. అది పుట్ట పూర్వీకులవంచి వంశం తర్వాత పారంపర్యంగా వంశంలోకి వ్రాసుబడింది. నీకు నీ వెంబడి...నాన్నా...బాబాయి!...అని చక్కటి నోటితో, మృదుగా వచ్చిగాని మాటల్లో, తప్పకుండా పిలుచుంటే...ఎంత అమరత్వం వస్తుందో ఆలోచించేవా?...ప్రీని ఓ ఆభరణం క్రింద, అందం కోసం, నీలో పసుకామంకోసం, భార్యగా చేసుకుంటూ ననుకుంటే ఎంత మృగానివో ఆలోచించేవా?’ అన్నట్టే చెప్పేది.

లక్ష్మీ! తన జీవితంలో అటువంటి కష్టి రాతేను. వచ్చినా తాత్కాలిక మోహం, కార్య సాఫల్యం కోసమే వచ్చి వెళ్ళిపోయేరు. అంటే మట్టిని దూరంలో వుండే లక్ష్మీ నూత్న యుగారంభం, చైతన్యం, ఆవేదన కల్పించేట్లు చేసింది. దానికి ప్రతిఫలంగా, కృతజ్ఞతలో ఏమి ఇవ్వాలో అన్నదే ఆలోచనై పోయింది... మృచ్చింది. ఈ మార్పు తనకే అర్థం కాని సింహాసనంపాద కూర్చుని, తన భావాన్ని చేతల్ని, శరీరాన్ని తెప్పిస్తోంది. తుణుకుకీకం మరపురాకుండా న్యూనం చేస్తోంది.

ప్రత్యక్షతరం వస్తుందని ఆశించే పోస్తాఫీ సుకు వెళ్ళేడు. ఆ నీలిరంగు కవణ్లో గుండ్రటి అక్షరాల్లో వస్తుండేమా అన్న ఉబలాటంతోలే ఎదురు చూచేడు...ఒకటి...రెండు...ఏను... అన్ని రోజుల్లోనూ...నిరాశ చెందే ఎనిమిదవ రోజు వెళ్ళుంటేనే దాక్లో తెలిగ్రాం బంట్లోతు సలాంచేసి కవరు చేతుల్లో పెట్టేడు.

ఖంగారుగా ఆశ్రుతలోనే విప్పేడు. “రాణికి చాలా జబ్బుగావుంది. వెంటనే బయల్దేరి రావలెను...” పృథ్వయ స్పృహ ఎక్కువలోనే గదికి బయల్దేరి, ఆశి, నిరాశల పవలంపుల్లోనే చైలు ఎక్కేడు

తనపూర్వో దిగింతర్యాతి ఆ ఆర మెలు దూరం త్వరగానే నడిచేడు. “రాణికి అంతప్రమాదంగా వుందా? చావుబ్రతుకుల మగ్గ...” ఇక తలంచుకోలేకనే...ఇల్లు మెట్లు ఎక్కేడు. వీధి అరుసుమీద రాణి కొడుకు తన చిన్నతమ్ముడితో వైకుంఠపాళీ అడుగున్నాడు...సానిట్లో పెద్ద కూతురు, చంటిదాగ్ని పాలు పడుతోంది...

ఎక్కడనుండి చూచిందో అమ్మ వస్తూనే... “ఒచ్చేవా, నన్ను సాయంత్రం వరకూ నిలబడుతుందో లేదో అనుకున్నాం. బైబపెట్టేసే...” చెప్పింది...

“బాబాయ్...నాకు ఏం తెచ్చేవో?...” అంటూనే మూడుకంఠాలు ఒక్కసారి ఎలుగెత్తాయి. రెండోవాడు కాళ్ళకి చుట్టుకుంటూనే “బందరు డెడ్డూలు తెచ్చేవా బాబాయి”

‘బాబాయ్!’ ఒక్కసారి శరీరం అంతా శలకరించినట్టు అయ్యింది. నోరారగా ఆ ముక్క పిల్లవోడాన్ని వాళ్ళకి జీవం పోసిన కృత్తి లేనేలేదు. ఒక తల్లిమాత్రం, భరిస్తూనే, వాళ్ళకి తల్లి తండ్రి కూడా అయిపోయింది. ఇప్పుడు ఆ తల్లే వీళ్ళకోసం నేవుడితో ఆయువు ఇంకా వుంచునని చెబులాడుతోంది...

గదిలోకి వెళ్ళేడు. మంచంమీద ఎముకల పోగు గాలిని గట్టిగా పిలుస్తోంది. బాధతో మూలుగుతోంది. ‘నెల్లాశృక్రితం ఆ కృత్తి నే ఇంటో తిరుగుతూ, కలుగు చెప్పతూ, అమ్మకి సహాయం చేస్తూ చూచేడు. ముప్పయ్యోజాల్లో జీవితమే ఇల్లా మారిపోయింది.

గుప్పెట్టించే పిల్లలు బిక్కు బిక్కు మంటూ వాళ్ళమ్మ వైపు చూశారు. చంటిది ‘అమ్మా’ అంటోంది. పెద్దది...‘నీకు లక్క పిడత ఇవ్వనా?’ అంటూనే తీసుకవెళ్ళింది.

రాజాకి కళ్ళమ్మం నీళ్లు తిరిగేయి. ఆ ఎముకల ప్రోగే, రక్తహీనపు మృత్యు తెలుపులో ‘వచ్చేవా?’ అన్నట్టే చూచి కళ్ళు మూసుకుంది...

ఆరాత్రే...బాధపడి...ఆఖరికి చింతామణి ములగాకు రసానికి కూడా లాంఘన తన కర్మ వ్రాసేనుకుంది. ఆ చావు తెలివిగోనే ‘పిల్లల్ని నీ మీద ఒదిలిపెడుకున్నా’ అంటూనే, నలుగుర్ని చూపించే శ్వాసస్పృహ, బతువు అయినట్టే మానుకుంది...

నలుగురు పిల్లలు...

* * *

జీవితానికి కర్మ సిగ్గాంతాన్ని ముడిపెట్టు కొనే సంతృప్తిపరచుకోవాలనుకున్నా, ఆత్మ తిరగబడతోంది. ఆ నలుగురికి తనూ తన అమ్మా తప్ప ఇంకవ్వూ దిక్కులేదు. అటు తాతవైపు వారు ఈ భారాన్ని మెయ్యనేలేరు.

రోజులు గడచిన కొలదీ, వాళ్ళకి, కడ్డయ్యబ నీళ్ళు ‘అనాథల’ ఎడ తిరుగుతుంటేనే, సపర్యలు చేసేడు...వాళ్ళను తనతో పూళ్ళు తెచ్చేడు. పెద్దవాళ్ళకి చదువుచెప్పేడు. చిన్న దానికి హిందీ అక్షరాలు వ్రాసిఇచ్చేడు. ఆఖరుకు అలసిన అమ్మని లేపడం ఎందుకని చంటివానికి పాలు, రాత్రిళ్ళల్లో పట్టేడు.

రోజులు వారాలు అయ్యాయి. వాళ్ళు తెలియకుండానే తనకి సామిప్యంగా, దగ్గరగా వచ్చేస్తున్నారు. చంటికి తన దగ్గరనే కాని పడుకోన నేది. రెండోవాడు ‘బాబాయి నాకు రేపు రబ్బరుపాము కొనిపెడతాడోయ్’ అని అన్నగార్ని దగ్గర గర్వంగా చెప్పేవాడు. పెద్దవాళ్ళిద్దరూ... కళ్ళల్లో ‘అమ్మ’ లేదన్న దుఃఖంతోనే ‘బాబాయి’లో పూరాధ్యుకునేవారు.

కొత్త భావాలు విచిత్రంగా తన్నికట్టేస్తున్నై. తనో బ్రహ్మచారి. సంసారం అనే [18 వ పేజీ చూడుడు]

నెరిసిన వెంట్రుకల ఔషధము
రంగు పూయవక్కరలేదు. అయ్యేదవికల్ప. తెల్లని రంగును మార్చి కాళ్ళకముగ వెంట్రుకలకు నణపు విచ్చును. గుణం కానివో. రమ్మ వావనుచేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన దా 2-3-0 మధ్యరకమై యుండిన దా 3-4-0 పూర్తిగా యుండిన దా 5-0-0.
గమనింపు:-ఇది పెదదుకు కంటికి మంచి ఔషధ విచ్చు కొవడము.
Bharat Kalyan Aushadhalaya.
No 18, P. O Katri Saran, (Gava)

మిసెస్ మితలం ఉపన్యసింతురు.
కూర్చున్నవారు ఫర్వక్ రాణి, అంబుజమ్మ, డా॥ కజిన్స్, హానాసేక్, రామారావునతి, వైసతి.

ఇంద్రానీమి.

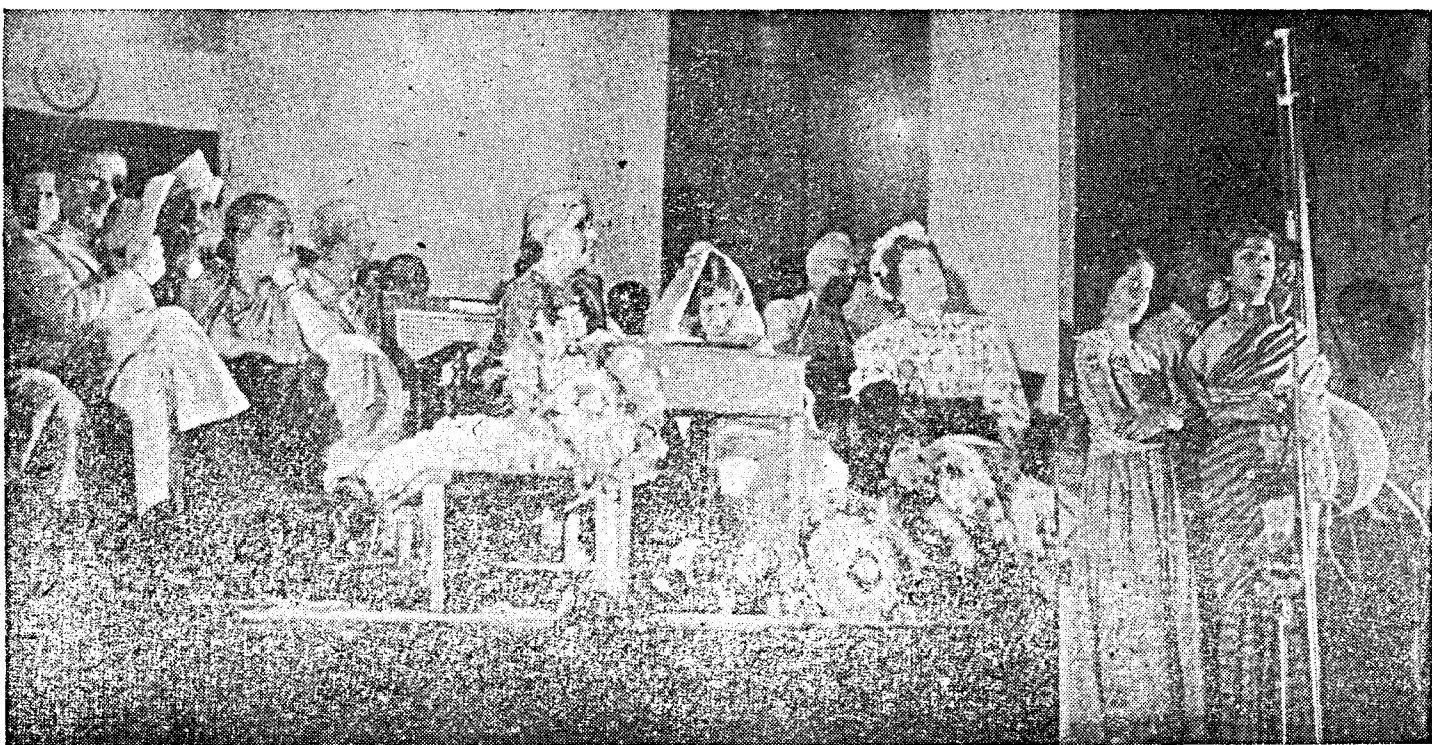

శ్రీమతులు అమ్మన్న రాజా, నల్లమత్తు, పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మగార్లు.

అభిలభారతమి

ఉపాధ్యక్షురాలు: హానాసేక్, మాజీ అధ్యక్షురాలు: రామారావునతి.

వేదిక—ఒక దృశ్యము. శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మి ప్రార్థనతో సమావేశం ప్రారంభించింది.

మహిళాసభాధ్యక్షురాలు, శ్రీమతి అనసూ

మద్రాసు
20 వ వా

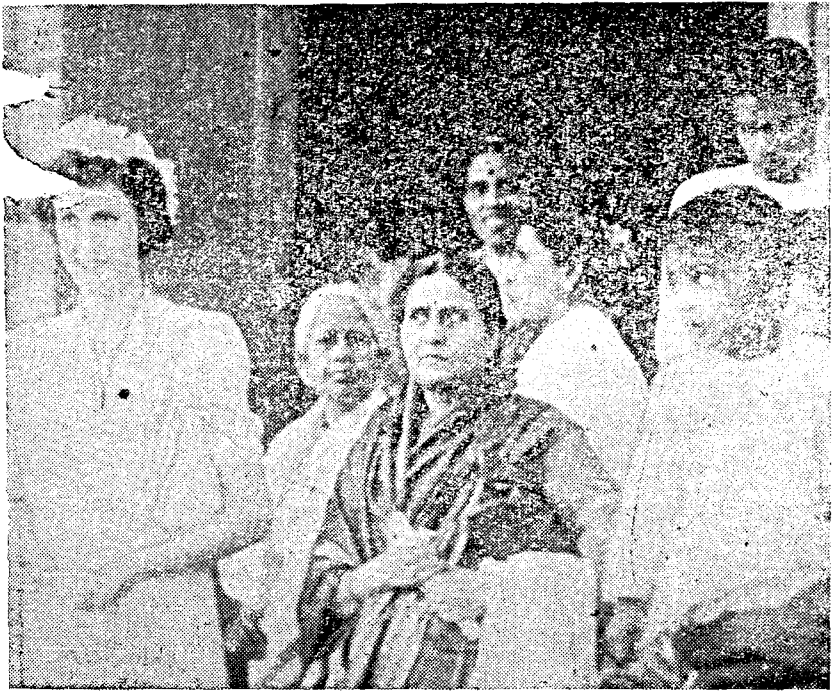

యశ ప్రతినిధివర్గం.

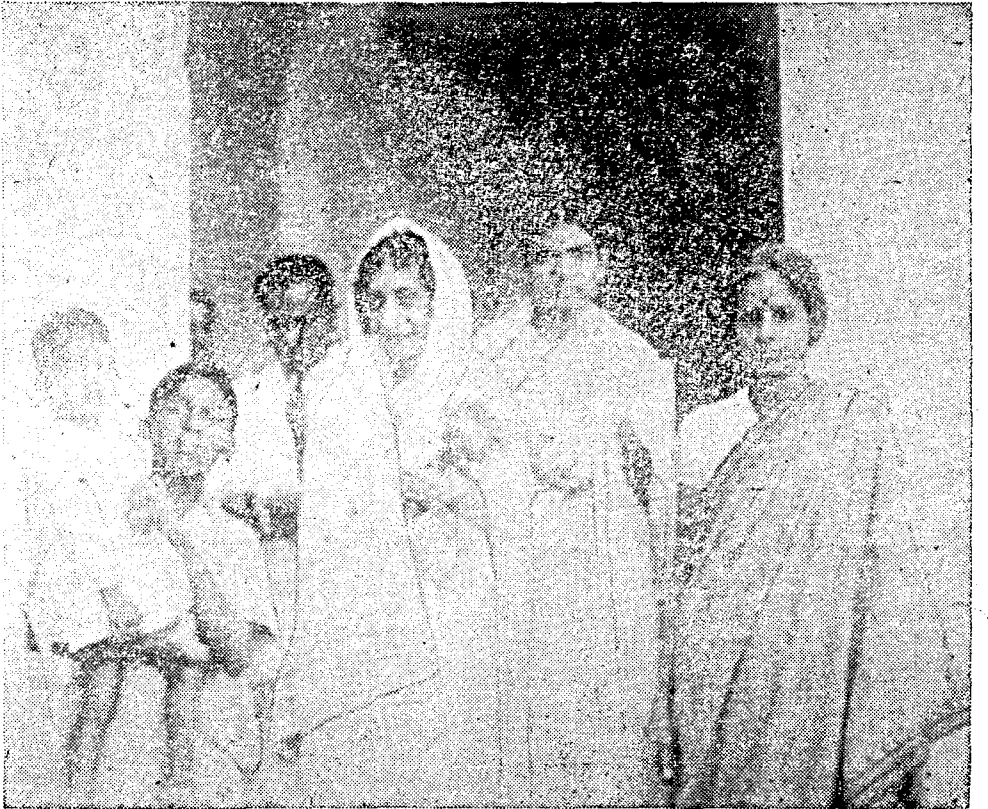

హిరణ్మయి, అమృత సామిన్, డా॥ సుకాంతో సోలియాంజె, సునారియా మంజుల పాస్పితా
[ఇండోసిషియస్ ప్రతినిధివర్గ నాయకురాలు] ఇబ్రాహింనూరి, ఉతమి మూర్త్యురత్న.

నా ఘాస మా వేతము

కాలీక్ వైసతి—ప్రదర్శనమునకు వస్తున్న దృశ్యం.

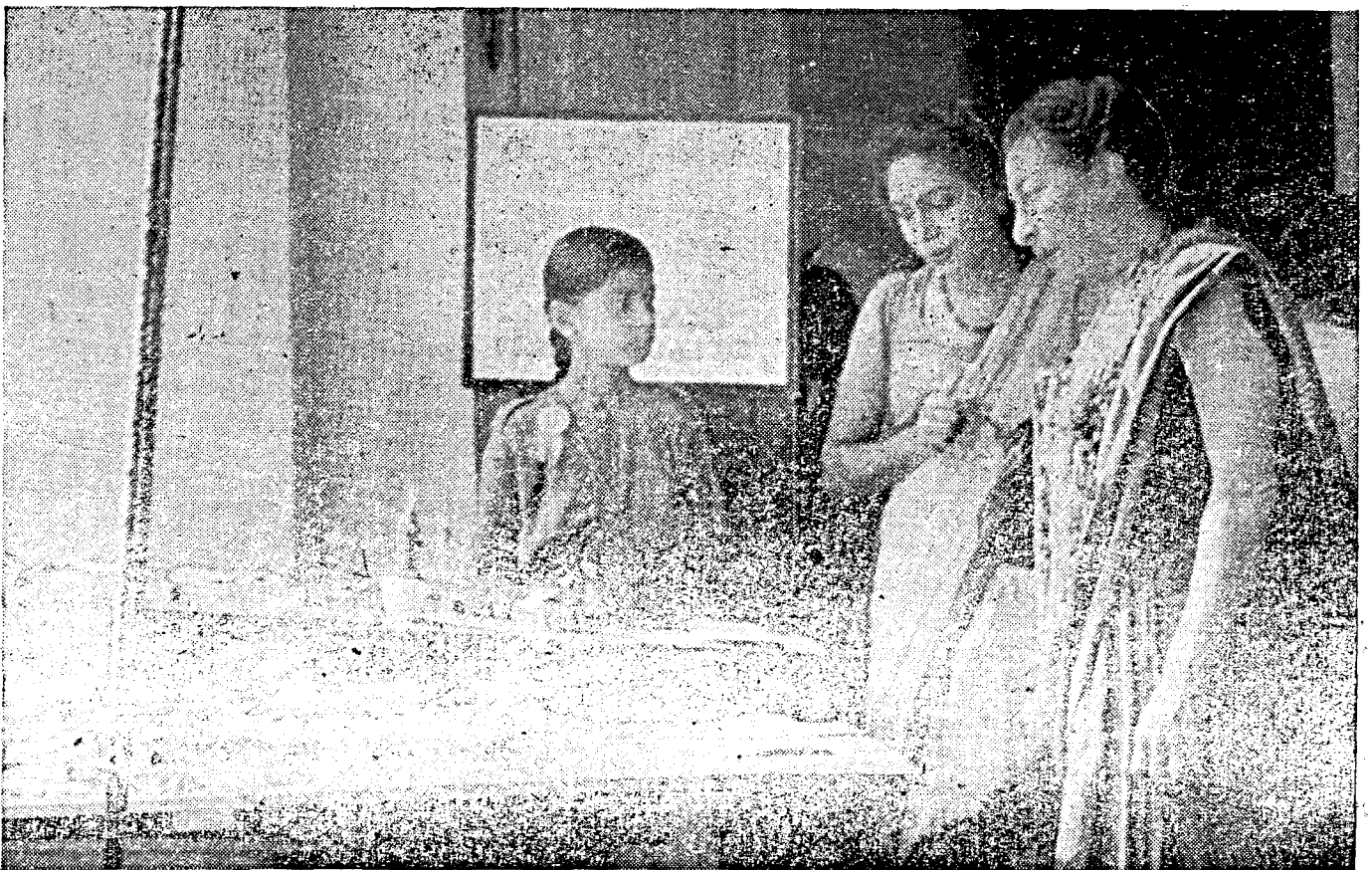

రాజకుమారి అమృతకార్—ప్రదర్శనమునకు.

హో జరిగిన ప్రకృత వాచము

యాబాయ్ కాశిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

మిసెస్ మితంలాం ప్రదర్శనలోని వస్తువులను చూస్తున్న దృశ్యము.

పాదబోమ

ఎప్పుడైతే పినాకయ్య మెడపట్టిబాధ
పడలిందో ఆ నం తో వం తో,
జాలారూ పుట్టలూ దాటి పరుగెత్తడం
మొదలు పెట్టాడు. అలాగ పరుగెత్తి
పరుగెత్తి చివరికి ఆ దంతపుబామ్మ
సీలితల అమ్మాయి యిల్లు చేరు
కున్నాడు. చేరగానే, అవన్నీ గుర్తు
కొచ్చాయి: నక్కా, పిల్ల తన్ని చేసిన
మోసం, తన్నికోదండం తీసిన మట్టి
చెటూ, అన్నీ కనిపించాయి.

అది చూడగానే, పినాకయ్య
పెక్కిపెక్కి యేచ్చి, ఆ పాపరాతి
చపటామీద దొరలిదొరలి దుఃఖం
చాడు. అతడు ఏమిస్తున్న యేద్యు
అంతా ఆ కొండలలో తిరిగి ప్రతి
ధగనించింది.

“అయ్యో! నీలమ్మా, నీవు బ్రతికి నేను పోయినా బాగుండి పోదువుకదా! ఎంత ముచిదానివి! మానాన్న ఎక్కడన్నాడో! నా కెవరు చెబుతారు! నీవు చనిపోయావంటే ఎలా నమ్మును. నీతో ఉండి, యీ వెన్నెలమేడలో పెళ్లి చేసుకొని నాన్నతో కలిసి ఉందా మనుకొన్నాం గదూ! నామీద నీకు నిజంగా ప్రేమ ఉందా! ప్రేమ ఉంటే మల్లా కనిపించురా? నువ్వే లేకపోతే నా కెవరున్నారు? జతగాళ్లు లేరు. తల్లిలేదు, తండ్రిలేదు. నాకు క్రొత్త బట్టలు ఎవరు కుడతారు. తియ్యని పరమాన్నం ఎవరు పెడతారు. అయ్యో! అయ్యో...హుష్టూహుష్టూ...” అని గట్టిగా ఏడ్చుడు. ఈ విచారంతో తల బ్రద్దలు కొట్టకోవా లని చూచాడు. కాని, అది కట్టముక్క అడంచేత చెక్కు చెదర లేదు. ఇంతలో ఒక గ్రద్ద చిట్టక్కున వచ్చి వాలింది.

“ ఏం నాయనా ! ఇక్కడ నీ కేం
పని? ఏం చేస్తున్నావు? ” అని
అడిగింది ఆ పిట్ట.

“ఏం చెయ్యను ఏడవడం తప్ప” ?
అని, మరిత పాం గి పా ర లి వ శ్చే
దూఃఖంతో కళ్లు చొక్కాడంచుతో
అడుకొన్నాడు.

“చూడు, నీకు పినాకయ్య అనే బామ్మబ్బాయి ఎక్కడైనా కనిపించాడా?” అని అడగింది.

పిపాకయ్య, “నేనే పిపాకయ్యని!”
అని ఎగిరి ఒక్కగంతు వేశాడు. ఈ
మాటతో ఆ పిట్ట నేలమీద వాలింది.

“నువ్వు పిచ్చయ్య నెరుగుదువా?”

“ ఎరగడమా; అతడు మా
నాన్నే! కనిపించాడా మానాన్న?
నాకు చూపించవూ ఎక్కడున్నాడో?
మానాన్న, నిజంగా మానాన్న
ప్రతికి ఉన్నాడా?” అని ఎగిరి గంతు
వేశాడు.

“మూడు రోజులక్రితం, నమ్మద
పొద్దున కనిపించాడు”

“ ఏంచేస్తున్నాడు ? ”

“ ఒక చిన్న నావ చేసి దాంతో

సముద్రం దాటాలని చూస్తున్నాడు. పాపం, నాలుగు మాసాలనుంచి విసుగు లేకుండా నీకోసం అన్నిచోట్లా వెదకుతున్నాడు. ఇక్కడ ఎక్కడా దొరక్క సముద్రం దాటి దూర దేశాలలో వెదకాలని నావ తీసుకొని బయలుదేరాడు. ”

“అయితే సమ్మదం ఇక్కడి కెంత దూరం ఉంటుంది?”

“అయిదొందల మైళ పెమా ట్ట.”

“అయిదొండ మైళ్లు వై మా శే!
నీలాగ నాకు రెక్కలు ఉంటే యిప్పు
డక్కడి కెళ్లి వాలుదునుకదా!”

“నీకు నిజంగా వెళ్ళా లని ఉండు
నేను తీసుకెళ్ళాను”

“ఎలాగ?”

“నా వీపుమీద ఎక్కు; అంతే
నువ్వరిత బతువుగా ఉన్నావా?”

“బరువా! దూది చెండులా గుంటాను; కట్టిబొమ్మనే కానూ?”

ఇంక మళ్ళీ మాట చెప్పకుండా ఆ పక్షి వీపువూడ ఎక్కి, అటో కాలు, యిటో కాలు వేసి కూర్చుని సంతోషంగా “చలో గుఱ్ఱం; చలో జిందీ” అని ఒక్క కేక వేశాడు. వెంటనే పక్షి ఎగిరి కొంతనేపటికి మబ్బల్లోకంటా వెళ్లిపోయింది. అక్కడనుంచి బామ్మ బ్యాబ్బి నేలక్రిందికి చూశాడు. కళ్లు గిరున తిరిగి పోయాయి. భయం వేసింది. తన ఆకాశగుఱ్ఱంమెడ పట్టుకున్నాడు. ఆ రోజుంతా పక్షి ప్రయాణం చేస్తూనే వుంది. సాయం

కాలం అయింది. “నాకు చా హం వేస్తోంది” అని పక్షి అంది. “అవును నాకూ ఆకలిగా ఉంది” అని పక్షి నాకయ్య అన్నాడు.

“అయితే మన మీ చిన్న పిట్ట గూఢచో దిగువాం”. అక్కడ ఒక్క చిన్న గోలెనిండా సేల్లు మహోగోలె నిండా అకులూ ఉన్నాయి. పినాకయ్య తన జన్మలో అకులు తినలేదు. కాని కడుపు అకలిగా ఉంది, ఏం చేస్తాడు? అవస్థ పరపర నమిలి మిం గే శాడు.

“ఈమూకులు, ఇంత తియ్యగా ఉంటూ యని అనుకోలేదు గదాగారు”

“అకలితో అన్న బాగానే ఉంటుంది”
యని ఆ గ్రంథ బంధులు చెప్పింది.

దానితో వాల్మీకీయ సముద్రం
చేరుకున్నారు. పిమ్మట క్రిందకి
దిగాళ్ళో లేదో, గ్రద్ద తుట్టుమని ఎగిరి
పోయింది. 'ఈమాత్రం మేలుకు
మీకు చాల దస్యవాదాలు' అని
చెప్పించుకొనేవరకు కూడా ఆగలేదు.
ఆ సముద్రపృష్ఠన, జనం గురుగుడి
ఉన్నారు. వాల్మీకీ గోల చేస్తూ కేక
లేసున్నారు.

“ఏమిటి సంగతి?” అని ఒక అవ్వని
పినాకయ్య అడిగాడు.

“ ఏముంది; వా వం! ఒకతండ్రి కొడుకును వెదకుకొంటూ నా వ లో నముద్రమీద పెట్టావుంటే, కెరటాలు విడిగితగా వచ్చాయి. నావ బోల్తా కొట్టింది ! ”

“అయ్యో! ఏదీ నావ?”

“అదిగో! నరిగా నా వేలి కేసి
చూడు ” అని కెరటాల్లో చుక్కలాగ
సురికిపోతున్న ఓ చిన్న నావ తన
బడతలబడతలబడతలబడతలబడతల బడతలబడతలబడతలబడతల
పిన్నిలు వ్రాసిన కథలు :

ప ని కి రా ని వి ద్ధ లు

చిరంజీవి జ్యోష్యుల వరలక్ష్మి

ఒక పూర్ణో బట్టలు కుట్టేవాడు, మోల్కీకట్టేవాడు స్నేహితులుగా వుండేవారు. సాయంకాలం వాళ్లిద్దరూ కష్టం, సుఖం చెప్పకొంటూ వుండే వారు. ఒకరోజున దర్జీవాడికి ఒక భయం పట్టుకొని స్నేహితుడు రాగానే చెప్పాడు : “ అన్నా, యీ పూర్ణో వాళ్లందరూ బట్టలు కట్టకోకుండానే కాలం గడిచేద్దాం’ అని నిశ్చయించు కుంటే యిక నాదగ్గర ఎవ్వరూ బట్టలు కుట్టించుకోరు. ఇక నేను పనిలేక చావ్వలసిందే. యింకో పని నాకు తెలీదు ” అని చెప్పాడు. అంతట మోల్కీకట్టే సాయబు “ తమ్ముడా, నాకు మాత్రం అలాటి భయం లేదు. నాకు నూటాక్కా విద్య లొచ్చును. మేకులు తినగలను. నిప్పు మ్రింగ గలను. గాజుపెకులు నమలగలను. ఇలాగ ఎన్నో విద్య లొచ్చును. ఒక్క విద్యకైనా ప్రజలు డబ్బు యియ్యకపోరు ” అన్నాడు.

కొన్ని రోజుల తరువాత ఆ వూళ్లో
కరు వొచ్చింది. సజలు అన్నంలేక

~~~~~

చూపునవ్రేలుతో చూపింది ఆయన.
 పినాకయ్య చూచి, “అహ! అతను
 మాతండ్రి! మాతండ్రి” అన్నాడు.
 ఈలోపున ఆ సముద్రఘోషలో షర్వ
 తాలవంటి ఆకెరటాలమధ్య ఆ నావ
 పూర్తిగా మాయ మైపోయింది. ఎపు
 డైనా పోటు వచ్చేటప్పుడు మాత్రం
 కనిపించేది. పినాకయ్య బిడ్డున ఉన్న
 పెద్ద కొండ ఎక్కి “నాన్నా, నాన్నా”
 అని కేక లేశాడు. చేతులు, టోపీ,
 జేబురుమాలూ ఉపి పిలిచాడు.
 పిచ్చయ్య దూరంగా ఉన్నాగాని
 గుర్తు పట్టాడేమో, తన పాగా గుడ్డతో
 సైగ చేశాడు. బిడ్డుకి వచ్చేటప్పటికి—
 ఏం లాభం? సముద్రపు హోరు
 ఎక్కువైంది. కెరటాలు తరిమికొట్టు
 న్నాయి. పడవ తెడ్డువెయ్యడానికి వీ
 లైతేనా? ఇంతలో పెద్ద కెరటం పొంగి
 వచ్చింది. దానితో పడవ ఆఖరు.
 మళ్ళీ బాడ లేకుండా పోయింది.

“పాపం!” అని అక్కడికి చేరిన చేపలవాళ్లు విచారింని ఎవరికీ వాళ్లు చేరుకుంటున్నారు. ఇంతలో ఒక కేక వినిపించింది. ఆ కొండదిబ్బమీదికి ఒక పిల్లవాడు ఎక్కి, “మా నాన్నను తీసుకొస్తాను” అనడం వినిపించింది. మరుక్షణాలో ఆ పిల్లవాడు సముద్రంలో ఉరికాడు. పినాకయ్య కఱ్ఱమనిషి అవడంవల్ల చప్పన తేలిపోతూ, చేపలాగ ఈడ కొంటూ పోయాడు. అసముద్ర కెరటూలో ఒకసారి పైకీ, ఒకసారి లోకి లికిపోయాడు. ఒకోసారి చేయూయి, ఒకోసారి కాటూ, ఒకోసారి తలూ, కనిపించేవి మూడు. చివరికి ఏమీ కనిపించకుండా పోయాయి. ఇది చూచి

பெரியகோட்டை, 19.05.2019

విద్యలు

వల పరలక్ష్మి

మాడుతున్నారు. పిల్లలు ఆకలికి తాళలేక చచ్చిపోతుంటే తల్లిదండ్రులు ఏమీ చెయ్యలేక చూస్తున్నారు. పూల్లోవాళ్లు అన్నం లేకుండా ఎలాగో అలాగ దుంపలూ అవీ తిని కాలంగడుపుతున్నారు గాని, బట్టలు కుట్టించుకోవడం మానలేదు. దర్జీవాడికి యిదివరకు వచ్చినంత డబ్బురాకపోయినా ఎలాగో గడుపుకోడానికి సరిపోతుంది. మోల్కీకట్టే సాయబుతన విద్యలు అన్నీ చూపించాడు. మేకులు తిన్నాడు. గాజుపెంకులు నమిరాడు. కాని ఎవ్వడూ ఒక్క కాసేయియ్యలేదు. పెంటనే నేనీహితుని దగ్గరికి వచ్చి మొం పెట్టకున్నాడు. అతడు యీ సంగతి చెప్తావుంటే, మరొక పెద్దమనిషి అక్కడ నిలబడి “బాబూ, ప్రజల కుపయోగపడే వృత్తి ఒక్కటి చాలదా?” అన్నాడు. అప్పటినుండి మోలీసాయబు కుట్టుపని నేర్చుకో నారంభించాడు. కనుక నలుగురికి వుపయోగకరమైన వృత్తి విద్య అందరిదగ్గరూ వుండాలి.

“హాం! ఆపిల్లవాడు...” అని ఆ గీస చేపలవాళ్లు ట్రాప్ కంటూ మిలిపోయారు.

౨౩

ఎలాగైనా తండ్రిని బ్రతికించా అనే కోరికతో ఆ రాత్రంతా పినాకయ్య నముద్రంలో ఈ దుతూనే వున్నాడు. అబ్బ! నముద్రం ఎంత భయంకరంగా ఉంది. ఉరుములు మెరుపులు తుఫాను! చివరికి ఉదయం అయింది. ఆ నముద్ర మధ్యలో ఒక యిసుకదిబ్బ కనిపించింది. అది ఒక దీవి. ఆ దిబ్బ చేరడానికి ఎంత ప్రయత్నం చేసినా, ఆ కెరటాలు తరిమికొట్టాయి. చివరికి ఒక దెయ్యపు కెటం వచ్చి ఆ దిబ్బ మీద విసిరి పారేసింది. ఆ యిసుకతో దెబ్బకూడా తగిలింది. “అమ్మయ్య! బ్రతికానురా” అని అక్కడ. తేరు కొన్నాడు పినాకం. ఇంతలో మబ్బులు విడిపోయాయి; తెలుపిచ్చింది. సూర్యుడు ఉదయించాడు. ఆ కెరటాలన్నీ నముద్రమీద పడి, అది పెద్ద బంగా రపు తోటలాగ మెరిసిపోతోంది.

ఆ యోధులో తడిసిన తన బట్టలు ఆరిబెట్టి ఎక్కడైతానో తండ్రి చిన్న నావ కనిపిస్తుంటేమో అని చూస్తున్నాడు. ఎంత చూచినా ఆకాశం, నముద్రం, దూరంగా ఎక్కడో చిన్న చుక్కల్లాంటి ఓడలా తప్ప మరేమీ లేవు.

“ఈ దీవి పేరేమిటో! ఇక్కడ జనం ఉన్నారా? ఉంటే, ఎటువంటి వాళ్లో! వీళ్లు పిల్లల్ని చెట్లకి వేలాడకట్టేవాళ్లు కాదు గదా! ఎవని అడిగితే తెలుస్తుంది?” అని అటూ ఇటూ చూచాడు. బంటరిగా ఆ నముద్ర మధ్యలో ఉండటంవల్ల దిగులు వేసింది. ఆ విచారంతో గట్టిగా ఏడ్వాలనుకొంటున్నాడు. ఇంతలో ఓ పెద్ద చేప వచ్చి తండ్రికి వెళ్లింది. ఆ చేపని అడిగితేనో? ఆ చేప పేరేమిటో? ఏమైతే నేంటే.

“మంచేపగారూ ఒక్కమాటండి!”

“ఒక్క మాటే? రెండుమాటలదుగు” అని చనువుగా బదులు చెప్పింది ఆ చేప. అన్ని నముద్రాల లోనూ ఆంత మంచి చేప ఉండనే ఉండదు.

“అయితే చేపగారూ! ఈ దీవిలో ఎక్కడయినా యిత తినడానికి దొరుకుతుందా? భయంలేదు కదా!”

“ఓ! తిన్నగా వెళ్లితేసరి, కావలసివంత”

“ఎటువైపు?”

“నాకు ఎడమచుక్కను చిన్న దారి ఉంది; ఆ దారినే ముక్కుకు సూటిగా పోతే సరి.”

“మంచిది; అలాగే వెళ్ళాలి. అన్నట్టు, మీరు రాత్రిబళ్ళలా యీ నముద్రంలో తిగుతూ వుంటారు కదా! ఎక్కడైనా మీకు ఒక చిన్న నావా, అంకలో మా నాన్నా కనిపించారా?”

“మీ నాన్న ఎవరు?”

“మా నాన్న ఎంతో మంచివాడు లెం? అతని కడుపుకి చెరపబుట్టిన కొడుకుని, దుప్పణ్ణి నేను”

“నిన్నరాత్రి వచ్చిన తుఫానులో బహుశః అతని నావ మునిగిపోయిందేమో!”

“మా నాన్న మునిగిపోవడమే! అయ్యో!”

“ఈకపోతే ఈ చుట్ట ప్రక్కల తిరుగుతూ వున్న ఓ పెద్ద తిమింగలం అతన్ని ముగేసిందేమో ఒకకేళ”

“అయ్యో! తిమింగలం అంత పెద్దదా?”

“పెద్దదా? అని అడుగుతావు. అయిదంభుల మేడ ఎంత ఉంటుందో అంతకంటే పెద్దది. దాని నోరు ఎంత ఉంటుందో తెలుసా? దాని వెడల్పు పొడవు చూస్తే దాంట్లోంచి ఓ పెద్ద రైలుబండి ఇంజనుతోసహా సులువుగా పోవచ్చు.”

“అమ్మయ్యో!” అని ఆశ్చర్యపడి ఆ బామ్మ తన బట్టలు తీసుకొని, చేపగారివద్ద వెళ్ళు తీసుకున్నాడు. ఎడమచుక్కగా దారి పట్టి పోయాడు. ఆ తిమింగలం, రైలుబండి అంత నోరు, అయిదంభుల మేడలాంటి శరీరం గలది. ఆ తిమింగలంన్నీ తలచుకొంటే భయం వేసింది. ఆ భయంలో పరుగెత్తాడు. ఒక అరగంట పరుగెత్తేటప్పు టికి చీమలపట్నం చేరుకున్నాడు. ఆ వీధున్నీ సందడిగా ఉన్నాయి. అందరూ ఏదో పనిమీద అటూ యటూ తిరుగుతున్నారు. అంతా పనిచేస్తున్నారు. సోమరిగా ఉన్నమనిషి ఎంత గాలించినా కనిపించలేదు. “ఇలాంటిచోట నే నెక్కడ ఉండగలను?” అని పినాకయ్య అనుకొన్నాడు. ఈపాటికి కడుపులో ఆకలి దహించుకు పోతోంది. ఒక రోజుల్లా తిండిలేదు. ఆకులుకూడా లేవు. ఏం చేస్తాను? ఎలాగ వసుదీ తిడి? ఒకటి, పని చేసి సంపాదించాలి; రెండోది దబ్బయినా, తిండి అయినా ముష్టి అడగి అయినా తెచ్చుకోవాలి. ముష్టి అడుగుకోవడం ఎంత

సిగ్గు! మనలివాళ్ళూ దిక్కులే! వాళ్ళూ తప్ప ఎవరూ ముష్టి అడుగుకోకూడదని వాళ్ల నాన్నా చెప్పేవాడు. ముసలి వాళ్ళూ, జబ్బుచురుకులూ పని చెయ్యలేకపోతే ముష్టి అడగవచ్చు. తలిమ్మా వాళ్లందరూ పని చెయ్య వలసిందే. తమ తిండి తాము సంపాదించుకోవలసిందే. ఏకారణంచేతనైనా, పని చెయ్యలేక బద్దకించి ఉరికే ఉంటే, వాళ్లకి తిండి పెట్టకూడదు; ఆకలిచేత మాడ్చాలి. ఇలాగ అన్నకొంటూ వుంటే ఒకడు, వాం! పెద్ద బరువైన రెండు బాగ్గులబండ్లు లాగుకొంటూ వెళ్తున్నాడు. ఒళ్లంతా కెమట; కట్టపడుతున్నాడు. మంచివాడులా గున్నాడు, వాడి దగ్గరకెళ్లి, పినాకయ్య “అయ్యో, నాకో అణా ఇవ్వరా?” అని అడిగాడు.

“అణా కాదు, నాలు గణాలు ఇస్తాను; ఈ బాగ్గులబండ్లు ఇంటికి తీసికెళ్లడానికిసాయం చెయ్యి” అన్నాడు.

“మంచివాడివే! నే నెవరిని, నీ బగుపు లాగడానికి గాడిద ననుకొన్నావా?” అని కోపపడ్డాడు మన పినాకం పెద్ద పొరుషం తెచ్చుకొని.

“ఎంత గర్వం! నీకు నిజంగా ఆకలివేస్తే ఆ గర్వంలో నగం తీసు. అంత గర్వం అజీర్తి చేస్తుందినుమా!” అని ఆ బాగ్గునాడు వెళ్లిపోయాడు.

ఇంతలో ఒక తాపీజనివాడు నెత్తిమీద సిమెంటుతోట్టి వెట్టకొని వెళ్తున్నాడు ఆదారినే.

“ఏమండయ్యా! ఆకలి వస్తుంది. ఒక్క అణా యివ్వరా?” అని పినాకయ్య అతన్ని కూడా బిచ్చ మడిగాడు.

“తప్పకుండా యిస్తాను; రానాతో కూడా. యీ సిమెంటుతోట్టి తీసుకొస్తే ఒకటికాదు, అయిదు అణాలు ఇస్తాను” అన్నాడు తాపీజనివాడు.

“సిమెంటు చాల బరువు; నైగా నాకు పనిచేయాలని లేదు” అని పినాకయ్య చెప్పాడు.

“నీకు పని చెయ్యాని లేక పోతే అలా ఆకలితో మాడు; బాగా కురుతుంది తెగులు” అని పోయాడు, ఆ

తాపీజనివాడు, సిమెంటుతోట్టి మోసుకొంటూను.

అరగంటలో ఆ వీధిలో ఇరవైమంది జనంవరకు వెళ్లారు. ఆ యిరవైమందినీ ఒక్కొక్కళ్లను అణా యివ్వమని అడిగాడు. వాళ్లంతా ఒకలాగే చెప్పారు: “నీకు సిగ్గులేదా? వీధిలో ఇలాగ ముష్టి యెత్తుకోవడానికి బదులు పని చేసుకొని పాలుపడికూడదా?” అని.

చివారికి ఒక ఆడమనిషి, రెండు బిందెలసిండా నీళ్లు పట్టుకొని వచ్చింది. పినాకయ్యకి దాహం వేస్తోంది.

“తల్లీ, కొంచెం మంచినీళ్లు పోయ్యరా?” అని అడిగాడు.

“త్రాగు నాయనా” అని బిందెలు నేలమీదపెట్టి పోయింది.

“అమ్మయ్య! దాహం తీరింది. ఆకలికూడా తీరితేనా?” అన్నాడు.

“ఈ రెండు బిందెలలో ఒక బిందె నీవు మోసి ఇంటికి తెస్తే, ఒక పెద్ద రొట్టెముక్కపెక తాను” అంది. పినాకయ్య బిందెకేసి చూశాడు. తెస్తాను అనలేదు, తెను అనలేదు.

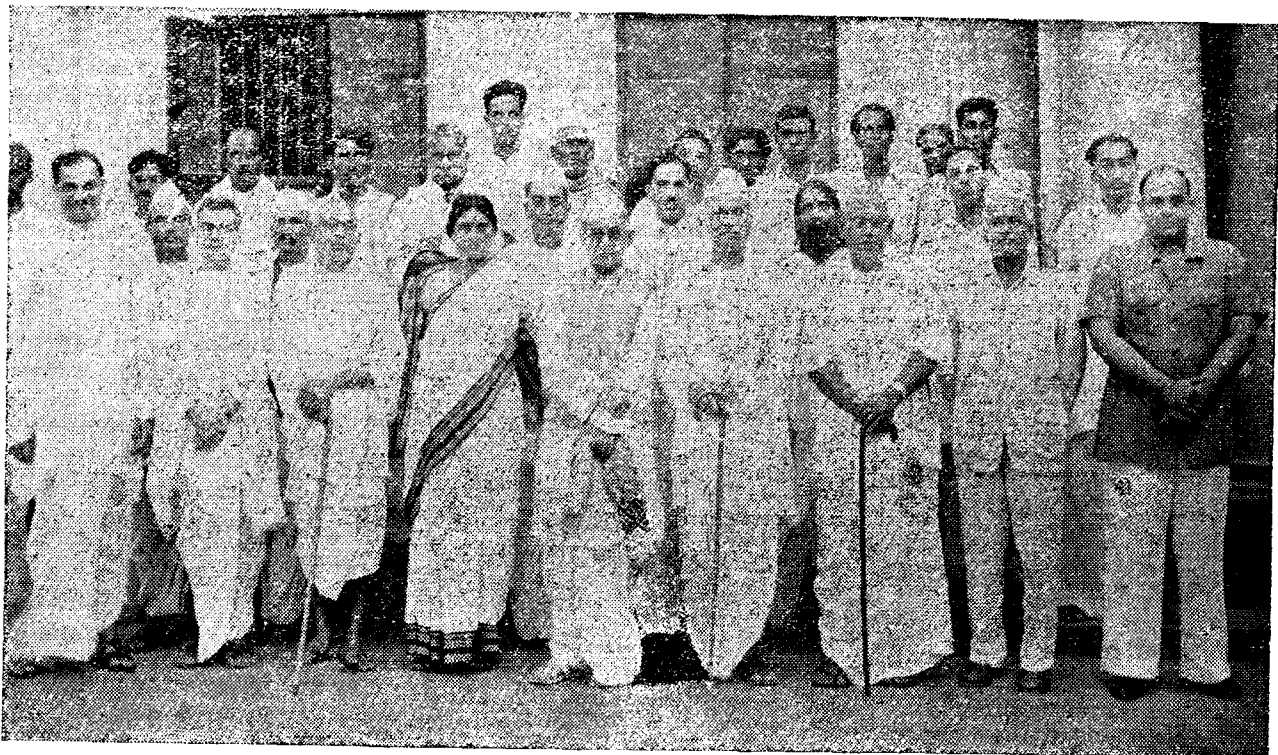
“నీకు పచ్చడి పెట్టి, మిఠాయి కూడా పెకతాను.” అన్నదామె. మిఠాయి అనగానే నోరు ఊరింది పినాక రావుకి.

“అలాగేలే, బిందె మోస్తానులే” అన్నాడు.

బిందె చాల బరువుగా ఉంది. చేతుల్లో పట్టక నెత్తిమీద పెట్టుకొని మరీ మోశాడు పినాకయ్య.

ఇంటికి వెళ్లగానే పీట వేసి, రొట్టెముక్క, పచ్చడి, మిఠాయి పెట్టింది పెద్దమ్మ. ఆమె పేదరాశి పెద్దమ్మ!

పినాకయ్య ఆకలితో ఉన్నాడేమో, బాబాక్రంగా అవన్నీ ముంగేశాడు. ఆకలి చల్లగానే జ్వరకం వచ్చింది; చూచాడు. అదిగో ఆమె, ఆ పిమ్మ, తాను పెళ్ళాడే బామ్మ! “నువ్వేనా నువ్వేనా! అబ్బ ఎంత కష్టపడ్డాను! ఎన్ని బాధలు పడ్డాను నిజంగా నీవు కనిపించారా? నీలమ్మా! నువ్వేనా” అని పినాకయ్య వెక్కిరిపెక్కిరిపాడు.

హైదరాబాద్ సంస్థానానికి భారత యూనియన్ నిజులు జనరల్ గా నియమితులైన కె. యం. మన్నీ గారికి, మద్రాసు ప్రెజిడెంట్స్ కోర్టు యూయర్ కమారరాజుగారు విందు చేసినపుటి దృశ్యం

మహిళా సమావేశం ముచ్చటలు

శ్రీ జి. కృష్ణ

ఇరువది ఏళ్ళక్రిందట మద్రాసు లో డా॥ కె.ఎం.ఎస్. సాహెబ్ సాహెబ్ కృమితి మార్గశ్రీ కజిన్స్ సాకబడిన అఖిలభారతమహిళా సభ డిసెంబర్ 29 నాడు పుట్టింటి కొచ్చింది. శ్రీమతి కజిన్స్, మహిళాసభకు "మా తల్లిదండ్రులు" అని రామారావు సతి చెప్పింది. అయితే, "నేను మహిళాసభకు పెళ్ళిచేస్తున్నా" అని డా॥ కజిన్స్ ప్రశ్నించారు. మహిళాసభవారు కజిన్స్ దంపతుల్ని మాతాపితరులుగానే భావించారు.

మహిళాసభను చూడటానికి వెళ్ళే ముందు, నా దుస్తుల్ని పరీక్షించుకున్నాను. తీరా సీతా కోక చిలుకల్లా తూనిగ వైభవానేమా నని నా భయం. సమావేశం తేనాంపేట కాంగ్రెస్ మైదానంలో ఒక పాక. పురుషసమావేశాల్లా కంటే రమణీయంగా ఉంటుందని అనుకున్నాను కాని రమణులు ఈ పాకను అలంకరించటంలో ప్రత్యేక రమణీయతను చూపలేక పోయారు. మొగవాళ్ళ సమావేశాల్లా, స్త్రీలను నిలబడ నివ్వరు. స్త్రీలు అలాంటి పిచ్చిపనులు చెయ్యరు, బస్సుల్లో చూస్తున్నా ఉన్నాం. నాకంటే బలీష్గా ఉన్న స్త్రీలకు అనేక సార్లు నా చోటును ఖాళీచేసి సమర్పించాను. వందేళ్ళ తాతయ్యకు సీటు లేకపోతే చోటిచ్చే ఉదారస్త్రీ నాకు ఇంతవరకూ కనబడలేదు. స్త్రీలకు గాని, పురుషులకుగాని అర్హతనుబట్టి సీటివ్వటం ప్రమాణీకృతమేనైతే సరి. ఇంతికి నే చెప్పబోయేది—మహిళాసభకు అనేకులు పురుషులు కూడా వచ్చారు. వాళ్ళంతా సభ చుట్టూ నిలబడటంతో—స్త్రీ అనగా పూర్ణం; పురుషుడు పైన పిండి—అంటే, సభ ఒక పూర్ణం బూరగా నాకు సాక్షాత్కరించింది. కార్యక్రమం ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. "కరుణా మూర్తి గాంధీ మహాత్మా" అని లాడో స్పీకర్ (దూరప్రసంగాంతం) లోంచి వివరమిచ్చింది.

దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన వివిధస్త్రీలు—వివిధమైన చీరకట్టులు—వివిధ భాషల సమ్మేళనం—చూడటానికి వింతగానే కనబడుతుంది. అరవకట్టు, మహారాష్ట్ర కన్నడ కట్టులకంటే రసికతాదూరంగా ఉండేవి వేరే ఎక్కడా కనపించవు. ముఖ్యంగా ఘనశరీరలకు గోచికట్టు మహారాష్ట్రంగా కనబడుతుంది. తెలుగువాళ్ళల్లా సనాతనులు అవలంబించే కాకా కట్టుకూడా తక్కువే. అందంమూల అటుంచి—అన్నిటికంటే హృదయాన్ని కలతపెట్టే దృశ్యం ఘోరి ఉంది.

సభలోకి వెళ్ళబోతుంటే నాకు ఒక వింతకు సోదరిమణి కనపడటంతో, చుట్టూఉన్న స్త్రీలను చూచి ఆనందించే ఉత్సాహం మాయమై పోయింది. వింతకుకుసుమం మంచుచిక్కాదంటారు. అయితే ఆపట్టింపు మహానాగరికులైన హిందూ పెద్దలకే—ఎదురుగా వింతకువో, పిగ్లా, కుక్క వచ్చినంతమాత్రాన దురదృష్టం సంపాదించుకో గలిగిన వ్యక్తి మానవప్రపంచమంచి దూరమై పోవటానికి అత్యున్నతార్హత సంపాదించు కున్నట్లే. కుమ్మతే ఊడిపోయే ముక్కు గల వాడి ఆరోగ్యాన్ని ఏమనాలి? మన సంఘంలో వ్యాప్తిఅయిన కరుణాసభావం— 'ఆత్మక త్వర్యభూతాని' తత్వం—ఇంత ఉత్కృష్టదశలో ఉండటం గర్వింపదగినవిషయం.

సభలోకి వెళ్లాను. అక్కడ నా సోదరులు కొందరున్నారు. భయంలేదు అనుకున్నాను. నా పక్కనే ప్రాధానాదునుంచి వచ్చిన శ్రీమతి రంగమ్మ ఓబులరెడ్డిగారు కూర్చోని ఉన్నారు. మీరు 'ఓబులరెడ్డి రంగమ్మగారు' అని పలకరించాను. కాదు—"రంగమ్మ ఓబులరెడ్డిని" అని ఆమె నవ్వుతూ నన్ను సరిచేసింది. కాని ఇట్లాగా భర్తపేరును—ఎల్ల కాలం, ఎక్కడికిపోయినా—మోస్తూఉండటం మహిళా సభవారు తీవ్రంగా నిరసించి ఖండించేయాలన్న అవసరం ఎంతైనా ఉంది. చాలామంది తెలుగు మహిళలు, ఒక్క రంగమ్మ ఓబులరెడ్డిగారు మినహా—భర్తపేరును మోస్తూన్నట్లు కనపడటం లేదు. కాని ఆంధ్రతరులు పెళ్ళికావటమేమిటి—భర్తపేరును మొయ్యటం మేమిటి—ఏకకాలంలోనే జరిపేస్తారు. లేదీ రామారావు—శ్రీమతి అనసూయబాయికాశే, బీగం అమీరుద్దీన్, వై సతి, మిసెస్ దిలిప్ ఆచారి, మదాంసో యటోసే. ఈ నా రాతమాచి ఎవళ్ళయినా ఆంధ్రతరులు, ఆంధ్ర స్త్రీలకు పరిభక్తి లేదనేరు గనక—మా ఆంధ్ర మహిళల హృదయాలనే వారివారి పతులు, ఇళ్ళు కొరకని ఈ లోకాల్లో జీతం డబ్బు లన్నింటినీ అద్దెగానే సమర్పించు కుంటూ నివాసం చేస్తున్నారు.

సమావేశానికి వచ్చిన ఆంధ్రమహిళలంతా—యమకుల్లో సహా—సోమదేవమ్మలు లాగానే ఉన్నారు. తెలుగు స్త్రీలలో—లేదీ రామారావులాంటి వ్యక్తిని నే నింతవరకూ చూడలేదు. లేదీ రామారావుగారికి ఏదై ఏదై వైగా ఉంటాయి. (స్త్రీల వయస్సును ఎంచటం పొ

పాటు—కాస్త తుమించాలి) కాని పలికే కేళలు కూడా ఆమె అందాన్ని కించపరచలేక పోయాయి. అందాన్ని వార్ధక్యగానంలాకి తోడుగా తీసుకొని వెళుతున్నారే లేదీ రామారావు. ఆమె గొంతులో జీరలేదు—అజ్ఞాపించటానికి అర్హమైన నాదం ఆమె సామర్థ్యం. సభావేదికకు ఆమె అలంకారం. కాని లేదీ రామారావు హోల్డర్ లేకుండాగానే సిగరెట్లత్రాగితే బాగుంటుందని నా ఊహ. సాహిత్యాన్ని కావ్యోన్నతాలకి తీసికెళితేనేగాని గుర్తించని మన దేశీయులు, స్త్రీ సౌందర్యాన్ని ఏమిరంగంగా పొగడితే ఓర్పులేరు. కాని నేను ఆ అర్థం లేని నియమాన్ని ఉల్లంఘించడంబట్టుకున్నాను.

శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మీ ప్రార్థనతో సమావేశం ప్రారంభమయింది. పాడేటప్పుడు ముఖంలో వికృతకవళికలు రాకుండా ఉండటం గొప్ప అదృష్టమనాలి. గానం వింటుంటే కాకుండా, గాయకురాలి (లేక గాయకుని) ప్రసన్నవదనం కూడా చూస్తూ ఉండాలని మనకు కోర్కె ఉంటుంది. కాని చాలామంది గాయకులు మన కోర్కె తీర్చరు. ఆమెపాట సభకుల్ని నిద్రాపరచుతున్నా చేసింది.

లేదీ రామారావు తన అధ్యక్షిణీత్వాన్ని అననూయబాయి కాశేకు అప్పగిస్తూ మాటలసందర్భంలో "నేను అప్పుడు కాశేలో చదువుతున్నాను—బాలికను" అని నవ్వుకుంది. కాని కాస్త నే వయంతర్యాత అననూయబాయికాశే మాట్లాడుతున్నప్పుడు—చప్పట్లు కొట్టాల్సి వచ్చింది. లేదీ రామారావుచేతిలో ఉన్న పెన్సిల్ని పెదమలనువ్వ అదింపట్టి చప్పట్లు కొడుంటే ఆమె ఇంకా బాలిక అని నాకు తోచింది. శ్రీమతి కాశేలో మాజీ అధ్యక్షురాలి సరదా లేదు. చాలా గంభీరమైన వ్యక్తి. ఆమె పూర్వచరిత్రలో, కార్యవాదిత్వం కనబడుతూనే ఉంటుంది. చిమూర్, అప్పి దేశ భక్తుల్ని రక్షించటానికి, ఆమె చూపిన పట్టుదల, మహిళా భ్యున్నతికి కూడా చూపగలదనే అందరితో పాటు నేనూ నమ్ముతున్నాను.

సమావేశ విజయాన్ని కోరుతూ నెహ్రూ, సరోజినీదేవి, రాజాజీ మొదలైనవారు అనేకుల దగ్గరనుంచి సందేశాలు లాచ్చాయి. ఆంధ్రులలో రాజాజీ సందేశానికి ప్రత్యేకత ఉంది. నేను ముందు చెప్పాను—బస్సుల్లో సీటివ్వటాన్ని గురించి. బస్సు ఎక్కిన స్త్రీ కల్లా, ఆమాంతం సీటు ఖాళీచేసి ఇచ్చే ఫక్కిలో ఉంది రాజాజీ సందేశం. మొగవాళ్ళుచేసిన చెడుపుని ఆడవారు సరిదిద్దాలని ఆచార్యుల వారు చమత్కరించారు. ఈ మధ్య లాహోరులో ఒక స్త్రీ వచ్చి, మరో సోదరి కొంపలో దౌర్జన్యంగా ప్రవేశించి, ఆ సోదరిని వెడల నడిపిందట! లేదీ హిందూకుల్లా గొడ దూకటం చూసి, కి బార్ హాయిత్ తివానా సర్వాసి స్వీకరించాల్సినచ్చి నది! చెప్పాల్సినైతే అట్ట ఉన్నాయి. పరాయి స్త్రీలను హింసిస్తున్న భర్తల్ని ఏం చేశారు ఆ కల్లోలీతప్రదేశాల్లోని భార్యలు? వాళ్ళంతా సమ్మేచేస్తే వాళ్ళ మగవాళ్ళు ఇంత పేట్రేగి పొయ్యేవారా? అందుకే అనుకుంటూ, రాజకుమారి అమృతకార్, "ఈ ఘోరం అంతా పురుషులపైనే రుద్ద దల్చుకోలేదు. మేమీ భరించదల్చుకున్నాం" అంది.

స్వీడ్కోనుంచి వచ్చిన సోదరిమణి మెల్లో దండ వెయ్యబోతే, ఆ దండలో తలదూర్చటానికి వీలు లేకపోయింది. చిన్నదండ! ఆమె వెంటనే మాది చిన్నదే" అని ప్రారంభించింది. ఆచమ త్కారాన్ని అర్థం చేసుకున్నవారు చాలా తక్కువయినట్లు నాకు కనపడింది. స్నేహాకృష్టి నవ్వుతే "ఏమిటమ్మా! ఆడవాళ్ళల్లా పెదవాప గారిలాగా!" అని మూతులు విరుచుకుంటారని నాభయం. మరి అంత 'ఇదైన' ఆడవాళ్ళు ఏమిటి అని ఎవరైనా అంటారేమా. వినండి. మద్రాసు ద్వితీయసంగరం అని భూగోళశాస్త్రం చదువుకున్నవాళ్ళకి తెలుసు. అరవంకాని, తెలుగు కాని ఎవరైనా వేదికపైనుంచి మాట్లాడితే, ప్రతినిధి హోదాలో ఉన్న సోదరిమణులు "ఇది ఏ భాష?" అని కేకలేశారు. అఖిలభారత

సభలో పాల్గొనే ప్రతినిధులకు ఇంత గొప్ప అనివేశం కూడనిది.

కొందరు పురుషులకూడా సభలో ప్రసంగించారు. వీళ్ళుమాత్రమే సభకు కొంత రసాన్ని కలగజేశారు. టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు "పురుషులు క్రియలు—స్త్రీలు నాకార్యలు" అనే సామెతను చెప్పటం—ఒక్క పశువేద్య శాస్త్రశాఖలోనే స్త్రీలు లేరని డా॥ కె.కృణ సామి ముదలియార్ గారనటం—చాలా నవ్వు పుట్టించాయి. డా॥ కజిన్స్ సంగతి చెప్ప సక్కురలేదు. ఆయన కుమార్తెలో వాళ్ళ మాతృదేవి ముచ్చటలు చెప్పకున్నాడు.

మొదటిరోజు కార్యక్రమం "జన గన మన అది నాయగ జయశే"తో పూర్తి అయింది.

మర్నాటినుంచి ప్రతినిధుల సమావేశాలు. ఆ సమావేశాలు జరిగే ప్రదేశాలు తుణుకునం మారిపాడ్యేవి. ఆ మార్పులకి వేరే ఉదాత్త కారణాలే లేవు. మార్పు జీవితానికి అవసరం. ఈ ఆదిర్వాన్ని మహిళామణులు బాగా గుర్తించి సమావేశ నిర్ణయాల్లోకి చంచలాత్మల్ని జొప్పించారు. ప్రతినిధులసమావేశాల్లో "అరవం లోకి అనువాదాలు" చెయ్యటంలో పట్టుదల మినహాగా, నాకు ఎట్టి ప్రత్యేకతా కనిపించలేదు. బహిరంగ సభలో అనువాదాలు చెయ్యటంలో అర్థం ఉంది. కాని బహిరంగసమావేశాల్లో అనువాదాలే జరగలేదు. ఆ అనువాదంలో కూడా "ప్రేమ్ యూనియన్" అంటే "స్వాపార సంఘం" అని అనువదించటమే వివాదాన్నింది.

మహాసభ కార్యక్రమాల్లో, ఆంధ్రప్రతినిధులు ఎక్కువగా పాల్గొనలేక పోయారనే చెప్పవచ్చు. అసలు దక్షిణాది వారె ఎక్కువగా పాల్గొనలేదు. కేరళ సోదరి మధుకై నా కనపడలేదు! దక్షిణాదివారు కొంత దాంబికం నేర్చుకోవాలి.

ఆంధ్ర ప్రతినిధులను గురించి తెలుసుకుందాం. కామేశ్వరమ్మగారు జన్మతః ఆంధ్ర స్త్రీ. కాని ఆమె మైసూరుకు ఆంధ్ర దేశానికి - రెండింటికీ ప్రతినిధి. శ్రీమతులు మితంలాం, లేదీ రామారావు, కపిలా ఖాండాల్లా, హజరా బేగం లలాగా (మొగరాయళ్ళలాగా!) ప్రవర్తించటం కామేశ్వరమ్మగారు నేర్చుకోవాలి. కాని కామేశ్వరమ్మగారు పెట్టిన రెండు సవరణలు నెగడం చూస్తే—ఆమె బాగా అవసరం ఉన్నప్పుడే వెళి వస్తుంది, అనిపించింది నాకు. ఇక శ్రీమతి ఈడ్చుగంటి రత్నమాంబ. పంచాయితీ పాలనలో చూపిన శ్రేయం సమావేశంలో కనపడలేదు. జంబాయి మరీఫ్ గామితంలాం ఏంచేసిందో చెప్పడం లేలేక అయినా—ఏం చెప్పాలో నాకు తెలియదు. కాని పెసమతురు వెల్లే అడుగుడుక్కి శ్రీమతి రత్నమాంబ తలపు కొస్తుంది.

శ్రీమతి రంగమ్మ ఓబులరెడ్డి చక్క గో మాట్లాడగలరు. ప్రాధానాదు ప్రతినిధి. ఈమె కూడా సమావేశంలో ఎక్కువగా పాల్గొనలేదు—వందసమర్పణకాలంలో తప్ప.

శ్రీమతి కొండా పార్వతీదేవి కేవలం గాంధీ తత్వాన్నే అనుసరిస్తున్నట్లు నాకు కనపడింది. సమావేశంలో గాంధీతత్వానికి చోటేముంది? మాట్లాడాలి. తీరా ఇదొక తీర్మానాల సమావేశం అని నాకు ఒకరు చెప్పారు. అందుకని సమావేశంలో ఎక్కువగా మాట్లాడగలిగినవారి విషయంతప్ప, మిగతావారిని గురించి అట్టే తెలియటానికి అవకాశంలేదు.

ఒక మంత్రిసానం, ఏవో ఒక గవర్నర్ సానం—ఇలాగే నాలుగు స్థానాలిచ్చినంత మాత్రాన అనందపడకక్కడేదని మహిళా సభ వారి ఉద్దేశ్యం. ఇక నా ఉద్దేశ్యం : ఒకచోట నూలు ఒడికే కేంద్రం, ఒకచోట సంగీత పాఠశాల, వేరొకచోట ఒక ఆసుపత్రి పెట్టినంత మాత్రాన ఒక ఉద్యమంకాదు. దుర్గాబాయిగారిలాగా మీరంతా ఏదోఒకటిచేసి చూపండి. అంతా కలిసి బయల్దేరి డబ్బు వసూలుచేసి—ఊరూరా అనుభవప్రభు పాఠశాలలు పెట్టించండి. బాలికా పాఠశాలలే కాదు, బాలురుకూడా మీపిల్లలే. ఈ పనిని చేయవచ్చు—ప్రయత్నించండి. మీతో సహకరించని వాళ్ళ విషయం ఆలోచించుదాం.

స్త్రీల ఉద్యోగాల్ని గురించి శ్రీమతి కపిలా ఖాండాల్లా చాలాశాధపడింది—అదేదేదేదే.

ఎ జి మా,
వ్రణములు,
మొటిమలు
పోక్కులు

శీమ్రముగా ఉపశమనపడి నయము చేయబడినవి.

మొటిమలు, పొక్కులు, వ్రణముల సూచనలు అన్నియు యెగ్జిమా లేదా అట్టి భయంకరమైన చర్మవ్యాధి క్రిములు మీ నాశాలలో పనిచేయుచున్న వని ఆరము. బాగ్రత పడండి. అట్టి నాటికి ప్రతి రాత్రి జాం-బక్ ఆయింటుమెంటు వాడండి. జాం-బక్ లో గల శుద్ధిచేయబడిన వననూలికా తెలములు విషనివారకమైనవి. అవి శమనపరచి నయముచేయునవి. మంటను నొప్పిని తగ్గించి, పురుగులను, విషములను భృత్రోలి చర్మమును ఆరోగ్యవంతముగా జేయును.

Zam-Buk

జగద్విఖ్యాతమైన జాంబక్ ను వాడుడు. జంతుతైలము కలియలేదని పూచీ యాయనబడిది.

ఏజంట్లు: దాదా అండ్ కంపెనీ, వైస్పనాయక్ షిప్, పి. టి. మద్రాసు.

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

భారత ప్రభుత్వ ప్రచార శాఖ

ఈ మధ్య ఢిల్లీలో సమావేశమైన ఆర్థిక శాఖ సభ్యులు సమావేశమైన కొన్ని నిర్ణయముల వలన భారత ప్రభుత్వ ప్రచార శాఖ సర్వతో ముఖాభివృద్ధి గాంచుటకు అవకాశము కలుగుచున్నది. వాటంతటనే సంబంధము లేర్పరచు కొనుటకు టెలిఫోన్లకు కావలసిన సామగ్రిని భారత దేశములోనే ఉత్పత్తిచేయుటకు, వార్తాప్రచార ఫిల్మ్లను ప్రభుత్వ యాజమాన్యమున తయారు చేయించుటకు ఈ సంఘము నిర్ణయించినది.

టెలిఫోన్ ద్వారా వే రొకరితో మనము మాట్లాడదలచుకున్నప్పుడు, అవతలివారి టెలిఫోన్లకు మన టెలిఫోన్లకు సంబంధము కూర్చుటకు టెలిఫోన్ కార్యాలయోద్యోగులు వుండవలెను. ఆ ప్రాంతంలోనున్న టెలిఫోన్ల సంఖ్య తక్కువగా నున్నప్పుడు కొద్దిమంది ఉద్యోగులను నియమించిన ఈ పని సులభముగా జరుగును. కాని టెలిఫోన్ల సంఖ్య చాల ఎక్కువైనప్పుడు నియమించవలసిన ఉద్యోగుల సంఖ్య కూడా చాల ఎక్కువగుటచే గాక, పని సక్రమముగా జరుగక యిబ్బందులకు కారణమగును. అందువలన టెలిఫోన్ల సంఖ్య పెంచుచున్న ప్రాంతములలో ఉద్యోగుల అవసరములేకుండా, వాటంతటనే సంబంధము కూర్చుకొను టెలిఫోన్లు వుండటం అవసరం. ఇటువంటి టెలిఫోన్లకు కావలసిన సామగ్రిని ఇకముందు భారతదేశంలోనే తయారుచేయవలెనని నిర్ణయంపడినది. ఈ సామగ్రి తయారు చేయు విషయమై ప్రభుత్వం ఆవృష్ట సంతకం పులు జరిపి నట్లున్నా, ఇట్టి ఫ్యాక్టరీని ఏర్పాటుచేయుటకు కావలసిన యంతసామగ్రి ఇప్పుడు దిగుమతి జరుగుచున్నట్లున్న తెలుస్తున్నది. ఈ ఫ్యాక్టరీ సాపేక్షపడిన మూడేండ్లకు, సామగ్రి మనదేశములోనే ఉత్పత్తి అగును.

భారతదేశంలో రేడియో కేంద్రాలు స్థాపించి 20 ఏండ్లుమాత్రమే అయినది. ప్రతివ్యక్తి, చాకధరకు లభించే రేడియో ద్వారా, తన భావలోనే రేడియో వినగలిగేటట్లు చేయవలెనని భారత ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. రేడియో ప్రసార విధానాలను అభివృద్ధిచేయుటానికి ఒక అప్రవర్త ప్రణాళిక ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ ప్రణాళిక పూర్తిగా అమలు జరుగునప్పటికి దేశమందంతటా రేడియో విరివిగా వ్యాపించి పోగలదు. నాగపూర్, బెజవాడ, అహమ్మదాబాద్, కలక్, ధామవార్, గౌహతి (లేక షిల్లాంగ్) కాలికట్లలో మధ్యరకం రేడియో ట్రాన్స్మిటర్లతో రేడియో కేంద్రాలు ఏర్పరుస్తారు. కలక్ట్, మద్రాసు రేడియో కేంద్రాలకు స్టేషియోలను అభివృద్ధిచేయవలెనని నిర్ణయంపడినది.

యంత్రకాలములో ప్రచారక ఫిల్మ్లు తయారుచేయుటం భారత ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. కాని తరువాత విరమించింది. వార్తా ప్రచారక ఫిల్మ్లను తయారుచేయుటం తిరిగి ప్రారంభించవలెనని నిర్ణయంపడినది. ఈ సామగ్రి తయారు చేయు విషయమై ప్రభుత్వం ఆవృష్ట సంతకం పులు జరిపి నట్లున్నా, ఇట్టి ఫ్యాక్టరీని ఏర్పాటుచేయుటకు కావలసిన యంతసామగ్రి ఇప్పుడు దిగుమతి జరుగుచున్నట్లున్న తెలుస్తున్నది. ఈ ఫ్యాక్టరీ సాపేక్షపడిన మూడేండ్లకు, సామగ్రి మనదేశములోనే ఉత్పత్తి అగును.

భారతదేశంలో రేడియో కేంద్రాలు స్థాపించి 20 ఏండ్లుమాత్రమే అయినది. ప్రతివ్యక్తి, చాకధరకు లభించే రేడియో ద్వారా, తన భావలోనే రేడియో వినగలిగేటట్లు చేయవలెనని భారత ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. రేడియో ప్రసార విధానాలను అభివృద్ధిచేయుటానికి ఒక అప్రవర్త ప్రణాళిక ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ ప్రణాళిక పూర్తిగా అమలు జరుగునప్పటికి దేశమందంతటా రేడియో విరివిగా వ్యాపించి పోగలదు. నాగపూర్, బెజవాడ, అహమ్మదాబాద్, కలక్, ధామవార్, గౌహతి (లేక షిల్లాంగ్) కాలికట్లలో మధ్యరకం రేడియో ట్రాన్స్మిటర్లతో రేడియో కేంద్రాలు ఏర్పరుస్తారు. కలక్ట్, మద్రాసు రేడియో కేంద్రాలకు స్టేషియోలను అభివృద్ధిచేయవలెనని నిర్ణయంపడినది.

ప్రారంభించవలెనని నిర్ణయంపడినది. ఇప్పుటి ఏర్పాట్లప్రకారం ప్రతిరాష్ట్రంలోను వార్తలను ఫిల్మ్లు తయారుచేయుటకు ఒక ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటుచేయబడినది. వార్తాప్రచారక ఫిల్మ్లను తయారుచేయుటానికి 4, గ్రామీణులకు ప్రత్యేక ఫిల్మ్లు తయారుచేయుటానికి 1, విదేశాలలో ప్రచారానికి ఫిల్మ్లు తయారుచేయుటానికి 1—మొత్తం ఫిల్మ్లు తయారుచేసే 'యూనిట్లు' 6 ఏర్పరుస్తారు. ఈ ప్రచారకఫిల్మ్లు ప్రతినినీమాహాలోను తప్పక ప్రదర్శించవలెనని భారత ప్రభుత్వం ఆదేశించినది. ఈ ఫిల్మ్లు భారత ప్రభుత్వమే విడుదల చేయును. ఇందుకొక కొక ప్రత్యేక శాఖకూడా ఏర్పాటుచేయబడినది. ఈ ప్రణాళిక సక్రమముగా అమలుజరుగునప్పటికి మనదేశంలో టెలిఫోన్, రేడియో, ప్రచారకఫిల్మ్లు మంచి ప్రమాణమునకు వచ్చును.

కొత్తరికపు రేడియోలు

వీలైనంత ఎక్కువవని యంత్రాల చేతనే చేయిస్తూ, ఆ యంత్రాలు సరిగా పనిచేస్తున్నవో లేదో సరిచూడటానికి మాలపులను ఉపయోగించటం ఈనాటి పరిశ్రమల ప్రధాన లక్షణము. వస్తువు ఉత్పత్తికి మానవుడంత తక్కువపనిచేసి, యంత్రమే ఎక్కువ పనిచేస్తే, ఆ వస్తువు అంత చౌకగా అమ్ముచున్నది. ఈ మధ్యనే కనుగొనబడిన ఒక నూతనవిధానముద్వారా అతి నిపుణులై, ఇంతవరకు మానవుని కృషి అవ

సరమైన పనులకూడా యంత్రములే చేయుటకు అవకాశ మేర్పడినది. దీనికి ఎలక్ట్రానిక్ విధానమనీ, అయంత్రమును 'ఎలక్ట్రానిక్ ట్రైక్' అనీ అంటారు. ఇట్టి యంత్రముద్వారా రేడియో సెట్లను తయారుచేయు విధానమును జాన్సాన్ గ్రోవ్ అను ఒక ఆంగ్లేయుడు ఈ మధ్యనే కనిపెట్టినాడు. ఈ నూతన యంత్రము ను పయోగించుట ద్వారా, ముడిపదార్థమును యంత్రములో వేయుటకు, సంపూర్ణముగా తయారుచేసిన రేడియోను యంత్రములో నుండి అందుకొనుటకు తప్ప మానవుడు మరేపని చేయవలసినదేకాదు. రేడియోలు తయారుచేయుటకు వీలగును. ఈ యంత్రమును లండన్ లో ఒక చిన్న ఫ్యాక్టరీలో అమర్చినారు. ఈ యంత్రము పొడవు 70 అడుగులు. ఇందులో మొత్తం 20 చోట్ల అతి నిపుణులుగా పనిచేయగల్గు యంత్రము లుండును. దీని ద్వారా ఉత్పత్తి అయిన రేడియోలు అన్నీ ఒకే రకమునై యుండి, ఎట్టి లోటు, తప్పు లేకుండు వుండును. ఈ యంత్రము నిమగ్నమునకు మూడు రేడియో సెట్లు తయారుచేయగల్గును. ఈ యంత్ర నిర్మాణ విధానమును తగినట్లుగా మార్చుకొనినచో, ఇతర అనేకమగు పనులు, మానవ సహాయము లేకుండా ఈ యంత్రమే చేయగల పని తెలుస్తున్నది.

ఈ కొత్తయంత్రమును అమర్చిన ఫ్యాక్టరీ ఇప్పుడు తయారుచేస్తున్న రేడియోలలో మొదటి లక్ష్య రేడియోలు భారతదేశమునకు పంపబడును.

కాని ఇది ప్రత్యేకం స్త్రీల సమగ్ర కారు. ఎక్కడో చెరువుగా జరిగే సంఘటనలపైన, ఒక విశాల తీర్మానం చెయ్యి నవసరంలేదు. పురుష ఉద్యోగులుకూడా అనేక బాధలు పడుతున్నారు. అసలు విధానమే మారాలి. అంతేగాని బాధలన్నీ స్త్రీలసామ్యకారు. భాగస్వాములున్నారు. రెండుగంటలకొనుపు జరుగుతుందనగా కూడా పనిచేస్తున్న సోదరిమణులని చూచి శ్రీమతి ఖాండ్యాల వాపోయింది. "పిచ్చితల్లీ! మాచేలో నాటువేస్తూ ప్రసవించిన సోదరిని నే నెరుగుదును. నువ్వు ఎరగవు."

నీకు బాంబాయి తెలుసు—పల్లెటూళ్ళు తెలుసా?—చెయ్యాలిన్న పని బోలెడుంది—ఆ పని తీర్మానాల వల్ల కాదు."

మహాసభకి వచ్చిన నలుగురైదుగురు ప్రతినిధుల్లో కరస్పర్డు చేయటం సంభవించింది. వారు జీవితంలో—ఆ చేతుల్లో తింటుం తప్ప వేరే ఏపని చేసినట్లు నేను నమ్మలేకపోయాను. నాచెయ్యి వారికి ఏమైనా బాధ కలిగించిందేమోనని కించపడ్డాను. అదే పురుషుని బహిరంగత.

ఇంగ్లండ్, సింహళం, ఫ్రాన్స్, చైనా, పాండిచేరి, ఇండోనేషియాలు మహిళా సంఘాల వారు, మహాసభకు తమ ప్రతినిధుల్ని పంపించారు. చైనానుంచివచ్చిన ప్రతినిధి అమెరికా దేశీయురాలు! ఇండోనేషియానుంచి నల్లరు స్త్రీలు వచ్చారు. వారు ఇండోనేషియావారే. కాబట్టే వారి ఉనికి అందరి దృష్టిని ఆకర్షించింది. అలాగే చైనానుంచికూడా చైనీస్ ప్రతినిధి వచ్చి నల్లరులే ఎంతో బాగుండేది. ఇండోనేషియా ప్రతినిధుల నామకరణం ఇండోనేషియా భాషలోనే ఉపన్యాసం చేసింది. చాలా తమాషాగా ఉంది. ఆమె తర్వాత మరో ఇండోనేషియా వసిత—మిసెస్ ఉత్తమి సూర్యధర్మ—ఇండోనేషియా ముస్లిం మహిళా

సభ ప్రతినిధి ఇంగ్లీషులో ప్రసంగించింది. మిసెస్ సూర్యధర్మ ఇండోనేషియా ముస్లిం వసితలకేకాదు, ఇండోనేషియా సాందర్భానికి కూడా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. ఆమెవంక ఫిలిం ఫ్లాష్ లైట్ కన్నార్పకుండా చూచాయి. పాండిచేరి ప్రతినిధి—పాపం—చాలా బాధపడ్డది. "మా పాండిచేరివాళ్ళని మీరు పరాయి వాళ్ళను చూచినట్లు చూస్తున్నారు. పాండిచేరి అంటే సారాయి, సింక్లు దొరికేవోటు మాత్రమే అని మీ భావం. పాండిచేరి ఇక్కడికి 200 మైళ్ళ లోపు. మేము భారతీయులమే—మీలాగా కష్టపడినవాళ్ళమే—ఇంకా కష్టపడుతూనే ఉన్నాం" అని చెప్పినప్పుడు సభికులు వార్తను విన్నట్లు విన్నారు. గోవానుంచి ఎవ్వరూ రానట్లుంది. ఒకే ఇంట్లో ఒకరి ముఖం ఒకరు ఎరక్కుండా కాపురంచేసినట్లుగా, మన పాండిచేరి, గోవావాళ్ళు మనకు విదేశీయులు!

శ్రీమతులు మితంలాం. వి.టి.లక్ష్మీ గారి కారు కదలేదు. ఒకచోట పట్టి తోస్తున్నారు. ఇంతలో అక్కడికి ఇద్దరు సాంబెంట్లు వెళ్లారు. కండక్టర్ లాంటి ముఖంతో లాంగారు "మీం తోస్తుంటే మీరు చూస్తూ ఊరుకున్నారా?" అంది. అందులో ఒక సాంబెంట్లు "మేడం—ఇప్పుడేగా మీరు పురుషుల్లో సమానులమని ఉపన్యసించారు" అన్నాడు. ఆ మాటకి మితంలాం చాలా ఆనందపడింది.

చివరలోజన తిరిగి బహిరంగ సమావేశం తేనాంపేటలో ప్రారంభమయింది. విలేఖరులు చాలా తక్కువమంది వచ్చారు. లీలామణి నాయుడు వచ్చి "మీరు తగ్గిపోయారు" అని మందహాసం చేసింది. ఒక విలేఖరి "మేడం, శ్రోతల సంఖ్య కూడా తగ్గింది" అని చురుక్కొనిచాడు. వాస్తవానికి శ్రోతలు తగ్గిపోయారు. మంగళహారతి వేళ్ళకు కొంచెం ఎక్కువ మంది పోగడారు. అయితే ఒకమాట: మంగళ హారతి ముటుకు దివ్యంగా ఉంది. మాగ్రామంకదిలి పెట్టి వచ్చాక ఇలాంటి మంగళహారతి వినలేదు.

చివరకు "జయజయజయజయ వందేమాతరం" తో కార్యక్రమం అంతమయింది. శ్రీమతి కమలాదేవిని గురించి ప్రస్తావించవలెదు. "నన్ను అటకమీద పెట్టేశారు" అని చెప్పుకుంది కమలాదేవి. కష్టించిగాని, నాయకత్వం పొందగూడదని కమలాదేవి వాదన.

స్వతంత్ర బర్తా

(9 వ పేజీ తరువాయి)

నియమింపబడిన తరువాత ఈ సమావేశము వాయిదా వేయబడినది.

బర్మాకు అధికారము దత్తచేయు విధానమునుగురించి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపుల జరుపుటకు థాకిన్ నూ ఆద్యర్యమున ఒక సాహర్ద్రసంఘము జూన్ 28 వ తేదీన లండన్ వెళ్లెను. ఆ సంప్రదింపులలో బర్మానాయకులకు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు ఏకీభావము కుదిరినది. బర్మాప్రతినిధి లండన్ లోను, బ్రిటిష్ ప్రతినిధి రంగూన్ లోను నియమింపబడుటగూడా జరిగినది.

జూలై 19 వ తేదీన ఆంగ్లాన్ ప్రభుత్వము హత్యచేయబడినవార్త బర్మాను విచారసముద్రములో ముంచినది. ఆంగ్లాన్ శత్రుత్వకులగు యూసా, బామాల్, కమ్యూనిస్టులు తీవ్రవ్యతిరేక ప్రచారమును సంవత్సరారంభమునుండి జరుపుచుండిరి. కమ్యూనిస్టుల ప్రోత్సాహముతో దేశమందంతటా దోడిదీటు జరుగుచునే యుండెను. యూసాను అంతమొందించవలెనని ఆంగ్లాన్ ప్రయత్నించినట్లును, ఆంగ్లాన్ సాక్షి అంత మొందించి ప్రభుత్వము తన హస్తగత మొనరించుకొనవలెనని యూసా ప్రయత్నించుచున్నట్లును వార్తలు వచ్చుచుండెను. ఆంగ్లాన్ హత్యకు యూసాయే కారణ మైనట్లు తరువాత ధృవపడినది. యూసా, బామాల్ సహా 800 ఆరెను చేయబడిరి. చాలామధువులు మాడి దొరికినవి. తరువాత జరిగిన విచారణలో యూసా నేరము రుజువైనది. ఆంగ్లాన్ ప్రభుత్వం కేసులములకు బర్మా స్వాతంత్ర్యము పొందిన ఆరురోజులకు అంత్యక్రియలు జరుపబడును.

రాజ్యాంగ చట్టము...

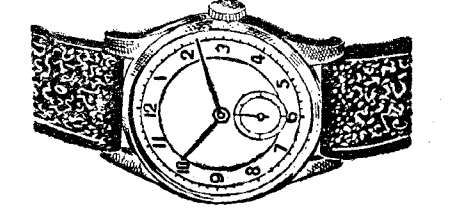
ఆంగ్లాన్ అనంతరము థాకిన్ నూ ప్రధానిగా మంత్రివర్గ మేర్పాటు చేయబడినది. దేశములో అల్లర్లు చెలరేగకుండా ఈ మంత్రివర్గము కట్టుదిట్టములు చేసినది. ప్రజాపక్షమై ఈమధ్యనే సమావేశమై రాజ్యాంగచట్టమును ఆమోదించినది. ఈ చట్టము ప్రకారము బర్మా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవును. బర్మాప్రభుత్వ వ్యవహారములు నిర్వహించుటకు రెండు శాసనసభలు ఎన్నుకొనబడును. దిగువ శాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధు లుండురు. ఎగువ శాసనసభలో అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత యవ్వ

బడును. ఈ సభలో అల్పసంఖ్యాకుల ప్రతినిధులే అధికముగా నుండురు. అందువలన అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులకు ప్రత్యేక రక్షణయుండును. ఈ సభ రఫ్యూక్ ఎగువశాసనసభను పోలివుండును. ఆయా అల్పసంఖ్యాకుల శ్రేయోభివృద్ధికి ప్రత్యేక మంత్రు లుండురు రెండుశాసనసభలూ కలసి బర్మా అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనును. ప్రభుత్వమును నిర్వహించుటకు, శాసనసభకు బాధ్యత వహించిన మంత్రివర్గ మేర్పాటు చేయబడును.

బర్మా : భారతదేశము...

స్వాతంత్ర్య సమరం లో వెనుకబడి వున్నట్లుండి, ఒక్కమారుగా బర్మా ముందంజ వేసినది. భారతదేశము అధినివేళ ప్రతిపత్తితోనే సంశృప్తి జెందినది; బర్మా వర్తవ్యతంత్రత సంపాదించుకున్నది. బర్మా స్వతంత్ర రాజ్యము కానున్న ఈ శుభసమయమున బర్మాకు మన హృదయపూర్వక అభినందనలు.

యుద్ధానికి పూర్వపు దరలకన్న తక్కువ

స్విస్ రకం. సరిగా టైంచూపును. ప్రతిదీ 8 ఏళ్లు గ్యారంటీ. రాళ్లు అమర్చబడినది. గుండ్రం లేక చతురం క్రొమియంకేసు దు. 20/8
" " మేలిరకం దు. 25/-
బల్ల వరుపు ఆకారం క్రొమియంకేసు దు. 30/-
" " మేలిరకం దు. 38/-
రోట్టగోట్ట (10 పం|| గ్యారంటీ) దు. 55/-
రెట్రాగ్యుల్టర్, టాను, లేక వంపుగలది
ట్రైట్ క్రొమియం కేసు దు. 42/-
రోట్టగోట్ట (10 పం|| గ్యారంటీ) దు. 60/-
15 రాళ్లు రోట్టగోట్ట దు. 90/-
రోట్టగోట్ట 15 రాళ్లు. దు. 75/-

అలూరం టైంపీసు

ధర దు. 20/-, దు. 22/- మేలిరకం దు. 28/-
పోస్టేజీ, ప్యాకింగు దు. 0-12-0

UNIVERSAL WATCH Co., (A.P)
Post Box No. 11401, Calcutta 6.

నెరసిన వెంట్రుకలబెషదము

రంగు పూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేద చికిత్స. తెల్లని. రంగును మార్చి కాళ్ళరకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు విచ్చును. గుణం కానిచో, ధబ్బు వాసను చేయబడును. తెలుపు కొంచెమైయుండిన రూ 2.8.0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3.8.0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0.0.

గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ విచ్చు బెషదము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan.)

సినిమా సమస్యలు :

ఫిలిం పరిశ్రమలో ప్రభుత్వ జోక్యం ఎంతవరకూ ఉండాలి?

పైకి కనిపించినట్లు 24 వ తేదీ సంచికలో "సినిమా మానిసి", సినిమా విషయక మయిన ఒక ముఖ్యపత్రికైన తమ ఆభిప్రాయాన్ని చెబుతున్నాయి. "భావస్వాతంత్ర్యానికి, పరిశ్రమభివృద్ధికి భంగంకలుగకుండా వుండేటట్లు ఫిలిం పరిశ్రమలో ప్రభుత్వం జోక్యం విషయమై ప్రభావాంకితంగా వుండాలి" అని చివరికి అంగీకరిస్తూ, ఈ పరిశ్రమలో ప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకోవడం, కేవలం, ప్రభుత్వ పరిశ్రమలో నేతలుగా వున్నవారికి మంచి చిత్రాలు నిర్మించడానికి తన భాగస్వామి కల్పించడమే నష్టం తమ ఆభిప్రాయాన్ని కచ్చితపరిచారు.

ముగ్ధంగా అతి ముఖ్యమయిన విషయం గురించి యిచ్చుట వచ్చించడానికి, పూర్ణభావంతో, తన అవకాశం ఉండవలసి తలుస్తూ, అయినప్పటికీ కొంతవరకయినా తరచుచూడాలి.

ఇతర దేశాలలోని, అనగా సినిమా పరిశ్రమకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చిన అమెరికా వగైరా దేశాలలో తరచురయిన చిత్రాలలో మన చిత్రాలు పోల్చిచూస్తే టెక్నికల్ గా మన చిత్రాలు సూక్ష్మమయిన అయితే ప్రతిభ తరచు కళావిహీనంగా కనిపిస్తూ యనడంలో అతిశయోక్తిలేదు. ఈ పరిస్థితుల కొరతలను పరిశీలించడం నేటి కొన్ని పుటలు పట్టుకుంది.

ప్రపంచంలో నేడు అత్యుత్తమచిత్రాలు నిర్మిస్తున్నది రెండు దేశాలు: అమెరికా, రష్యా. కారణాంతరాలవలన రష్యా చిత్రాలు మనదేశంలో తక్కువగా ప్రదర్శితమవుతున్నాయి. అమెరికా చిత్రాల ప్రదర్శనకు మాత్రం విరామం లేదు. ఈ రెండు దేశాల చిత్రాలకు అత్యుత్తమ శ్రేణి చెందిన వంటే ఎవరికీ అభ్యంతరం వుండదు. కథాసమృద్ధి అయినా దేశపరిచితులను బట్టి విపరీతమైన లాభం పుట్టి టెక్నికల్ గా రెండు దేశాలూ సమత్వముగా తమ చిత్రాల్ని నిర్మిస్తున్నాయి.

అయితే అమెరికాలో చిత్రనిర్మాణం ప్రతి యితరపరిశ్రమలతో ప్రభుత్వంచే సహజమైన ప్రయత్నమిస్తుంది. ఇందులోనే వుంది. కాని రష్యాదేశపు రాజ్యాంగం ప్రపంచంలో యితర దేశాలలోకంటే అమెరికాలోని దేశాన్నికంటే అధికమైన అధికారాన్ని అనుమించి వుండడంవల్ల, అప్పటి ఫిలిం పరిశ్రమకు యే యితర దేశాలలోకంటే కాకుండా ప్రభుత్వంచేనే సహజమవుతుంది. ఈ పరిశ్రమ యే రెండు దేశాలలో, ఒక దేశంలో ప్రభుత్వంచేత, ఒక దేశంలో ప్రైవేటుసంస్థల చేత నిర్వహించబడుతూ వచ్చినప్పటికీ సమగ్ర ఆభివృద్ధిచెందింది. ఇది ఉదాహరణగా, పరిశ్రమ ఈ రెండువిధాలలో ఏ ప్రకారం సమర్థవంతమై టికి సరియైనమాధ్యమ అనుమరింపబడినప్పుడు ఆభివృద్ధికి అలంకం లేదని తేలుతెలుస్తుంది. అయితే యీ రెండు పద్ధతులూ ఏది అనుమరించినందు వలన మనకు ఎక్కువ లాభ కరమో అనే విషయాన్ని చర్చించడానికి ఆరంభిస్తే పెద్ద రాజకీయమందలాగే దగ్గరినికొస్తాయి. ముక్తమగా చెప్పాలంటే, సంయుక్త కృషివల్ల నిర్మితమయ్యే చిత్రాలవల్ల వచ్చే ఆదాయం ఏ ఒక కృషిచేట్లానో, లేక ఏకాద్రి స్వల్ప సంఖ్యాపూరిత ధనికులమధ్యకేంద్రమయ్యేట్లానో వడకంటే ప్రజాప్రభుత్వ భావాలలో చేరితే అపారప్రజాప్రయోగానికి అది ఉపకరించడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంటుంది.

ప్రభుత్వం యీపరిశ్రమలో జోక్యం కల్పించుకొనేవిషయంలో "సి.మా."కి కొన్ని వింత అభ్యంతరాలున్నాయి. అయినా ఉపాధిపథంలో సినిమా పరిశ్రమ "ఇతర పరిశ్రమల మాదిరిగా విత్యాగపర పదాధారణ ఉత్పత్తి చేసేది కాదు." ఈ వాక్యం తిరిచి చూస్తే నిత్యవసర వస్తువుల వుత్పత్తి చేసే పరిశ్రమలలో ప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకోవడం "సినిమామానిసికి" అంగీకారమైనట్లు దౌర్భాగ్యమౌతుంది. మానవునికి తిండి, నిద్ర అత్యవసరము అయిన వస్తువులన్నీ మాట వాస్తవం. కాని కాల

సి. సి. తారా మ

గతిని పటిమావహని కనిపిస్తూ అవసరములకు అనుగుణ్యంగా వుంటాయని ఒప్పుకోవాలి. పల్లతోయి కునేవుల్ల దగ్గరకుచే, స్వావసరములలో కిరీర సూలిన్యాన్ని వదిలించుకునేందుకు పబ్లికరకూ గాదు నిత్యావసరాలలో జమే. ఒకప్పుడు మానవుడు కేవలం పచ్చికూరగాయలు, పచ్చిసాంసం తిని వుండేవాడు. కాని నేడు అతిమధ్యగా వంశివంతువులే అతనికి నిత్యావసరం. అదాను వాటిమనవు ఆకులతో మానవుడు కప్పుకొనే వాగు. నేడు మిల్లులలో తయారయిన బట్ట అత్యవసరం. ఒకప్పుడు మిశ్రపదార్థాలుగా పరిగణింపబడిన వస్తువులు కాలగతి సమసిరింగి అవసరమయిన వస్తువులు. పగలంతా గాడిదలాగా పనిచేసే కార్మికునికి, కర్షకునికి, బ్యాంకు గుమాస్తాకు, స్వచ్ఛందాదులయిన అధికారిక అనేక యితర కృషికులూ అన్యాయంతో, నేడ దీప్తి, ప్రసాదరసితమైన కనిపించు ఉల్లాసం వచ్చే "సినిమా" అవసరమయిన దనదానికి ఎవరికీ గాని అభ్యంతరం వుండకూడదు. అట్టి సందర్భంలో సినిమా పరిశ్రమలో ప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకోవడానికి అభ్యంతరం వుండకూడదు గదా!

సినిమా సాహిత్యం పోల్చి, అందులో ప్రభుత్వం జోక్యం కల్పించుకున్నట్లుంటే "ప్రతిభావృద్ధిమయ, వాంఛితరక్షణలూ అక్కరకే రాకుండా పోతాయి" అని సినిమా మానిసి వ్యసనం. సాహిత్యమైనపు అందు బాటులో లేని సాహిత్యంతో సినిమాను పరిపూర్ణి ఏ కొద్దియైన అతిశయోక్తికానివివృత ధనికులచేతుల్లోనే ఆపరిశ్రమను పనిచేయునడమంతట అన్యాయమైన వాదన లేక వుండదు.

"ఫిల్మ్స్ తీయి తిచ్చేయి" కేవలం సాధారణ నాణ్యతతోనే అందుకు పూనుకోరు. ఏమైనా కళాభివృద్ధిమయైనా లేనిదే ఈ పరిశ్రమలోనికి రాదు" అని సినిమామానిసి తెలియపరచారు. ఈయర్థము నయినా వీరు గ్రహించడం వుంటుంది. అయితే యీకూడా ప్రభుత్వం ఈ పరిశ్రమలో జోక్యం కల్పించుకోకుండా నడచుకొని ఒక హెజువుగా నిరూపించ ప్రయత్నించడం కేవలం వితర్క ముగించకమానదు. అధింగా ధర్మావ్యవస్థ, కించిత కళాభివృద్ధి శ్రేణి మొగలాయీలలో ఎక్కువ కనిపించడం వల్లనే వారిమీద హెజుత వివ్యాసంభూత కలగడానికి హేతు వన్న యధార్థం "సినిమా మానిసి" ఏ ముగించదు!

అయితే, మన ప్రభుత్వం చేసే ఫిలిం పరిశ్రమలో జోక్యం కలిగించుకోగలదా? అన్న సంగతి ఆలోచించాలి. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినది లగాయకు నేటివరకూ పంజాబు కల్కత్తా ముంబైలగాగల పెద్ద ఆలంకారాలు అద్భుతమై, ఉత్సాహాన్ని ఆభివృద్ధి చేశారు నిర్వహిస్తారు. పెగా, విజాతీయ ప్రభుత్వం వికేచిత్వం తుప్పుపట్టిన యీ నవాబు పరిపాలనా యంత్రాన్ని నేటియన ప్రభుత్వం నడుపుతూ రామసి వచ్చింది. తుప్పు వదిలించి, చేసేభాగములు మార్చి బాగా నూన పట్టిచేసేగాని అది సరిగా ఉపకరించదు. పెద్ద అడ్డంకులు తీరనంతే ప్రభుత్వం ఈ పరిమందుగా చేసి దేశంలోని అన్ని ముఖ్యపరిశ్రమల క్రమేణా తన ఆధీనం చేసుకుంటే సర్వతోముఖ ప్రభుత్వానికి దేశ సామ్రాజ్యంకి పూర్తి అవకాశాలు వుంటాయి. అల్పసంఖ్యాకులయిన స్వాధీనమయిన యజమానులకు ప్రజలను విడదీసేటేకం చేత ప్రజాప్రభుత్వమే పరిశ్రమలను సమర్థవంతం చేసుకుని ప్రజాస్వామికి సర్వతోముఖప్రయత్నం చేయడం అత్యవసరమయినది. "నిర్మాతలు తమ బాధ్యతలను గుర్తించేటట్లు చేయడానికి తన విధి నిషేధాలు పెట్టచ్చు" అని సినిమా మానిసి యింకొక సలహాయచ్చారు. లాభదాయకమైన పరిశ్రమను సర్వోపయోగింప మూలకారణంగా గల కృత్రిమ సంస్థల చేతులలో వదిలి విధి

పిన్ని-బాబాయి

(11 వ పేజీ తరువాయి)

దాన్లో అడుగట్టలేదు. తన భావాల్లో తనకి పిల్లలు జీవితంలోనే అక్కరలేదు. ద్వేషించేవాడు. అల్లాంటివాడు, ఇప్పుడో నలుగురు బిడ్డలు తనకి. కాలం ఎల్లా గడుస్తుందో అన్న తలంపైనా లేకుండా గడిచేస్తున్నారు. 'బాబాయి' అని పిలుస్తారు. ఆడుతున్నారు. వాళ్ళకి తన బానిసగా కట్టేసుకుంటున్నారు. ఈ నాడు వాళ్ళంటే ఏదో నూత్నమైన జాతి, ప్రేమ, అనుభూతి, కల్గింది. అదే ప్రపంచంలోకికాళ్ళెత్తివచ్చింది.

ప్రస్తుత వాళ్ళతోకలిసి కాఫీ త్రాగితేనే కాని త్రాగినట్లు వుండేకాదు. వాళ్ళ సహపాక్షి భోజనం చేస్తేనే కాని అన్నం తినితినే అనిపించటంలేదు. సాయంత్రం వాళ్ళతో పికారుకు వెళ్ళి కబుర్లు చెప్పితేనే కాని, జీవించి వున్నట్లే తట్టు. అఖరకు వాళ్ళంతా, ఆ ప్రకృతిలో మెరుచి నిద్రపోయేవారు నిద్రయినా వచ్చేకాదు....

'బాబాయి' ఎంత చక్కగా పిలుస్తారు, కాకమ్యూథ వాడు ఎంతబాగా చెబుతాడు, తనూ కళ్ళు చెప్పినప్పుడు విపంచిలో ఉంటాడో.

లక్ష్మీ! భూపకం వచ్చేది. అప్పటి పరిస్థితుల్లో పిల్లలు అంటేనే ద్వేషించడం అనే భావన చెడుగా తలంచడంలానే పడుతుంది. ఇప్పుడో... ఈ మారిన పరిస్థితుల్లో, వాళ్ళే ఏదో వైత్యాం, జీవం, జీవితంలో పోసిరు. ఈ జీవనం ఇలా వుంటుంది దని తెలియని పశుస్థితిలోనే లక్ష్మీ గాయంచేసేడు.

"వాణ్ణి! మక్కలు 'నా పిల్లలు కోసమైన' కేపుకు రెండు రోజులు ఆయుగాయం ఇస్తాడేమో అని ఆశిస్తున్నా... ఓ వెళ్ళ... నేనే... నా పిల్లిని నవ్వు చూస్తావుకా?" స్త్రీ వ్యాయం ఇల్లా, ఇంతగా ఆశిస్తూ త్యాగం చెయ్యడానికి సంసిద్ధమై కూర్చుంటుందా?...

లక్ష్మీకూడా ఇదే అనిచి, అందులోనే నిలిపివేయడం ఉండని... తన్నీ... తుమిస్తుందా? ఈ హృదయం గర్జించి, పతన సామ్రాజ్యాల పునః ప్రతిష్ఠకు తన ఆ తుంత్యంతో, ఆ ప్రేమతో ఆరాధనతో స్వీకరిస్తుందా?

లక్ష్మీ తలచుకోకుండానే వుండకేక పోయేడు ప్రతిమమంతానూ భూపకంవచ్చే, పంచారం అన్నది ఏమిటో ఒక్క స్త్రీయే - రంధ్రం చెప్పగలరు అన్న భావం కోసం రోజూ నిద్రనిచ్చేది కాదు. ప్రతీక్షణం లక్ష్మీకోసం వెలితి పుట్టే చేసేది.

లక్ష్మీ తిని తుమించి, తిరిగి స్వీకరించుదా? అఖరకు అయ్య కోసమైనా, కనీసం ఈ నోరు ముక్కు తెలియని పిల్లల కోసమైనా...

ఆరోజున అయ్య ఆశించింది. "నువ్వ ప్రాసిన ఆ పిల్ల వెళ్ళుతుందా?"

ఏం చెప్పాలో తెలియకనే ఉత్తరం వ్రాసేడు... "నన్ను దాగలేదు. కనీసం తుమిస్తూ ఒక్క అదినారం అయినా నన్ను చూడాలి. రమ్మన మని" సంతోషావలతతోనే పంపేడు...

రెండురోజులు... లక్ష్మీ తుమించి వస్తుందా రాదా? మధనపడతాడు. ఒకనందని హృదయం తరంగాల్లో వీర్వద్య భావన చెప్పేది. "నా బాబాయి ఈ మానవ జీవితపు చెరుగంతా నిలబెట్టేది. ఆ మర్నానే బాగవదే కళ్ళు కాయలు కాస్తే ఎదురు చూచేడు..."

అదినారం... పన్నెండూ... రెండూ... మూడు... ఆరు... ఎనిమిది... ఘంటలు వెళ్ళిపోగాయి. చెప్పడైతే ఉలిక్కిపడి సావిత్రికి వచ్చేడు.

నిషేధాలు పెట్టితే పేరేదీ లంచగొంపితనం. విషపు పువ్వును మొగ్గగానే త్రొచివేయడం శ్రేయస్కరం.

నూట ఎనిమిది సంతకాలుగా ప్రభుత్వం వైపు అనుమానంతో చూస్తున్నప్పుడు ప్రజ, అసామర్థ్యం నమ్మకంతో నేడు చూడలేక పోవచ్చు. కాని విద్యాగంతు:యన బుద్ధిమంతులయినా దృఢభాన్ని త్వరగా మార్చుకోవలసిన అగత్యం నేడు ఎంతగా నయినా వుంది.

"చిత్రకళావిశారద" బిరుదంతో నన్యాయపట్ల తెనాలి వాస్తవ్యులు శ్రీ గొలి శేషయ్యగారు.

"అబ్బాయి... అఖర దాన్నికాస్తం అన్నం పెట్టన్న... నవ్వుచెడితేనేగాని తిననని మారాం జేస్తోంది" ...వచ్చేడు. విభిన్న భావాల్లోనే మరపులో కలిపాడు... "లక్ష్మీగాలేదు... కాదు... తన్ను ఎందుకు తుమిస్తుంది?" దుఃఖం కుదులుకుంటోంది... ఎందుకు ప్రతికి ఉన్నానా అని నిరాశ పెడుతోంది. 'బాబాయి... అన్యమృ... వంకాయకూర బాగా చేసింది', పెద్దాడు అంటున్నాడు.

'బాబాయి'... తన బిడ్డలు కాదు... వాళ్ళే ఉంటే 'నాన్నా' అనేవారు. చేతులు రా, పాపిష్టి తలంపుల్లో ఆ సింహాసనమండి త్రొయింపబడతాడు. ఈ తగిలించుకున్నాడు. ఇప్పుడు ఈ నలుగులూ... ఈ నిరాశ జీవితంలో... జోళ్ళకుకే అయి మారుతున్నాడు... కాని తన రక్తం, తన పోలిక పంచుకుని... లక్ష్మీ...! కళ్ళుపూల నీళ్ళు తిగేయ...

"ఏం రా! నాయనా... ఇంట్లో ఏమైనా పకిం?" అక్కరలోనే తుడుచుకుంటున్న రాజాని అడిగింది.

'శదు' హృదయమే దెక్క కట్టింది... బాధలో తన ఇంకా ఎందుకు బ్రతుకుతున్నాడో కూడా తెలియలేదు... ప్రపంచమే చచ్చి పోయింది... లేచాడు. ఆశ్చర్యంలో తల్లి అచేతనంగానే అయ్యింది.

నీళ్ళు కాగకున్నా కళ్ళతోనే సావిత్రికి వచ్చేడు. ఏడుపు వస్తోంది. తన వైశిష్ట్యం కువిలిస్తోంది... గుమ్మం దాటుతుంటానే... "ననుస్కారమండీ" -

ఉలిక్కి పడ్డాడు. ఆశ్చర్యంతోనే లక్ష్మీ... నవ్వా? "

నవ్వింది... ఏమో... ముప్పోయే... పిల్లలు అక్కర లేదని... నన్ను బిడ్డలకు తండ్రులైన వారు కాబోలు..."

దగ్గర నా ఒక్కానే... 'తుమిం'... నోరు మూసే న్నానే... లోపల్కి వెయ్యింట్లో నడిపించింది... వంటింటి దగ్గరికి వెళ్ళి... 'అమ్మా... లక్ష్మీ వచ్చిందే...'. ఆ శబ్దంలో తుంబురులు మేలి వింపెరు...

"ఏది నాయనా" కళ్ళతోడు సరళించుకుంటానే చూచింది... 'మా తల్లీ' అని లోపలే అనకుంది.

గల్లరు పిల్లలూ తెల్లదోయే గుడ్డప్పించేరు. 'దెయ్యం చేసి...' 'ఎవరు బాబాయి...' పెద్దనాడన్నాడు.

పొట్ల పువ్వులూ చిరునవ్వుతో చూచి... "నీ పిల్లి..." అంతా ఒక్కసారి 'పిన్ని' అనకున్నారు.

హాం | పింటింగు పాకెట్ ప్రెస్సు

పేరు, అడ్రెసు, పుత్రులు, కరపత్రం, ప్రోగ్రాములు కేవలం నవాయం కో అద్దమొకవస్తువు. ప్రతి కలలో వుండవలెను. ఖరీదైనం 91 రూ/12/- అ; నెం. 92 రూ 2/- అ; పైవర్త 28/- రూ. ప్రతి మెడ రూ 3/- అ; ప్యాకింగు ఖాస్తా 14 అణా. ప్రతి అర్డర్లో ఒక ప్యాక్స్ బొమ్మం చేతిగడియారం, ఒకలెట, ఉచితం.

VICTORIA WATCH CO., (X)
Pos Box No. 12216, Calcutta 5.

యథాతథపు ఒడంబడిక రద్దయిపోగానే సర్వస్వతంత్రత ప్రకటించుకొనుటకు నిజాం సన్నాహాలు

హైదరాబాద్ సంస్థానం భారత యూనియన్ యథాతథపు ఒడంబడిక చేసుకోవటం చాలమందికి సంతోష కలిగించినది. భారత యూనియన్ లో జేరిపోవటంకన్న గత్యంతరంలేదని నిజాం గ్రహించినాడు గాని మజ్లిస్ మార్గస్థమునకు భయపడి, బహిరంగముగా ఆ పని చేయలేక పోయినాడనీ, ఈ సంవత్సరము లోగానే మజ్లిస్ ను బలపరచుకొని, భారత యూనియన్ లో జేరటకు నిజాం ప్రయత్నించగలడనీ ఆశావాదులు భావించిరి. హైదరాబాద్ భారత యూనియన్ ల భవిష్యత్తుపంధాలు ఈ ఒడంబడిక అమలుజరిగే విధముకేసినే ఎక్కువగా ఆధారపడి వుండునని ఉభయ పక్షములు గ్రహించియున్నారు. కాని యథాతథపు ఒడంబడికను నిజాం వేరొక విధమున అర్థము చేసుకొన్నాడు. ఇతర సంస్థానములన్నీ ఆధికారదళాలు ప్రభుత్వముపై సంతకముజేసి భారత యూనియన్ లో జేరిపోయినా, మూత్రరీత్యా తనకుగల హక్కు, తన సంస్థానపు విస్తీర్ణము, తన మతము, తన ధనము, ఆ సంస్థానములో అల్ప సంఖ్యాకుల మార్గము, ఆధిక సంఖ్యాకుల నిస్సహాయత, ఆ సైన్యము, సాధన సంపత్తులను పూర్తిగా ఎరిగివున్న భారత యూనియన్, ఇట్లయివున్న లేకపోయినా చివరకు తన సంస్థానము సర్వస్వతంత్రముగా నుండుటకు అంగీకరించక తప్పదని, దేశభజన కంగీకరించినట్లే, గ్రహించునని భ్రమపడినాడు. తూర్పు, పడమరల పాకిస్తాన్, ఉత్తరదక్షిణముల హిమాలయపర్వతములు, సర్వస్వతంత్ర నిజాంరాజ్యముల మధ్యనున్న హిందూప్రజలను మరొక్కవారు మహమ్మదీయపరిపాలనలోనికి గొని రావలెనని పాకిస్తాన్ ముస్లింలతోపాటు, నిజాంకూడ పగటికలలు కంటుండవచ్చును. యథాతథపు ఒడంబడిక రద్దయిపోగానే సర్వస్వతంత్రము ప్రకటించుకొనుటకు, అవసరమైతే అందుకొరకు యద్ధముచేయుటకు, సర్వప్రయత్నములుచేయుటకు ఈ సంవత్సర కాలమును సదుపయోగపరచుకొనవచ్చునను ఆశతోనే నిజాం ఈ ఒడంబడికకు అంగీకరించినట్లున్నది. యథాతథపు ఒడంబడిక జరిగినతరువాత హైదరాబాద్ సంస్థానములో జరుగుచున్న క్రొవరకములు ఈ మాటలకు ప్రబలసాక్ష్యము నిస్తున్నవి.

ప్రజాస్వామ్యమునకు సిగ్గుచేటు...
భారత యూనియన్ లో యథాతథపు ఒడంబడిక చేసుకొనునప్పుడు తన సంస్థానములో బాధ్యతాయత ప్రభుత్వమును స్థాపింపవచ్చు వానికే నిజాం సరిపించినాడు. కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి ఫఖుల్ ను విడుదలజేసి వారితో మంతనములు జరిపించినాడు. కాని ఆయన చేస్తన్న ప్రతిపాదనలు ఆత్యగౌరవమున్న అహింసావాది ఎవ్వరూ అంగీకరింపజాలడు. నూటికి 10 వంతులన్న ముస్లింలు నూటికి 90 వంతులన్న హిందువులతో సరిసమాన ప్రాతినిధ్యము కలిగి యుండవలె ననుట ప్రజాస్వామ్య మూత్రములకు సిగ్గుచేటు. సంస్థాన ప్రభుత్వములో జేరుటకు ప్రజా ప్రతినిధులు సమ్మతించలేదు. మితవాద పక్షమున 'అభ్యుదయ పక్షము' కూడ ప్రభుత్వములో జేరుటకు యిష్టపడనందున పింగళి వెంకట్రామరాజు ఆ పక్షమునుండి రాజీనామా నిచ్చి, నిజాంచే ఉపప్రధానిగా నామినేట్ చేయించుచున్నాడు. ఈ నడమంత్రపు పదవులకు వ్యామోహ పడిపోవునొక వాడులు మరి కొందరు సంతృప్తి పరచబడిరి. ఆయనను ముస్లింలు హిందువులకన్న ఎక్కువమంది మెచ్చుతరి. కాంగ్రెస్ నేతలు జైల్లోనే ఉన్నచుండిరి. ఇది నిజాం ప్రజాభీష్ట పాలనమ!

**ముస్లింలకు భయమా?...
సంస్థానములో బాధ్యతాయత ప్రభుత్వమును స్థాపించినా ఇన్నాళ్ళుగా తామక్రమించుకునివున్న ప్రభావదళములు తామ**

వదలు కొనవలసి వచ్చునని ముస్లింలు భయపడుచున్నారు. సంస్థానములో ఉద్యోగములలో ముస్లింలు అత్యధిక స్థానము లాక్రమించివున్నారు. వారికి ఇతర విషయములలో కూడ అనేక ప్రత్యేక హక్కులు లభించి అవి తమకు అసమంజసముగా లభించినవి ముస్లింలకు తెలియును. అట్టివానిని నిలబెట్టుకొనుటకు అధిక సంఖ్యాకులను పీడించుట, అణగారోక్కుట సరియైన మార్గముకాదు. తమ ప్రత్యేక పరిస్థితులను నివేదించుకుని, తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలసిందని కోరినా స్వామిజీగారి, సంస్థాన కాంగ్రెస్ గాని కాదనరు. ఇట్టి దుష్ప్రభావము ద్వారా ముస్లింలు తమ వివాదమునకు తామే దారి తీసుకుంటున్నారు.

గ్రామనీమలలో గూండాలు విహారాలు
తన ప్రజలతో అత్యధిక సఖ్యాతము భారత యూనియన్ లో జేరిపోలెనని అభిప్రాయపడ్డ రని నిజాంకు తెలుసును. కాని నయముననో, భయముననో వారిని లొంగదీయవలెనని మజ్లిస్ సహాయంతో నిజాం పోలీసులు శాయశక్తు కృషి చేస్తున్నారు. సంస్థాన కాంగ్రెస్ ఆదేశం ప్రకారం లెబ్ ధాన్యం వస్తుజెప్పటానికి ప్రజలు నిరాకరించారు. ఇది అడుగుగా తీసుకుని ప్రజలలో నోరన్నవారిసెల్ల బాధించుటకు నిజాం పోలీసుకాళ్ళు పూనుకున్నది. తోటివానవులపట్ల ఎంత ఘోరముగా ప్రవర్తించవచ్చునో, జర్మన్ నాజీలకు హైదరాబాద్ ముస్లింలు పాఠములు చెప్పగల సముదాయని రుజువు చేసుకున్నారు. ఈ బాధలకు తాళజాలక అచ్చటచ్చట ప్రజలు తిరుగుబడి, పోరాటము సాగిస్తున్నారు. ఈ ప్రతిఘటన తీవ్రతరమైనగాని నిజాంకు తన తప్పు తెలిసిరాదు. సంవత్సరముంతను చెమటాద్రి రైతులు పండించుకొన్న ధాన్యమును గూండాలు చాలచోట్ల నాశము చేసినారు. కాని ప్రభుత్వమునకు మాత్రము స్వల్ప మొత్తము ధాన్యమే లభించినది. అందువలన ఆధికపరయిచ్చి, దొంగచాటుగా వర్తకులవద్ద నిజాం ప్రభుత్వము ధాన్యము కొంటున్నది. ప్రభుత్వముపట్ల ప్రజలకెంత విశ్వాస మున్నదో యీ సంఘటన మే రుజువు చేయగలదు.

పైనిక శిక్షణ సన్నాహాలు:
మందుగుండు సామగ్రి సంపాదన
తన సర్వ స్వతంత్రతను స్థాపించు కొనుటకు భారత యూనియన్ లో యద్ధము జేయుట కైనను నిజాం వెనుదీయునట్లు లేదు. హైదరాబాద్ నగరం పైకి కేంద్రముగా నున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. నగరంలో 5, 6 చోట్ల ప్రతిదినము ముస్లింలకు పైనిక శిక్షణ యివ్వబడుతున్నది. నిజాం సైన్యములోని ఉద్యోగులకే ఇక్కడ శిక్షణ యిస్తున్నారు. కైఫిర్, చిన్న చిన్న తుపాకులు, వందు గుండు సామగ్రి తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీలు హైదరాబాద్ లో కొంతగా చాలా స్థాపింప జడిసవి. హైదరాబాద్ పట్టణమునుండి లారీలలో ఆయుధములు, ఆయుధ సామగ్రి జిల్లా కేంద్రములకు ప్రవాహముగా పంపుచున్నారు. కరాచీ రేవులో నిజాంకు ఒక నౌకాకేంద్రము యివ్వబడినది. పాకిస్తాన్ మంత్రివర్గంలో ఆర్మికాళి మంత్రిగా పనిచేస్తున్న గులాం ముహమ్మద్ (కాయన ఇదివరకు నిజాంకు మంత్రిగా వుండెను.) ఈమధ్య హైదరాబాద్ కచ్చి మంతనాలు జరిపినట్లున్నది. పాకిస్తాన్ రేపిగా భారత యూనియన్ ను నిందిస్తూ దిండినూ ప్రసారం చేస్తున్న వార్తలు హైదరాబాద్ పట్టణంలో అమితంగా ప్రచారం చేయబడుతున్నవి. యథాతథపు ఒడంబడికను విరసిస్తూనూ, ఆ ఒడంబడిక మరకుల పాలనవలన హైదరాబాద్

సంస్థానమునకు హాని కలుగునని వ్రాస్తూనూ 'ఖురానీదున్యా', 'పహుం', 'ముమ్మికతో' మొదలైన ఉరుమాపత్రికలు విమత్రచారం సాగిస్తున్నవి. సంస్థానవార్తలను యథార్థంగా ప్రచురించే పత్రికలు నిషేధింపబడుతున్నవి. నిజాంపై హత్యాప్రయత్నముకూడ మజ్లిస్ అధ్యక్షుని ముస్లిం జరిపి తాను హిందువునని చెప్పుకొన్నట్లు కూడ తెలుస్తున్నది. యథాతథపు ఒడంబడికను సక్రమంగా అమలుజరుపుటకు నిజాంకు యింతకన్న సక్రమవిధానము కనపడలేదు!

భారత నాణెములపై నిషేధం...
భారత యూనియన్ కు హైదరాబాద్ కు ఒడంబడికతప్ప వేరే సంబంధ మేమియు లేదనీ, భారత యూనియన్ లో తమ కొక పరాయిదేశ మని ప్రజలు భావించినచో తన పంతము చాలవరకు నెట్టనని నిజాం ఆశ. భారతదేశపు నాణెములు సంస్థానములో అనాదిలోనుండి చలామణిలో నున్నవి. భారత యూనియన్ నాణెములు చలామణిలోనుండుట తన దేశ సర్వస్వతంత్రతకు భంగమని నిజాం భావించినాడు. రెండు పరాయి దేశముల నాణెములు వివిధముగా మారకమగునో అదేవిధముగా తన హాళీ నాణెములు భారత దేశపు రూపాయిలో మారకము జరుగవలెననీ, భారతదేశపు నాణెములు తన దేశములో చలామణి కాకూడదనీ నిజాం ఒక ఫర్మానా జారీ

చేశాడు. ఈ శాసనం సక్రమంగా అమలుజరిగినతరువాత, తన దేశంలోని స్టేట్ బ్యాంకును కేంద్రబ్యాంకుగా మార్చి, భారతదేశ నాణెములతో మారకపువిధానమును నిజాం స్వచ్ఛందమునట, ఈ చర్యవ్యాసా తన సంస్థానము పరాయిదేశమని భారత ప్రభుత్వమునకు, ప్రపంచమునకు రుజువుచేయవచ్చునని నిజాం ఆశయును. ఒకసెలలోకాలేనా గడవని యథాతథపు ఒడంబడికకు ఈ చర్య కేవలము విరుద్ధము. ఆస్తులు 15 వ తేదీకి పూర్వములులోనన్న ఏర్పాట్లు యథాతథముగా నుండవలెనన్న మరకు యిండు మూలమున భగ్గుమొనరింపబడినది. హైదరాబాద్ వాస్తవ్యులలో చాలమంది భారత నాణెముల వాడుకకు అలవాటుపడివున్నారు. అట్టివారి బ్యాంకు ఖాతాలన్నీ యునున నాణెములలోనే వున్నవి. అట్టి ఖాతాలకు ఏ అటంకము వుండదని నిజాం ప్రకటనలో వున్నది. కాని ఇది వాస్తవముకాదు. అట్టివారు బ్యాంకునకు సామ్మవుచ్చు కొనగానే, నిజాం నాణెములలోనికి మార్పుకొనక పోయినచో వారు అపరాధు లగుదురు. భారత యూనియన్ తపాలా అఫీసులవద్ద భారత నాణెములే చలామణి కావచ్చునని నిజాం అంగీకరించినాడు. కాని ఇదికూడ అచరణ సాధ్యముకాదు. తనతో సంప్రదించనైన సంప్రదించక నిజాం చేసిన ఈ చర్యను భారత ప్రభుత్వము నిరసించి మానదు. ఈ ఫర్మానా ఉపసంహరింపబడునట్లు భారత ప్రభుత్వము చర్య తీసుకొనవలెను నిజాంలో భారత ప్రతినిధిగా నియమింపబడిన బి. కె. యం. మునీగారు ఈ విషయమై ప్రథమముగా కృషి చేయవలెను.

నిజాం పోలీసుల అత్యాచారములను ప్రజలు ప్రతిఘటించుచునే యున్నారు. చాలచోట్ల సుంకములు వసూలుచేయు నాకాలను ప్రజలు వశపరచుకొని, నాశనం చేస్తున్నారు. గ్రామాద్యోగుల దివరాలను ప్రజలు దగ్ధంచేసి వేస్తున్నారు. గ్రామాద్యోగులు చాలచోట్ల రాజీనామా లిస్తున్నారు. కాని ప్రజాప్రతిఘటన, ప్రజా పోరాటం ఇంతకన్న ఎక్కువ తీవ్రముగా జరుగవలెను. పన్నుల నిరాకరణకు సంస్థాన కాంగ్రెస్ నిర్ణయించినది. ఇది జయ ప్రదముగా అమలు జరుగవలెను. భారత యూనియన్ ప్రజలు తమ సోదరులకు తోడ్పడి నిజాం నిరంకుశత్వమును నాశనము చేయుటకు తోడ్పడవలెను. ఆయుధముల సరఫరా చేయమని నిజాం అడిగినచో, సంస్థాన ఆంతరంగిక పరిస్థితులు చక్కబడినగాని అట్టివి జరుగదని భారత ప్రభుత్వము చెప్పవలెను; నిజాం ఆంతరంగిక పరిస్థితుల వలన భారత యూనియన్ కాంతికి భంగం ఏర్పడునని తోచిన సంస్థానము అక్రమింప బడునని నిజాంకు తెలియజేయ వలెను. సర్వతంత్ర భారత పునోద్భవనికి నిజామను అటంకము ఎంత త్వరలో తొలగించిన అతే మంచిది.

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర

కర్త: కళాప్రపూర్ణ కీ. శే. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు.
పరిశోధితరచి, సంగ్రహరూపంలో సాదించిన సమగ్రపరిశోధన.
మయ్యంపై వాఙ్మయ చరిత్రకు విశుద్ధదర్శనం.
పాఠచరిత్రల సన్నిహితుల అవలంకనచేసి, సరిగా సమన్వయించి
క్రొడీకరించిన నిఘంటువ చరిత్ర.
కాశీనాథుని వాటిలోనూ అత్యుత్కృష్టరూపంలో ఉండిఉండి, నన్నయ
గణపతి అని ఒక్క ఉత్తమ దివ్యకారంతో కలుగజేసి, నానాటికి నవనవో
జ్వలంగా వికసింపచిన సున వాఙ్మయం పోయిన కలుషాకాండలను పోడిమితో
చూపెట్టబడిన ఉత్తమోత్తమగ్రంథము.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,
వల 2 రూపాయలు. ప్రచురణావధి 212, మద్రాసు ప్రపాలాఖర్చులు 0-6-0.

కాశ్మీర్ సమస్యను పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం ప్రధానమంత్రి అధ్యక్షునికి తన ప్రతినిధియైన ఫిల్డెర్వా రా ఆందజేసిన ఫిర్యాదును, బిక్రూరాజ్యమితి కార్యాలయం బహిరంగం చేసింది. బిక్రూరాజ్యమితి ప్రజాతికాని 35 నిబంధనలను సరిచించి, అంతర్జాతీయ శాంతిభద్రతలకు ముప్పు తెచ్చి పెట్టగల పరిస్థితి యేదైనా సంభవించినట్లయితే, యీ పరిస్థితియేనభ్యుత్పన్నమైనా భద్రతామండలికి దృష్టికి తేగల అవకాశమున్నదని, భారత ప్రభుత్వం భద్రతామండలికి అందజేసిన ఫిర్యాదును సూచించబడింది. ఈ ఫిర్యాదులో యింకా యీదివరకు విషయాలన్నాయి. “భారతదేశానికి పాకిస్తాన్ ముగ్ధ యిప్పటికంటే పరిస్థితి ఏర్పడింది. జమ్మూ కాశ్మీర్ లపై తాము సాగిస్తున్న దండయాత్రకు, పాకిస్తాన్ పాఠశాల, పాకిస్తాన్ భూభాగాన్నింటి ఉన్న ప్రదేశాన్ని కొండజాతుల పాకిస్తాన్ సహాయాన్ని పొందుతుండడంతో యీ ప్రసంగమయిస్తున్న పరిస్థితి యేర్పడింది. భారత ప్రభుత్వ ఫిర్యాదులో ముఖ్యంకాదు:

జమ్మూ కాశ్మీర్ లపై దాడిచేసే మూకలకు పాకిస్తాన్ సహాయపడడం భారతదేశంపై దురాక్రమణ చర్యలను సూచించి, ఈలాంటి సహాయాన్ని వ్యవం మానివేయాలని భద్రతామండలి పాకిస్తాన్ ను ఆదేశించవలసిందిగా భారతదేశం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది. భద్రతామండలి ఆదేశం ప్రకారం పాకిస్తాన్ చేయకపోతే, అత్యంతగొప్ప, దుండగులపై సైనికచర్యలు తీసుకొనే నిమిత్తం భారత ప్రభుత్వం పాకిస్తాన్ భూభాగాలలోకి ప్రవేశించవలసి వస్తుంది: అందుచేత యిది ఈలా అత్యవసరవిషయం. అంతర్జాతీయ శాంతి విచ్ఛిన్నమైనదిగా ఉన్నందున భద్రతామండలి సత్వరచర్యలను కొనసాగించి భారత ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి.

1947 సెప్టెంబరు నెల వధ్యనుంచి జమ్మూరాష్ట్ర ప్రజల భాగంలో కొందరులు తొరబడడం ప్రారంభించారు. వీరు ఆయా ప్రాంతాలలో విపరీతమైన దుండకరించి, సంస్థానంలో కొంతభాగాన్ని ఆక్రమించారు. అక్టోబరు 24 న పాకిస్తాన్ అధి

నివేశానికి గాంచిన పరిస్థితిని సరిచించి కాశ్మీర్ లపై దాడిచేసే మూకలకు పాకిస్తాన్ సహాయపడడం భారతదేశంపై దురాక్రమణ చర్యలను సూచించి, ఈలాంటి సహాయాన్ని వ్యవం మానివేయాలని భద్రతామండలి పాకిస్తాన్ ను ఆదేశించవలసిందిగా భారతదేశం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది. భద్రతామండలి ఆదేశం ప్రకారం పాకిస్తాన్ చేయకపోతే, అత్యంతగొప్ప, దుండగులపై సైనికచర్యలు తీసుకొనే నిమిత్తం భారత ప్రభుత్వం పాకిస్తాన్ భూభాగాలలోకి ప్రవేశించవలసి వస్తుంది: అందుచేత యిది ఈలా అత్యవసరవిషయం. అంతర్జాతీయ శాంతి విచ్ఛిన్నమైనదిగా ఉన్నందున భద్రతామండలి సత్వరచర్యలను కొనసాగించి భారత ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి.

జమ్మూ కాశ్మీర్ సంస్థానంపై దాడులు ప్రారంభం కాగానే, ఇండియా యూనియన్ లో తమను చేర్చుకోవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వాన్ని జమ్మూ కాశ్మీర్ ప్రభుత్వం కోరింది. సంఘటనలు తరచుగా సరిచించి, కాశ్మీర్ లో యీ ప్రమాదం ఏర్పడింది.

అక్టోబరు 26 న సంస్థానాధీశుడు మహారాజా హరిసింగ్, మిలిటరీ సహాయం పంపవలసిందిగా అత్యవసరవిజ్ఞప్తి చేశాడు. జమ్మూ కాశ్మీర్ సంస్థానాన్ని ఇండియా యూనియన్ లో చేర్చుకోవలసిందిగా భారతదేశం కోరాడు.

కాశ్మీర్ సంస్థానంలో అతి ప్రముఖ ప్రజాసంఘం - నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ - కూడా సహాయపడవలసిందిగా ఇండియా ప్రభుత్వానికి ఇదే సూచనలు విజ్ఞప్తి చేసింది. ఈ సంఘటనలపై అట్లుగా నాయకుడు.

కాశ్మీర్ లో యీ అమానుక ప్రజాసంఘానికి, సంస్థాన భద్రతకు వాటిల్లిన ఘోర ప్రమాదాన్ని గురించి ఇండియా ప్రభుత్వం ఈ ఉభయ విజ్ఞప్తులను అనుసరించి తక్షణమే శ్రద్ధ వహించవలసి వచ్చింది.

సైనిక సహాయం పంపవలసిందిగా కాశ్మీర్ కావించిన విజ్ఞప్తి మన్నించడమే తమ విధ్యుత్ కర్మమని భారత ప్రభుత్వం భావించింది. భారత ప్రభుత్వం ఈ నిరయానికి రావడానికి గొండు ప్రధాన హేతువులను వి. ఒకటి ఏమిటంటే, తన పొరుగున ఉన్న ఒకానొక రాజ్యం చేత తన ఆంతరంగిక వ్యవహారాలలో గాని విదేశ సంబంధాలలో గాని ఫలానా మార్గం అవలంబించవలసిందిగా వరం పరాయి రాజ్యం బలప్రయోగం ద్వారా ఒత్తిడి తీసుకొనినట్లే, ఆరాజ్యానికి ఇరుగున ఉన్న ఏ సఖ్య రాజ్యమూ ఒది సహించి ఊరుకోజాలదు. రెండో హేతువు ఏమిటంటే,

జమ్మూ కాశ్మీర్ సంస్థానము భారత అధినివేశంలో చేరిపోయింది. ఇందువల సంస్థాన రక్షణకు న్యాయతాకూడా భారత ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలసి ఉన్నది.”

దురాక్రమణ దారులకద్ద శత్రువులు, మరతుపాకులు మొదలైన నానావిధ ఆధునిక ఆయుధాలు ఉన్నవనీ, ఒకేరకం మిలిటరీ దుస్తులు సైతం ధరిస్తున్నారనీ, భారత ప్రభుత్వం ఈ రేఖలలో తెలియజేసింది. ఇటీవల జరిగిన ఒక సంఘటనలో

భారత రాజకీయాలు :

కాశ్మీర్

భద్రతామండలికి

దుండగులు ఆకతాయి మూకలుగా గాక పటాలుగా భాగవతీరి పోరాడారనీ, శాస్త్రకర్తగా వ్యూహం సైతం పన్నుతున్నారనీ, భారత ప్రభుత్వం విశదీకరించింది.

“పాకిస్తాన్ సైనికాధ్యక్షులు దుండగులకు శిక్షణ ఇవ్వడమే గాకండా కొంత వరకూ వారే నాయకత్వం వహించి యుద్ధాన్ని నడుపుతున్నారనీ విషయం కూడా నిస్సందేహం. దురాక్రమణదారులకు కావలసిన ఆహారము సామగ్రి యావత్తు పాకిస్తాన్ సప్లయ చేస్తున్నది. వైద వివరించిన వివిధ అంశాలు ఈ క్రింది విషయాలను ప్రగుంపుస్తున్నవి. (i) దుండగులకు పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం తన భూభాగం గుండా వెళ్లడానికి దారి హక్కు ఇస్తున్నది. (ii) పాకిస్తాన్ భూభాగాన్ని తమ యుద్ధ చర్యలకు మూలస్థానంగా దుండగులు ఉపయోగ పెట్టుకొనిస్తున్నారు. (iii) దురాక్రమణదారులలో పాకిస్తాన్ దేశీయులు కూడా ఉన్నారు. (iv) సైనిక దుస్తులు, వాహనాలు, శక్త్యాలు మొదలైన మిలిటరీ సామగ్రి యావత్తు చాలవరకూ పాకిస్తాన్ నుంచే దురాక్రమణదారులకు లభ్యం అవుతుంది.

పాకిస్తాన్ ఉద్యోగులు దుండగుల మూకలకు శిక్షణ ఇవ్వడమూ, నాయకత్వం వహించడమూ ఇంకా అనేక విధాల తోడ్పడడమూ చేస్తున్నారు. జమ్మూ కాశ్మీర్ల అనుభవమున్న బాధలను వెన్వెంటనే తుదముట్టించగలందులకే ఈ యుద్ధ చర్యలకు ఇక నైనా స్వస్తి చెప్పించాలి. కాశ్మీర్ పరిస్థితిని త్వరలో చక్క జెట్టుకోతే భారతదేశము కూడా అవసర వ్యయప్రయాసలకు లోనుగావలసి వస్తుంది. దీనివల్ల ఇండియా పాకిస్తాన్ల మధ్య శాంతి కూడా భగ్నమై పోయే ప్రమాదం వున్నది. కాబట్టి, ఈ వివిధ కారణాలవల్లనూ జమ్మూ కాశ్మీర్ సంస్థానాన్ని సాధ్యమైనంత త్వరలో శత్రు నిశ్చేషం చేయగలం దులకే శీఘ్రచర్యలను సాగించడం వివాద భారత ప్రభుత్వానికి ప్రస్తుత పరిస్థితిలో మార్గాంతరం లేదు.”

ఇండియా ప్రభుత్వము జోక్యమును కల్పించుకొనుటవల్ల శ్రీనగరు రక్షింపబడెను. దుండగిండ్లు బారాముల్లానుండి ఊరివరకు తరిమివేయబడిరి. అక్కడ వారిని భారతసేనలు అరికట్టియుంచినవి. ఈ ప్రాంతంలో ఇండియా సేనలతో 19 వేల మంది దుండగిండ్లు ఎదిరించి పోరాడుచున్నారు.

జమ్మూ కాశ్మీరుకు నైర్వతి ప్రాంతములోని సరిహద్దులవద్ద దుండగిండ్లు ఒత్తిడి మొదటినుండియు ఎక్కువగా నున్నది. ఈ ప్రాంతంలో రమరమ 15 వేలమంది, దుండగిండ్లు పోరాడుచున్నట్లుగా తెలియుచున్నది.

సంస్థానసేనలు కొన్ని చోట్ల దుండగిండ్ల చేతులడింప బడినవి. దుండగిండ్లు యీ ప్రాంతంలో జనాన్ని హత్యలు చేస్తున్నారు. లూటీలు చేస్తున్నారు. ఇండ్లు తగులబెట్టుచున్నారు. స్త్రీలను చెరబట్టుచున్నారు. వారు దోచుకొన్న సామగ్రి యీ కొండజాతుల వారు నివసించే ప్రాంతాలకు ఎత్తుకొనిపోయి అచటి తమ జాతివారికి పంచిపెట్టి ఇంకా మరికొందరిని యీ దుండయాత్రకు పురిగొల్పి తీసికొనివచ్చుచున్నారు. జమ్మూ కాశ్మీరుకు సరిహద్దులలోనున్న పశ్చిమ

బెంగాలురాష్ట్రములోని వేల్స్ గు జిల్లాల యందు యీ కొండజాతులవారు 10 వేల మంది సమావేశమైరి. వారందరు సైనిక శిక్షణమును పొందుచున్నారు. వీరికి పాకిస్తాను చెందినవారే సైనిక శిక్షణ మొసంగుచున్నారు. శిక్షణ మొసంగేడివారిలో పాకిస్తాను సైనికాధికారుల కూడా కలరు. వారికి అన్నవస్త్రములను యిచ్చి ఆయుధముల నిచ్చి పాకిస్తాను ప్రభుత్వమే కనిపెట్టి చూచుచున్నది. వారిని మోటారులారీల మీద జమ్మూలోనికి కాశ్మీరుములోనికి పాకిస్తాను అధికారులే పంపుచున్నారు. పాకిస్తాను ప్రభుత్వపు మిలిటరీ అధికారులు నీవిలులనికారులు పరోక్షంగాను శత్రుత్వంగాను ఈ వ్యవహారముతో నడిపించుచున్నారు.

గత అక్టోబరుమాసములో కాశ్మీర్ లో యీలాంటి దండెత్తిన దుండగిండ్లు పాకిస్తానుకు వాయవ్యముగానున్న పర్వతజాతులు నివసించే ప్రాంతములనుండి వచ్చిరి. వీరు పాకిస్తాను ప్రాంతమునదాటి కాశ్మీరుమునకు వచ్చిరి. కాశ్మీర్ సంస్థానముయొక్క నైర్వతి ప్రాంతముమీదకు జరిగిన దండయాత్ర యావత్తు పాకిస్తాను అధికారుల ద్వారానే సాగింపబడుచున్నది. పాకిస్తానులో యీ దుండగిండ్ల పటాలములకు ఒక పెద్ద మకాము ఏర్పడియున్నది. అచటినుండి వారికి సప్లయలు జరుగుచున్నవి. వారు అత్యంత ఆధునికములైన యుద్ధసాధనములను ఆయుధములను అనగా మోటారులను వగైరాలను ఉపయోగించుచున్నారు పటాలములలోని సైనికులవలె ఏకతీరుగా దుస్తులను ధరించుచున్నారు. యుద్ధతంత్రముల ప్రకారము వ్యూహములను పన్ని యుద్ధము చేయుచున్నారు. వైరెస్ సెట్లు (నిష్పత్రివార్తా సాధనము) యీ యోధులు ఉపయోగించుచున్నారు. మందుగనలను మాటు పెట్టుచున్నారు. వీరందరు మోటారులకు టములను ఉపయోగించుచున్నారు వారికి కావలసిన ఆహారపదార్థములన్నియు పాకిస్తాను ప్రాంతమునుండియే సప్లయ అగుచున్నవి.

ఈ సందర్భములను బట్టిచూడగా యీ క్రింది సారాంశములు బోధపడుచున్నవి. 1. ఈ దుండగిండ్లు పాకిస్తాను ప్రాంతం మీదుగా వచ్చుచున్నారు. 2. వారి పటాలములకు పాకిస్తానులో సేరమైన మకాము ఏర్పాటు చేయబడినవి. 3. వీరిలో పాకిస్తానీయులు కూడా చేరియున్నారు. 4. వారికి మోటారు పెట్టెలు వగైరా సప్లయలు పాకిస్తానునుండి చేయబడుచున్నవి. 5. ఈ దుండగిండ్ల పటాలములకు పాకిస్తాను సైన్యములోని అభీసరులే శిక్షణమునొసంగి తోడ్పడి నడిపించుచున్నారు. ఇంతటి ఆధునిక సాధన సామగ్రిలను వారికి పాకిస్తానునుండి తత్వమరొక ప్రాంతమునుండి సప్లయ కాజాలవు. అట్టి సప్లయలను యీ దుండగిండ్లకు చేయగద్దని పాకిస్తాను ప్రభుత్వమును ఇండియా గవర్నమెంటు కోరెను. కాని పాకిస్తాను ప్రభుత్వము యీ మాటలను పెడిచెవినిపెట్టెను. ఈ దుండగిండ్లకు పాకిస్తాను ప్రభుత్వము ఏయేవిధముగా సహాయము చేయుచున్నదో వివరించుచు అట్టి సహాయములను చేయడం నిలిపివేయవలెనని కోరుచు 22-12-46 తేదీని ఇండియా ప్రధానమంత్రి స్వయంగా ఒక లేఖను పాకిస్తాను ప్రధానమంత్రికి అందజేసెను. ఈ ఉత్తరానికి పాకిస్తాను

కంఠీరవ

చక్కటి నిఁమా వ్యాసాలు, విమర్శనలూ విశేషాలు, కాథామలు, రవరవలు మరెన్నో నూత్న శిల్పకళలు. ఇంకా... ఎన్నోనూ వుంటాయి. ప్రతి తెలివితేలి 0-4-0 మాత్రమే నంబు చందా 3-8-9.

★ ఏజంట్లు కాగోరువారు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపిస్తారెడము.

కంఠీరవ, 19 అయ్యమొదలివీధి, జి.టి. మద్రాసు

సమస్యపై భారత ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి

ప్రభుత్వం ఇంతవరకు జవాబు ఇవ్వలేదు. 16-12-47 తేదీన తిరిగి జాపకముచేయుచు టెలిగ్రాము నిచ్చియుండినను జవాబు రా లేదు. కాటెట్టి యీ దుండగుల దుడయా త్రను నివారించుటకు పాకిస్తాన్ కు యిష్టం లేదని వైన వివరించిన సందర్భములనబట్టి విదితమగుచున్నది. పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము యాథోచిత సహకరించుట ఇండియా మీద ప్రత్యక్ష దురాక్రమణ చర్యలను జరుపుట యగుచున్నది. జమ్ము కాశ్మీరు సంస్థాన ములు ఇండియాలో చేరినవగుటకల్ల ఇండి యామీదనే యీ దురాక్రమణ చర్యను పాకిస్తాను సాగించుచున్నదని భావింప వలెను.

12. పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వానికి సామ్యం గా ఎంత చెప్పినను లాభం లేకపోయింది. ఈ దుండగిండ్లకు పాకిస్తాను అండగాఉండి సహాయం చేయుచుండటవల్ల వారిని కా శ్మీరునుండి తరిమివేయుట కష్టపాద్యమగు చున్నది. ఈ దుండగిండ్లు యింకను కాశ్మీ రులోనే ఉన్నారు. ఆచటి ప్రజలను అనేక ఘోర హింసలు పెట్టుచున్నారు. కాశ్మీర్ లోను జమ్ములోను అధిక సంఖ్యాకు లు గా యీ దుండగిండ్లు చేరి యుండుట ఇండియాకు ఉపద్రవ కరము కనుక ఇంక సమర్థమైన రీతిగా, ఇండియా గవర్నమెంటు యుద్ధం సాగింప వలసియున్నది. ఆ రీతిగా చేయనియెడల, జమ్ములోను కాశ్మీరులోని ప్రజలు దీర్ఘ కాలము దుర్భల పాలగుదురు. భారత దేశమునకు అనేక వ్యయప్రయాసలు కలు గును. మీరు మిక్కిలి ఇండియాకు పాకి స్తానుకు మధ్య శాంతిని కాపాడుట దుర్లభమగును.

13. దుండగిండ్లు తిరిగి కొత్త దండ యాత్రలను సాగించుకుండా త్వరగా నిరో థించవలెను.

భారత ప్రభుత్వసేనలు త్వరగా పాకి స్తాను ప్రాంతములలోకి ప్రవేశింపవలసి యున్నది. దుండగిండ్ల వైనిక మకామును భేదించుటకు అది తప్ప మరొక విధము లేదు.

పాకిస్తాన్ యొక్క ప్రస్తుత చర్యలు ఇండియాపై సాగింప బడుచున్న దురా క్రమణ చర్యలగుటవల్ల అంతర్జాతీయ నీతి ధర్మము ననుసరించి భారత ప్రభుత్వ సేన అను పాకిస్తాను మీదుగా పంప వలసియున్నది. అట్టిహక్కు అధికారము అంతర్జాతీయ ధర్మము ప్రకారముగా ఇం డియా గవర్నమెంటుకు కలదు. ఆ రీతిగా పాకిస్తాను ప్రాంతంలోనికి భారత సేనలను

పంపించేయెడల పాకిస్తానుతో సంఘర్షణ రాకమానదు కనుక, సంయుక్త కరాజ్యసహా సభ యొక్క ప్రణాళికయందలి 35 నిబం ధన ప్రకారముగా, ప్రస్తుత పరిస్థితులను సంయుక్త కరాజ్యభ. తాలూకు భద్రతా వాంఛికి నివేదించుచున్నాము. ఈ భద్ర తామండలివారు పాకిస్తాను ప్రభుత్వమును యీ క్రింది విషయమగుర్చి ప్రశ్నించ వలెనని భద్రతా మండలిని ఇండియా ప్రభుత్వముతోరుట యీ క్రమని భావించు చున్నాము.

(1) జమ్ముమీదను కాశ్మీరును మీద నుజరుగుచున్న దండయాత్రకు పాకిస్తాను ప్రభుత్వపు సేవలు అధికారమును విలిటరీ అధికారులను సహాయముచేయుచు అట్టి దండయాత్రలో పాల్గొనట నివాంఛ వలెను.

(2) జమ్ములోను కాశ్మీరు లోను జరుగు చున్న పోరాటము లో పాకిస్తాను వాసులు పాల్గొన రాదని అజ్ఞాపించవలెను. (3) కాశ్మీరును పై దండయాత్ర జరుపుచున్న దుండ గిండ్లు పాకిస్తాను ప్రాంతంమీదగా పోవు టకు అవకాశము నొసంగరాదు. (4) వారికి విలిటరీ సప్లయలను యితర సప్లయలను చేయరాదు (5) ఈ పోరాటమును దీర్ఘం గా సాగించుటకు సాధనభూతమైన సహాయములను చేయరాదు.

ఈ విషయంలో భద్రతామండలి వెం టనే చర్య జరుపవలసి యున్నదని ఇండి యా ప్రభుత్వం నొక్కి వక్కాణించుచు న్నది. దుండగిండ్లు దాడివెడలిన ప్రాంతం లో ఇటీవల గత కొలది దినములనుండియు యుద్ధతంత్రం అతివేగముగా సాగింపబడు చున్నది అందువల్ల అత్యంతగాకై ఇం డియా ప్రభుత్వం ఎప్పుడు అవసరమైతే అప్పుడు అవశ్యకమైన సైనికచర్యలను జరుప వలసివచ్చును.

పాకిస్తానుతో మా వ్యవహార సంబంధ ములు కఠింగా విషమస్థితికి వచ్చినందుకు ఇండియా ప్రభుత్వము చింతించుచున్నది. పాకిస్తాను రాజ్యము మాకు పొరుగురాజ్య ము. అంతేకాదు. ఇటీవలే పాకిస్తాను వేరుపడి యుండినప్పటికీ, మా ఉభయం లకు అనేక సమస్తి వ్యవహార సంబంధములు ఏర్పడియున్నవి. అట్టి పాకిస్తానుతో సరి వైన సైన్యకలిగి సన్నిహిత సాహచర్య ముతో వ్యవహరింప వలెననియే భారత దేశము మిక్కిలిగా కోరుచున్నది. శాంతి సమాధానము లేర్పడటయే, ఉభయరాజ్యం లకు కేసుకరము. ఈ ఉభయ రాజ్య

లకే కాదు ప్రపంచమున అట్టికీ, తే.మ కరము. భద్రతా మండలివారు వెంటనే చర్య జరుపుటవల్ల శాంతి భంగము కలక కుండా కాపాడబడుననే ఆశతో యిం డియా ప్రభుత్వము యిప్పుడు భద్రతా మండలికి విన్నవించుకొను చున్నది.

సింహళంలో భారతీయులు

సింహళ ద్వీప జనాభా మొత్తం 65 లక్షలు. వీరిలో 8 లక్షలమంది భారతీయులే. సింహళ మునకు భారతీయులు, ముఖ్యముగా శిమిళులు కూగిలుగా తీసుకొనిపోబడినారు. అప్పటి భార తీయులకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపాలనలో, పౌరసత్వపు హక్కులే యివ్వబడలేదు. ఈరీతిగా రెండు వలసదేశముల మధ్య, విభేదము లేర్పాపవలె నని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ఆశయము. సింహళం స్వాంత్ర్యం పొందటంతో, భారతీయుల సత్తి చక్కబడవల సిన అవసరము సింహళ నాయకులందరు గుర్తించిరి. ఈ విషయమై శంషిట్ నెహ్రూతో సంప్ర దించుట జరుపుటకు సిం హళ ప్రధాని సేనా నాయకే ఈ వారములో భారత శిశు మన కు వచ్చి నాడు. అన్ని ముఖ్య విషయ ములపైనను ఉభయంలకు అంగీకారం కు, నట్లు ప్రకటింపబడినది. సింహళంలోనే పుండ దలచుకున్న భారతీయుల కండరికి సింహళ పౌర సత్వ మివ్వబడును. తరువాత వారు భారతదేశము వెళ్ళెదరా, లేదా అను ప్రశ్నను అటుంచి, కొంత కనీసకాలము సింహళములోనున్న వారి కండరికి పౌరసత్వ మిచ్చుట సమంజసము.

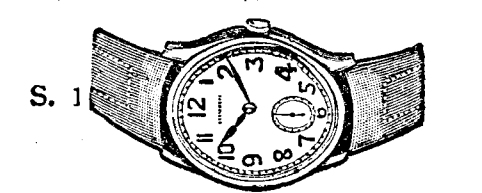
బొంబాయి కార్మికుల సమ్మె...

యాజమాని కార్మిక కఠినాలను పరిష్కరించటానికై బొంబాయి ప్రభుత్వ మే పూర్వము చేసిన వాద్యనర్త సంఘముల కార్యకర్తల విధానముల పట్ల అసమృథి నూచిస్తూ, బొంబాయి నగర కార్మికులు 5, 6 లక్షల మంది గత సోమవారం నాడు సమ్మె చేశారు. గ్రెగోరీ కార్మికులు తప్ప సగరంలోని తదితర కార్మికులంతా సమ్మెలో పాల్గొనుట వలన సగరంలోని పరిశ్రమలు, కార్యాలయాలు ఏమీ పనిచేయలేదు. ఈ సమ్మె పూర్తిగా శాంతి యుతంగానే జరిగింది. కాని అమరనాడు విద్యా గ్ధుల సభ నిషేధాజ్ఞల నులంఘించి జగప ప్రయత్నించగా పోలీసులు కాల్పులు చేశారు. కొన్ని సభలను సేద్యించి, హిందీసాహిత్య సమ్మేళన మును మరొక సభ జరుపుటకు అనుమతి నిచ్చుట అసంభృష్టికారణమైనది. ఉప్పటిని అధికము కేయటకు ప్రభుత్వము శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నది. మాడెండ్లపాటు పారిశ్రామిక రంగంలో వివాదాలు లేకుండా పనిచేయుటకు కార్మికులు, యజమానులు అంగీకరించారు.

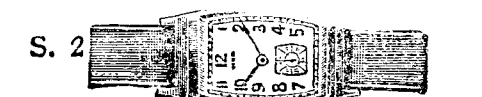
కార్మికుల కోరికలు తీర్చుటకు ప్రభుత్వము కృషిచేస్తున్నది. ఈ సమయమున కార్మికుల సమ్మెకు దిగుట సమంజసము కాదు. సమైధానపట్లను, సభలు జరపుకొనడలచిన విద్యార్థుల పట్లను ప్రభుత్వము మరికొంత జౌదార్యముతో ప్రవర్తించిన బాంధవీడిది.

మేలురకం రిస్టువాచీలు

సి. న. మే. గొప్ప వనితనము. త్రితీది 3 ఏళ్ల గ్యారంటీ. బొమ్మలో నన్ను అందంగా ఉంది. ప్రతివాచీ అందమైన పెట్టెలోగాని ప్లాస్టిక్ వట్టితో గాని. చెయ్యిమీదగాని వజ్రము చేయబడును.

గుండ్రం లేక చతురం గ్రామీయం కేసు రు. 20/-
.. మేరురకం రు. 24/-
బిల్లవరపు ఆకారం క్రోమియం కేసు
4 రాళ్ల రు. 30/-
మేరురకం 7 రాళ్ల రు. 38/-
రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ 5 రాళ్ల) రు. 55/-
15 రాళ్ల సైయన్ లెస్ రు. 42/-
.. రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ) రు. 75/-

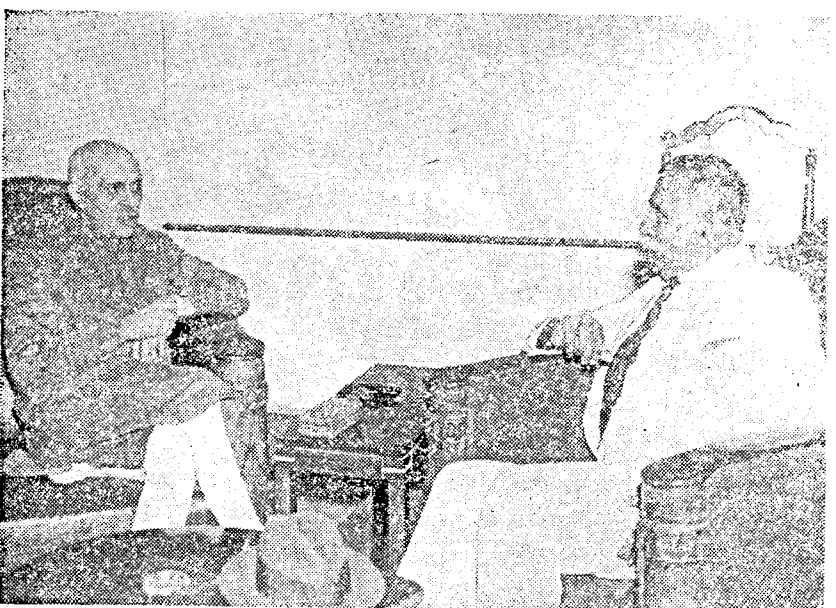

(రెక్టాంగులర్ లేక ట్రాన్సు ఆకారము)
బ్రైట్ క్రోమియం కేసు 4 రాళ్ల రు. 38/-
.. మేరురకం 5 రాళ్ల రు. 40/-
.. 7 రాళ్ల రు. 44/-
రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ 5 రాళ్ల) రు. 58/-
15 రాళ్ల సైయన్ లెస్ రు. 70/-
.. రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ) రు. 85/-

(వంకర ఆకారము)
బ్రైట్ క్రోమియం కేసు 4 రాళ్ల రు. 40/-
మేరురకం 5 రాళ్ల రు. 42/-
.. 7 రాళ్ల రు. 46/-
రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ 5 రాళ్ల) రు. 60/-
15 రాళ్ల సైయన్ లెస్ రు. 72/-
.. రోల్లగోల్డ్ (10 ఏళ్ల గ్యారంటీ) రు. 88/-
పైవాటిలో ప్రీం సైజుకు డిస్కం 12 1/2% అదనము. ప్యాకింగు పోస్టేజీ రు. 0-12-0 అదనము. ఏరెండింటి ఆర్డరుకైనా ఉచితము. ఆర్డరు పంపునపుడు వాచి నెలబడు ఉదహరించండి.

జాబలన్నయ్య & గ్రీమ్స్ వు డారి.
PAPAGON WATCH Co., (A.P.)
Post Box No. 1, 419, Calcutta 6

సింహళ ప్రధాని సేనానాయక గాల్డెట్ నెహ్రూ సంగ్రహించుటలు.

నారాయణ భట్టు

(6 వ పేజీ తరువాయి)

ఆ కేసులు—పట్టు కేసులుకాక పోయెను. చీనా పండితుని మాటలు వివరము నవకాశము కలుగలేదు.

గురునాథశ్రేష్టి మరల లేచి నిలువబడి జైలుల వంక తిరిగి నమస్కరించి నిశ్చలముగా నుండ మని ప్రార్థించి యిట్లనెను:

“మీరు ఆగ్రహించుటకు కారణము లేక పోలేదు. వాదములో కొంచెము దూషణ ఓర్పు కొనవలెను.—నేను చీనా పండితుల నిజ ప్రార్థించుచున్నాను. ఎవరి సిద్ధాంతము వారు చెప్పవలసినదే గాని ప్రతిపక్షమును దూషించుటకు పిలువెను.—మీ రందరు ననుజ్ఞ యిచ్చుచో దూషణ వదలి పండితు డుపన్యసింపను!”

అధర్వణుడును జైలునుండి కాంతించిరి. అంతట చీనాపండితు డుపన్యాస ముప క్రమించెను:

“నాకు ధర్మభాగము కోశము లక్కరలేదు. ఎందుకా ఎద్దుబరువు! నాకు మీ రిక్కడ చూచుచున్న ఎముకలు దంతములు కపాలములు చాలును. ఈ లోకమంతయు దుఃఖము! దుఃఖము! దుఃఖము! దానికి హేతువు తెలిసి కొని దాని నివారణోపాయము తెలిసికొనవలె!”

“పతివ్రత సముపార్జనము” అది!—అది అట్లగును గనుక ఇది కలుగదు. అది ఉండుట కలుగదువల్లనే ఇది ఉండుట జరుగుచున్నది. అది అట్లు ఉండనిచో ఇది మాకు మగును. అది ఆగి పోయినచో ఇది యాగిపోవును.”

“పతివ్రత సముపార్జనము” మని జ్ఞాన సంఘము నుండి పార్థస్థములు చెలరేగెను. దాని వివర మెన్నిమార్తెలో జ్ఞాన పండితుల యొద్ద తెలిసికొనియు నర్థముకాకన్న మధ్యవర్తి రాయబారులు చీనాపండితుని వివరణ మెంతయు బాగున్నదని ప్రత్యక్షముగా జ్ఞాపించిరి. ఆ జ్ఞాపాలు నిర్లక్ష్యముగా చిరునవ్వుతో స్వీకరించుచు చీనాపండితు డుపన్యాసము సాగించెను.

“నిర్వాణ సంపాదన ‘ఆర్యాష్టాంగమార్గము’ ననే గాని సాధ్యముకాదు—ఆ అష్టాంగము లివి: పదభిప్రాయము; పదాలోచనము; సత్సంభాషణము; సత్ప్రసంగము; సజ్జననము; సత్ప్రయత్నము; సన్యాసస్మృతి; సన్యాసము.

“మరియు బుద్ధుల మార్గము ‘మధ్యమార్గము’ అట్లు దేహమును విశేషముగా శ్రమపెట్టి నీర సింపజేసి తీర్చింప జేయరాదు. ఇటు ఇంద్రియ లోలులై దేహసౌఖ్యమునే సంపాదించుట.

“బుద్ధుల ధర్మము క్షుప్తముగా నిది:

“సబ్బ పాపస్స అకరామి, కుశలస్స ఉప పంపదా సచ్చిత్తపరియోదాపానమ్ ఏతం బుద్ధస కాపవమ్!”

“ఇట్టి సన్యార్థ మునరించుట పనికిరా దని చెప్పవారుకూడ నుందురా? సన్యాసంబుదును మహేంద్రునికంటె బ్రహ్మకంటె సమస్త దేశతల కంటె సత్కృష్టము. ఆ మహాసభావుడు ఈ లోకమున సంచరించుచున్నప్పుడు ఆ సన్యాసంబుదుని కిరస్మనుండియు సేత్రములనుండియు నీలకిరణములును, దేహమునుండి కువర్ణవీర కిరణములును, పెదవులనుండి లోహిత కిరణములును, దంతములనుండి యవదాత కిరణములును, కర వదములనుండి మాంజన్వ కిరణములును ప్రసరించుచు నన్నియు గలసి దిగ్వి ప్రభాస్వరమైన రూప ముగా జేసి భాసింప జేయుచుండెను. చిత్రకారు లందరును తమ యన్ని రంగులు ప్రయోగించియు నాయద్భుత రూపమును చిత్రింప యత్నించియు నింతవరకు కృతకృత్యులు కాలే దున్నారు.

“ఆ తథాగతుని ధర్మము నెవరు పూర్వ పక్షము చేయగలరు!” ఇట్లు పల్కుచు హంకారముతో చీనా పండితుడు ఉపన్యాసము ముగించెను. ఆ హంకారము మేఘగర్జనమువలె సభాస్థలమంతయు ప్రతిధ్వను లీనెను.

జ్ఞానసంఘములోనుండి యొక్క సారిగా జయ జయ నినాదము లుప్పలిలెను.

అధర్వణాచార్యులు ఉపన్యాసము శ్రద్ధగా విని, సూక్ష్మగ్రాహి కాన నది యా చీనావాడప్పగించుచున్న పాత మని గ్రహించెను. మరియు నందులో తాను పూర్వము వినిన విష

యముగాని పదతికాని లేదు. ఇక నతని హంకారము ఊపిరితిత్తుల బలమునే ప్రదర్శించెను గాని, యందు ఉదాత్తమును నాంతరమంత్రకై యేమియు ద్యోతము కాలేదు. తన మనస్సుగాని వాక్కుగాని కాదుముగాని అణుమాత్రమును స్పంధన మందలేదు.

ఆ జయజయ నినాదము లాత డడగనిచ్చెను. అటుపై సధర్వణుడు పెదవులపై చిరునవ్వు నాట్యుండ సభయంతయు గలయ తిలకించెను. అంతట నిట్లు ప్రారంభించెను:

“చీనాపండితుర్యుని యుపన్యాస మందరు నాలించితిరి. తెలుగుభాష తనకు కాదనిన యీ పండితుడు తెలుగు రానివాడనే నమ్ముదురా?”

ఆ మాట యెవ్వరు గాదనలేకపోయిరి. ఇరు పక్షములగాక మధ్య గూర్చున్న జనములో నుండి యొక్కడు “పాతము బాగా అప్ప చెప్పి నాడు” అనికేకవేసెను. అందుకు అధర్వణుడు మరింత సంతోషించి యిట్లు సాగించెను.

శ్రేష్టి నన్ను పూర్వపక్షకోటిలో నుంచి నాడు. ముందు చీనా పండితుడు వాదాహ్వనము చేసెను గనుక కొంతతడవు నేను ప్రశ్నలే వేసెదను. జైన సిద్ధాంతము నుపన్యసింపను. సభ కిది సమ్యక్మే యనుకొందును.”

సభలో బహువిధముల యభిప్రాయములు బయలుదేరెను. కొందరు ముందు జైనమతము గూడ వివరీరి. జైనలమాత్రము ఆర్యాష్టాంగ మార్గము పనికిరా దందురా? కొందరు ప్రశ్నలే వేయును కోరిరి. ఒకటి ఖండించిననే కదా రెండవది నిలువబెట్టుట! తుదకు మొత్తముమీద ప్రశ్నలకే యనుమతి యిచ్చిరి. అంతట అధర్వణు డిట్లు మరల సాగించెను:

“ఇంతిసేపు చీనాపండితుని యుపన్యాసము మీరందరు నోపికగా విసుగులేక శ్రద్ధగా నాలకించివారు. మా కన్నడ దేశములో సభాసదు లింత శ్రద్ధ చూపరు. మాకు పరమానంద మైనది, మీలో కొందరి యుపన్యాసము వినుచు సాధువాదములు చేసివారు. కాని యిందులో నొక్కరికైనను ఆయన చెప్పినది అర్థమైనదా? ఎంతసేపటికీ గౌతముని గొప్పదనమే ప్రకటించెనుగాని గౌతమబోధ యేమో నాకుమాత్రము బోధపడలేదు. సన్యార్థప్రవర్తనము కావలె నని సమస్తములు బోధించినది. గౌతముని విశిష్టత యేమి? గౌతముని గొప్పదనము ఎట్లు బుజువు చేయుచువు? అతడు మహాసభావు డనటకు నీకు ముందు ప్రమాణ మేమి?”

అధర్వణుని వివరణ విని, యంతవరకు చీనా పండితుని వైరుధ్యము మెచ్చుకొనుచున్న రాయబారులూడ నిజమే యనిరి.

చీనాపండితుడు నిర్లక్ష్యముగా తలకూడ ఎత్తక ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

“ఇదేనా పూర్వపక్షము? అందు కనేకజ్ఞాన గ్రంథములే ప్రమాణము!”

సరిగా సధర్వణుడా ప్రత్యుత్తరమే రావలె నని యుద్దేశించెను. అతడు ముందు నెమ్మదిగా ప్రారంభించి అంతంతకు కంతము పెద్దదిచేసెను.

“మంచిది. మీ జ్ఞానగ్రంథములే గదా నీ వాక్యములకు ప్రమాణము? నా వెంట తెచ్చిన యీ కోశములన్నియు అతనిని మరొక విధముగా భూషించుచున్నవి. మరి నీ ప్రమాణగ్రంథములు సభకు తీసికొనిరాలేదు. నీవు తెచ్చిన యెముకలు దంతములు కపాలములు గౌతముని గొప్పదనమేమి బుజువు చేయగలవు? జ్ఞానధర్మము అక్షుల ధర్మము. సంఘారామములలో మీరు పూరించునది అక్షులను దంతములనేగదా! చితులపై గట్టిన సమాధులేగదా మీ చైతన్యము! నీవు మాకు బళ్లపై ప్రమాణార్థము తెచ్చిన యీ బీభత్సద్రవ్యములే జ్ఞానధర్మము శ్మశాన ధర్మముని బుజువు చేయుచున్నవి. శ్మశానముల నాశ్రయించి యుండునది పితాచములు కనుక మీది పితాచధర్మము. మీ మతము నాగజాతు లలో ప్రాణిని కాన అది రెండు నాలుకల నానులధర్మము!—అంతేనా?”

అధర్వణుని కంతము పెద్దది పెద్దదియై కాల కేఠుగర్జనముగా తుదకు పరిణమించెను. పుస్తక ముప్పగించుచున్న చీనావాని మాటలకును

విద్వాంసుడగు అధర్వణుని స్వయం ప్రభూత వాగ్దాటిని వెంటనే భేదము విన్నవారికల్ల గోచరించెను.

సభ దద్దరిల్లెను. అధర్వణుడు చాలించువరకు నెవ్వరు నతని వాక్యవాహ మాపలేక పోయిరి. మంత్రముగ్ధులవలె నందరు నిశ్చలులైరి. నిజముగా అధర్వణుడే మహామంత్రసిద్ధుడా యని విన్నవారి కనిపించెను.

జ్ఞానసములో కలకలము పుట్టెను. మధ్య నున్న తటస్థజనము వేదిక చుట్టియున్న రాయ బారులను, నిజమే. ధర్మము బుజువు చేయుటకు ఈ ఎముకలూ దంతములూ కపాలములూ ఏమిటి మరి! మరి ఇంత బీభత్స ప్రదర్శనమా! అనుచు అసహ్యము ప్రదర్శించిరి.

చీనాపండితుడు మండిపడెను.

“నీ వేదో పండితుడ వనకొంటిని. నీ పూర్వ పక్షమింతేనా? ఇట్టి పూర్వపక్షము చేసినవారిని చీనాదేశములో వేమి చేయుదురో ఎరుగుదువా?”

ఇట్లనుచు చీనాపండితుడు ప్రక్క నున్న ఎముకలు దోసె దొక్కసారి యొత్తి వేదికపై పోసి యేదియో చెప్పబోవు చుండెను.

అధర్వణాచార్యులు మెరపు మెరసినట్లు లేచి యా యెముకలుతీసి చీనాపండితుని నెత్తిన పోసెను. ఆ పై నొక్క స్రుటిలోనా సభాంగణము రణరంగముగా మారిపోయెను. ఉభయపక్షము లును అందుకు సంసిద్ధులై వచ్చినట్లుండిరి గాని యిందులో జ్ఞాదుల పిలవన జైలులలో కని పించలేదు. సందడి సద్దుమన్న యువకుల చేతులలోని కర్ర లుభయపక్షమువారు బలవంత ముగా లాగుకొని ప్రయోగించిరి. చీనాపండితుడు తనవాదమునకు సాక్ష్యముగా తెచ్చిన మూడు బళ్ల ఎముకలు దంతములు కపాలములు నొక్కవైపు నను, అధర్వణుడు తెచ్చిన కోశము లొక్కవైపు నను ఆయుధములుగా నుపకరించెను.

జ్ఞానపక్షమున పదిమంది చనిపోయిరి. జైన పక్షమున నిరవగిమంది మృతులైరి. ఉభయ పక్షములను గాయములు చెబ్బలు తిననివారు అరుదుగా నుండిరి. తటస్థులై చూడవచ్చినవారికి గూడ నా మర్యాద తిప్పలేదు.

అతికష్టముమీద పైరడ్డలతో అట్లు చీనా పండితుడు ఇటు అధర్వణుడను నిర్వృణాల్ల నివాస ములుచేరిరి. పొవులూరి మల్లనయు నేముల వాడ భీమకవియు పూచిన కింకరములవలె నెత్తురుతో తడిసిన వస్త్రములతో నిల్లు చేరిరి.

సభకు రాయబారులు జరిపిన వారిలో ముఖ్యుడు ఉభయముల వారింప నడ్డముపోయి రెండువైపుల చెబ్బలను తగిలి క్రిందిపడి మార్చ పోయెను.

చిత్రముగా గురునాథశ్రేష్టి మాత్ర మెట్లా తప్పించుకొని కేకల మారోహించి యతివేగమున దాటిపోయెను.

రాజభటు లానాడు మొత్తము మూడువందల మందిని బంధించి కారాగారమునకు దీసికొని పోయిరి. రాజభటులు చీనాపండితుని అధర్వణుని రాయబారులను పట్టుకొన బోవుచుండ లేచినాయకుడు వారింపెను.

ఆ రాత్రి చీనా పండితుని పక్షమునను అధర్వణాచార్యుల పక్షమునను జయపత్రికలు వ్రాసి

యిమ్మని రానుబారులు జరిపినవారి గృహము లకు జనములు వెళ్లిరి.

అందు కొందరి కానాడు బుద్ధపండితునిచే తప్పని తోచెను. అతడు ఎముక లెందుకా దుమ్మెత్తి పోసినట్లు పోయవలె! అధర్వణాచార్యులడిగిన యొక్క ప్రశ్నకే చీనాపండితుడు ప్రత్యుత్తర మియలేక దౌర్జన్యమునకు దిగ ననియు జ్ఞానధర్మము శ్మశాన పితాచ ధర్మముని అధర్వణాచార్యులు యొక్క యొక్కముగా నిరూపించే ననియు వివరములు వ్రాయుచు నట్టివారు అధర్వణాచార్యుల జయపత్రికపై సంతకములు చేసిరి. మరికొంద రానాడు అధర్వణుడే తప్పని యభిప్రాయపడిరి. ఆ యెముకలు తీసి చీనా పండితుడు వేదికపైనుంచి యేదియో వివరింప బోవుచుండెను. అది వివరీయక అధర్వణుడు ఆ ఎముకలు చీనా పండితుని నెత్తిన పోయా లెందుకు? ఆల్లిచిల్లరవానివలె విద్వాంసుడ నని పేరు పెట్టుకొనినవాడు ప్రవర్తించవచ్చునా? అట్టివారు చీనాపండితుడు జ్ఞాదుల యష్టాంగ మార్గమున పతివ్రత ముపార్జనమును అర్హతముగా నిరూపించే ననియు అధర్వణాచార్యుల జైనవాదముకూడ చెప్పాలక వంక పెట్టి తప్పించుకొని చొప్పుదంటు ప్రశ్న వేసి దానికి జవాబు చెప్పుచుండగా నడ్డము వచ్చి హీనముగా దౌర్జన్యము చేసినాడనియు నితరవివరములచేర్చి చీనాపండితుడు టయోలిన జయపత్రికపై చేవ్రాళ్లుపెట్టిరి.

ఆ రాత్రి గురునాథశ్రేష్టియొద్దను ముందు అధర్వణపక్షపాతులు వచ్చి వారి జయపత్ర ముపై సంతకము చేయుచుకొనిరి. ఆ పిమ్మట చీనాపండితపక్షమువారు వచ్చి వారి జయపత్ర ములపైగూడ నాతని చేవ్రాళ్లు వేయుచుకొనిరి.

ఆ రెండు జయపత్రికలపై ఇతరులు వేసకు వేలుగా నా రాత్రియెల్ల సంతకములు చేయుచునే యుండిరి. మరునాడు రాజము హేంద్ర పుర మెల్ల రెండు జయపత్రికల ప్రతులు ఆర్భాటముతో పంచిపెట్టిరి. కొన్ని పిఠులలో జ్ఞాదుల విజయోత్సవమును, మరికొన్ని వాడలలో జైనుల విజయోత్సవమును మహావైభవముతో నూరేగెను.

పాపము, అధర్వణాచార్యులకీ జయసందర్భ మున పెద్దదుఃఖకారణము సంభవించెను. సభాంగణమునకు అతడు తీసికొనిపోయిన కోశములు చాలాగాము పోయెను. అవి జ్ఞాదులపై విఫలమందున వారని తీసికొని కనితీర ముక్కలు చేసి నిప్పంటించి యా బూడిద పక్కనన్న గోదావరిలో కలిపివేసిరి. ఆ కోశములలో నమూల్య మగు ననేక గ్రంథములు కలవు.

అందులో అధర్వణుడు పద్యకావ్యముగా నాంధ్రీకరించుచున్న పంపభారతములో మూడు పర్వములు వ్రాసిన గ్రంథముకూడ. కలదు మరియొక ప్రతి యాత డుంచుకొనలేదు. అదంబ రముకొరకు వేసిన కోశములలో సత డదికూడ వేసికొని వెళ్ళెను. అది పోయినందుకు అతని ఉత్సాహ మంతయు పోయెను. ఆ కోశము సంపాదించినవారికి పెద్ద బహూకృతి యొనరించెదమని ప్రకటించిరొకని లభ్యము కాలేదు. అప్పుడు వ్రాయుచున్న విరాటపర్వము మాత్రమే భద్రముగా నుండెను.

జీవితమునకు
కొత్తకాంతి!

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

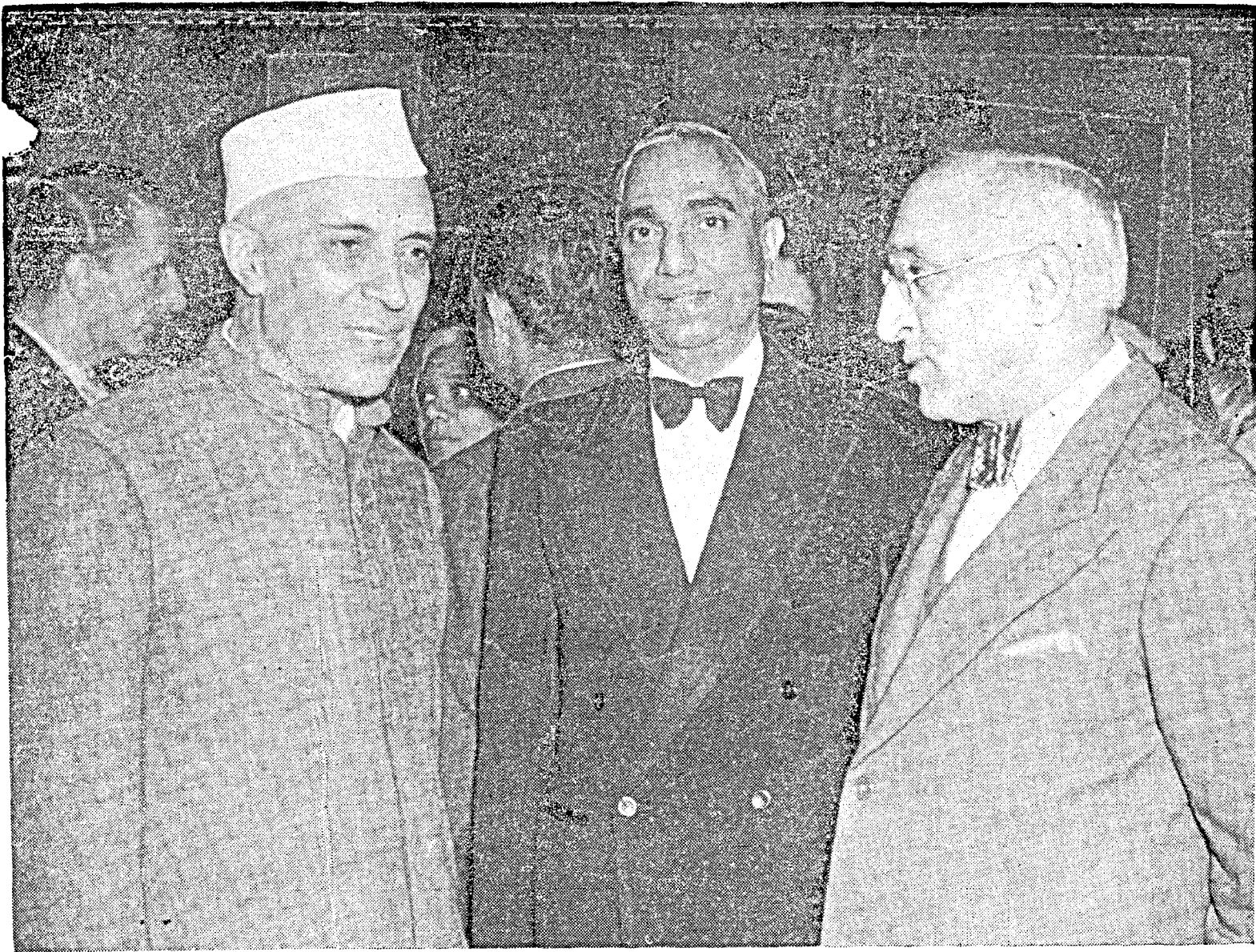
ఈ ఆ నం ద నం సారం

ఒక ఆరోగ్యచిత్రం. జీవామృతము బలవర్ధకౌషధం.

ప్రీతి, పురుషులూ సేవింపవచ్చును. ఇది జీవితమునకు కొత్తకాంతినిచ్చును. జీవామృతము చురుకుదనమునిచ్చి దీర్ఘవయస్సైన ఆరోగ్యమును ప్రసాదించును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం ఎమ్.టి.ఎడ్. మద్రాసు 17

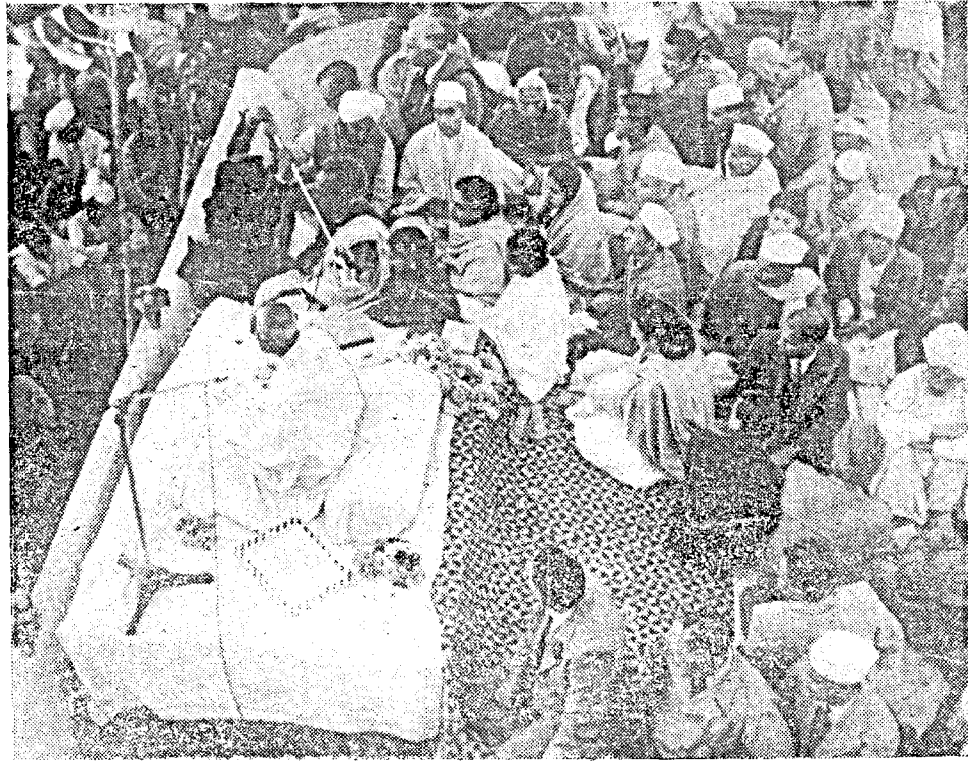

విజ్ఞాన

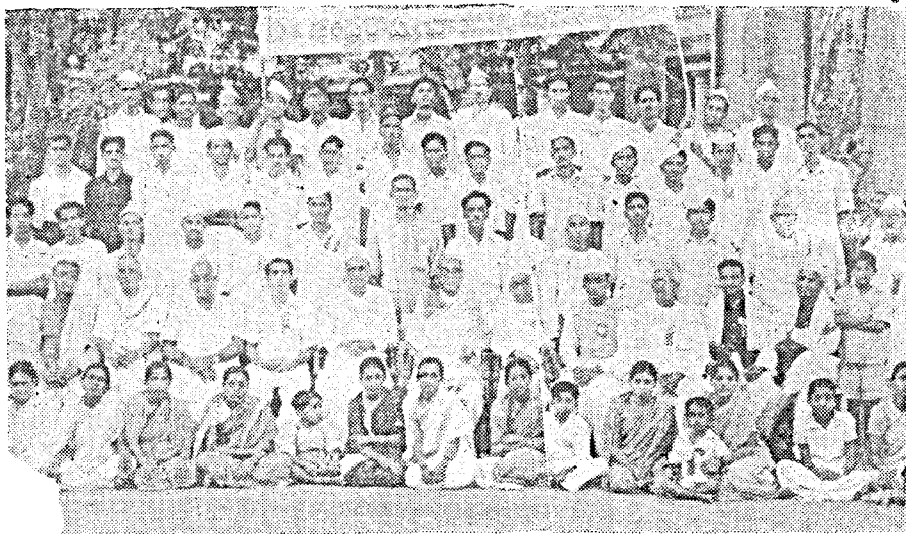
న్యూఢిల్లీలో జరిగిన పారిశ్రామిక సహవేష ప్రతినిధులకు ఢిల్లీ జింఖానాల్లబ్బులో స్వాగత మొసగినపుడు. ప్రధాని జవహర్లాలు నెహ్రూ, పారిశ్రామిక కార్యదర్శి, ఎస్. ఎ. వెంకట్రామన్, సర్ హోమామోడి. గార్లతో సంభాషిస్తున్న దృశ్యం. జి. ఆర్. జి. తాతా, శ్రీమతి మణిబేన్ కార్లు కూడా చిత్రంలో నెహ్రూవెనుకనే ఉన్నారు.

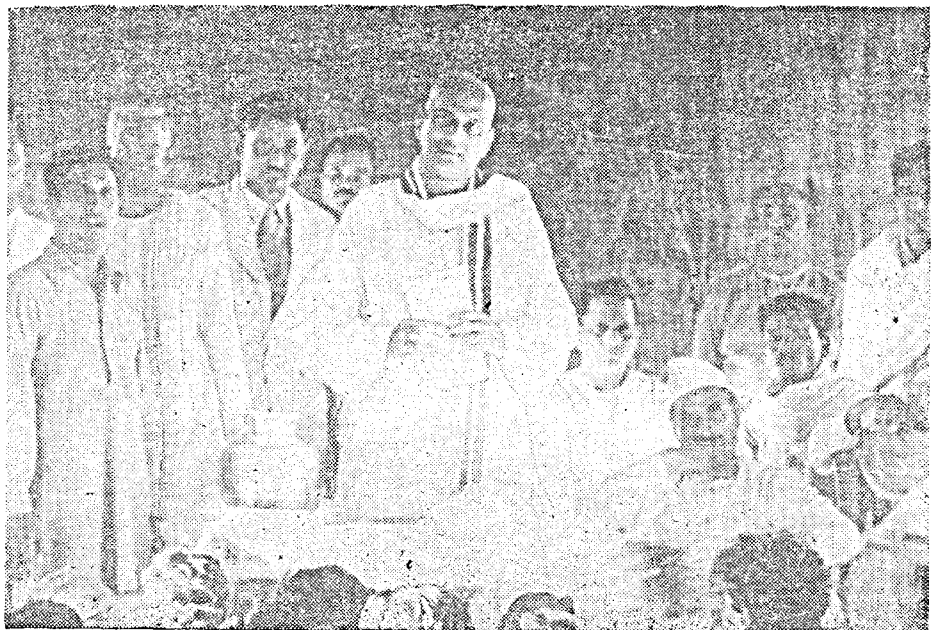
తూర్పురంజాబ్ గ్రామసభకు కన్వీనర్లు హాజరై గాంధీజీ నిమలాంకతులను దృశ్యం.

తూర్పురంజాబ్ గ్రామంలో గ్రామ సభాభవనం ప్రారంభోత్సవానికి గ్రామప్రజల ఆహ్వానంపై వెళ్ళినపుడు, మహాత్మాగాంధీ సభా ప్రారంభోత్సవం చేస్తున్నదృశ్యం.

శివమొగ్గల్లో జింద్రాష్ట్ర హిందీ మహాసభ. ఆధ్యక్షులు శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు, ప్రారంభకులు ఆర్. టి. రామకృష్ణరాజుగారు, సభ సభ్యులు అనంతేశ్వరం అయ్యంగారు మధ్య కృష్ణారు.

రాజమహేంద్రవరంలో కళా సంకట్రాపు గారు అల్యూమినియం వర్కర్ల సమావేశం గోడపయ్యిస్తున్నదృశ్యం

★

కారాగారం

భానుమతి,

కావ్య సుబ్బారావు,

సి. యస్. ఆర్,

నాగేశ్వరరావు,

హేమలత,

ఆరణి,

సూర్యనారాయణ,

రాఘవరావు,

బేబి సుమిత్ర,

సీతారాం,

రామనాథశాస్త్రి,

తదితరులు.

★

జనవరి

2వ తేదీనుండి

భరణి వారి

రత్నమాల

బెజవాడ . . . . . లక్ష్మి
 విశాఖపట్నం . . . . . పూర్ణా
 విజయనగరం . . . . . పూర్ణా
 కాకినాడ . . . . . మేజస్ట్రేట్
 రాజమండ్రి . . . . . మినర్వ
 గుంటూరు . . . . . న్యూసిటీ
 తెనాలి . . . . . సత్యనారాయణ
 మచిలీపట్నం . . . . . బృందావన్
 ఏలూరు . . . . . గోపాలకృష్ణ
 కర్నూలు . . . . . చాంద్
 కేంద్రాలలో

పుదర్శింపబడుతుంది.

POORNA Release..

★

దర్శకుడు :

రామకృష్ణ.

●

కవన

నముద్రాల.

●

సంగీతం

సుబ్బరామణ్.

●

నృత్యం

న్యూటన్.

★

BHARANI PICTURES... MADRAS 17.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

ప్రథమ ద్వితీయ సంపుటములు

ప్రథమసంపుటమునందు డిమ్మి ర-వ ఆకృతియందు ౬౦౦ పుటలు గలవు. ఇందు 'అ' నుండి 'అధ్వర్య' వరకును గల విషయము గలదు. త్రివర్ణ పటములు ౮, ఇతరపటము ౧౨గి, వివిధ విషయములు ౮౦౦ కలవు.

రెండవ సంపుటమునందు డిమ్మి ర-వ ఆకృతియందు ౬౦౦లకు మించి పుటలు కలవు. 'అ' మొదలుకొని 'అశ్వినీ' వరకు గల విషయము గలదు. త్రివర్ణపటములు ౧౦. వానిలో ౨ అమరావతి స్తూపమునకును ౨ అనాహతమునకును చెందినవియు ౬ దేశచిత్రపటములును గలవు. ఇవిగాక మరి ౫ సాదా దేశపటములు కలవు. ప్రాచీనాంధ్రుల కళాసంపదను శక్తముచేయు అమరావతి స్తూపమును గురించిన గొప్ప వ్యాసమునందు అమరావతి శిల్పమునకు సంబంధించిన హాఫ్ టోక్ బొమ్మలు రమారమి ౧౦౦ ను, వేషభూషాదుల వెల్లడించు బొమ్మలు ౫ వలకును గలవు. మరియు అభినయమును వ్యాసమున భరతశాస్త్రమునందలి వేటువేటు హస్తములనుమాచించు బొమ్మలు ౫౭ ను, 'అనాహతము' నందు పట్టుకాదుల చిత్రములును గలవు. ఇట్లు ఆ యాశ్వాసములకు చెందిన చిత్రములు మొత్తముమీద ౨౫౦కి పైగా నున్నవి. వివిధవిషయముల సంఖ్య ౮౦ వరకు నుండును. సంపుటము చక్కని స్వదేశీచర్మముతోడను బంగారు రేఖలతోడను సంపుటికృతము. ప్రతిసంపుటమున ౬౦౦ పుట లుండును.

ప్రతిసంపుటము వెల రూ. ౧౦.

పోస్టద్వారా : రూ. ౧-౮-౦. రైలుద్వారా : దగ్గరచోట్లకు ఖర్చు ౮. ౧౨.

మేనేజరు, ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వ కార్యాలయము, నెం. 7, తంజెటిపీఠి, మదరాసు.